

Výroční zpráva

**Národní knihovna
České republiky**

2014

Obsah

Úvodní slovo generálního ředitele	3
Události roku	4
Revitalizace Klementina, dokončení první etapy výstavby nové a rekonstrukce původní budovy Centrálního depozitáře NK ČR v Hostivaři	4
Národní knihovna ČR, Hostivař – nový název, nový obsah	7
Přípravy na vystavení Vyšehradského kodexu	9
Shrnutí projektu Vytvoření Národní digitální knihovny	11
Spolupráce se společností Google	12
EBSCO Discovery Service	14
Ptejte se knihovny	15
Služba eBooks on Demand	16
e-zpravodaj Národní knihovny	16
Noc s Andersenem	17
Z hlavních činností knihovny	18
Doplňování knihovnických fondů	18
Zpracování novodobých fondů	18
Historické a hudební fondy	19
Slovanská knihovna	24
Knihovnický institut	26
Projekty a programy	27
Ekonomické ukazatele, statistika, grafy	40
Základní statistické údaje o Národní knihovně v roce 2014	40
Finanční hospodaření	41
Personální údaje	44
Odbor doplňování a zpracování fondů	45
Statistika domácí neperiodické produkce za rok 2014	45
Přírůstek domácí literatury za rok 2014	48
Přírůstek zahraniční literatury za rok 2014	51
Mezinárodní agentury	56
Statistiky zpracovatelských útvarů	57
Statistické ukazatele služeb	58
Slovanská knihovna	64
Knihovna knihovnické literatury	65
Odbor správy fondů	66
Ochrana knihovnických fondů	69
Archiv Národní knihovny	74
Referát vnitřního auditu Národní knihovny	76
Z činnosti Odboru komunikace	77
Kalendárium významných akcí	77
Výstavní činnost	84
Publikační činnost	87
Přílohy	92
Dárci	92
Organizační struktura k 31. 12. 2014	105
Zaměstnanci	106
Zkratky	110
Důležité údaje a kontakty	111

Úvodní slovo generálního ředitele

Uplynul další rok a je zde opět prostor pro ohlédnutí se za uplynulými dvanácti měsíci, za děním v Národní knihovně České republiky (NK ČR). Také v tomto roce probíhala revitalizace areálu Klementina – sídla naší instituce. Stavební práce již čím dál více zasahovaly do každodenního provozu, avšak s vysokým nasazením pracovníků NK ČR, pochopením a tolerancí uživatelů se nám daří poskytovat služby v téměř plném rozsahu. Toto prohlašuji s velkou hrdostí, neboť jsme nejspíše jedinou institucí, která prochází tak významnou přestavbou a dosud nepřerušila, ani výrazně neomezila své činnosti.

Revitalizace pokračovala realizací druhé etapy, která kromě jiných zahrnuje prostory Křižovnické chodby. Pokračovaly archeologické průzkumy, tentokrát podél kostelů svatého Klimenta a Nejsvětějšího Salvátora. Několik měsíců probíhající záchranný archeologický výzkum navázal na předchozí etapy odkrytí, kdy byly objeveny pozůstatky středověkého dominikánského kláštera, vrcholně a pozdně středověký hřbitov i raně středověké pohřebiště z 9.–10. století s několika kostrovými hroby. Dále byly objeveny i prvotní jezuitské stavby, první školní budovy ze 16. století. Nejnovější průzkum odhalil pozůstatky rozsáhlé středověké stavby.

Na jaře byla otevřena nová budova NK ČR v Hostivaři. Jsou v ní uloženy zejména svazky Národního konzervačního fondu a umístěna pracoviště pro zpracování fondů, digitalizaci i další služby, které se do nového působiště postupně přesunou z Klementina. Den otevřených dveří pro širokou veřejnost přilákal stovky zájemců, kteří si prohlédli nejmodernější prostory knihovny.

Také v roce 2014 jsme pokračovali v projektu *Vytvoření Národní digitální knihovny (NDK)* a dalších digitalizačních projektech. V rámci 9. ročníku soutěže „The Best 2014 – MasterCard“ hodnotil magazín Egovernment nejzajímavější projekty elektronizace veřejné správy, a právě na prvním místě v kategorii Centrální projekty byla oceněna NK ČR za projekt *Vytvoření Národní digitální knihovny*, který z pověření Ministerstva kultury ČR (MK ČR) realizuje ve spolupráci s Moravskou zemskou knihovnou (MZK). Tohoto ocenění si velmi vážíme a považujeme jej za důležitou tečku za vytvářením projektu, neboť od roku 2015 již bude NDK v režimu tzv. udržitelnosti.

V roce 2014 zavítala do knihovny vzácná návštěva. Dan Brown, autor světových bestsellerů jako jsou *Šifra mistra Leonarda* nebo *Andělé a démoni*, při své návštěvě Prahy neodolal a zavítal do historického areálu Klementina. Nejvíce jej uchvátil prostor Barokního knihovního sálu a pohled z Astronomické věže.

Nemám zde dostatek prostoru na to, abych zmínil všechny významné počiny roku 2014. Vše důležité naleznete na následujících stránkách. Závěrem bych rád poděkoval za úsilí a nasazení všem zaměstnancům knihovny. Poděkování patří také zřizovateli naší instituce MK ČR za podporu, nezapomínejme na sponzory, kteří i v ekonomicky obtížné době podporují kulturu, a rovněž na spolupracující instituce. Vám všem jménem NK ČR děkuji.

Foto: Eva Hodíková

Ing. Tomáš Böhm
generální ředitel Národní knihovny ČR

Události roku

Revitalizace Klementina, dokončení první etapy výstavby nové a rekonstrukce původní budovy Centrálního depozitáře Národní knihovny ČR v Hostivaři

Revitalizace Klementina

V roce 2014 pokračovaly práce na II. etapě revitalizace Klementina, a to zejména stále na její první části, objektu SO 05 (křídlo podél Křižovnické ulice). Stavební práce se z důvodu zdlouhavého procesu odsouhlasování víceprací proti původnímu předpokladu zpozdily o několik měsíců a probíhaly ještě koncem roku 2014. Částečné zahájení stavebních prací druhé části II. etapy, týkající se objektů SO 06 a SO 09 (objekty okolo Studentského nádvoří), se přesunulo až na počátek roku 2015.

Převážná část víceprací první části II. etapy byla ovlivněna nálezy historických prvků, a to i v místech, kde žádné nálezy nebyly předpokládány. Značné procento prací tvořil archeologický průzkum spojený se stavbou nového kanálu pro uložení rozvodů venkovních sítí. Archeologové odhalili pod povrchem četné relikty středověkých zděných konstrukcí, z nichž nejcennější byl pás vrcholně středověkého kvádřikového zdiva o přibližné délce 10 metrů. Dále zde byly nalezeny dva raně středověké kostrové hroby, které byly s nejvyšší pravděpodobností součástí pohřebiště z přelomu 9. a 10. století objeveného již v roce 2013 na Studentském nádvoří. Další části tohoto pohřebiště se zřejmě budou nacházet také na západní straně hlavního nádvoří a pod halou služeb.

Vzhledem k vysoké pravděpodobnosti hodnotných archeologických nálezů je NK ČR nucena přehodnotit stávající koncepci III. etapy, jejíž součástí je i rekonstrukce stávající Haly služeb. Archeologický

*Podoba Křižovnické chodby po rekonstrukci.
Foto: Eva Hodíková*

Raně středověké zdivo odkryté
archeologickým průzkumem.
Foto: Eva Hodíková

výzkum v rámci předchozích prací při revitalizaci potvrdil, že i pod povrchem suterénních prostor zůstaly zachovány zbytky starší středověké domovní zástavby, jejíž počátky spadají v některých případech až do doby románské. Klementinum je uvedeno na seznamu významných archeologických lokalit, konkrétně jeho jižní část, která je podle všech dostupných zjištění archeologicky nejhodnotnější a nejzachovalejší. Jedná se o Studentské nádvoří s nepodsklepenou jižní částí západního křídla budovy a jižní část hlavního nádvoří včetně Haly služeb. Navržený režim ochrany zde vylučuje velkoplošné odstranění archeologických terénů. Koncem roku 2014 proto proběhla řada jednání mezi zástupci NK ČR a orgány památkové péče, jejichž snahou bylo nalezení kompromisu pro novou podobu Haly služeb, který by vyhovoval jak provozním potřebám knihovny, tak i zájmům památkové péče.

Po zkušenostech s prodloužením doby dosavadní výstavby prvních dvou etap revitalizace se NK ČR rozhodla spojit následující III., IV. a V. etapu výstavby do jedné, III. etapy. Hlavním důvodem je minimalizování dalšího prodloužení termínu výstavby.

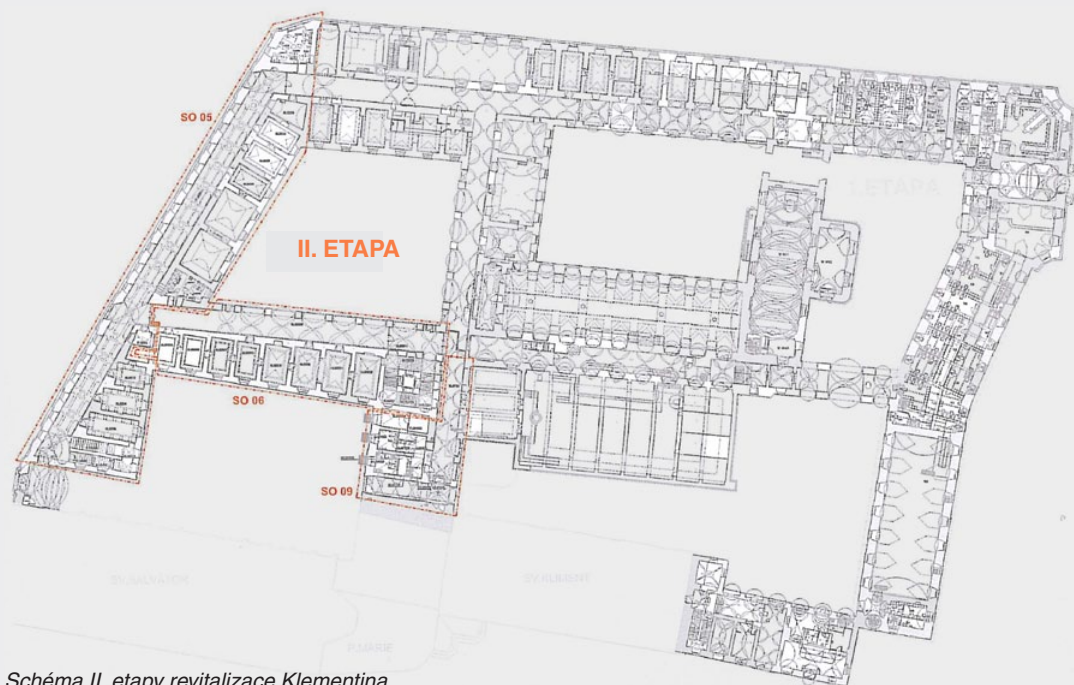

Schéma II. etapy revitalizace Klementina

Dokončení první etapy výstavby nové budovy Národní knihovny ČR v Hostivaři

V roce 2014 bylo zcela dokončeno stěhování určených provozů NK ČR do moderního objektu depozitáře, nově uváděného pod názvem Národní knihovna ČR, Hostivař. Souběžně se stěhováním pokračovaly přípravy na zahájení stavební rekonstrukce stávajícího objektu.

V říjnu 2014 předala NK ČR správci programu MK ČR žádost o registraci druhé části výstavby nového depozitáře. Depozitář by měl dispozičně navazovat na objekt dokončený v roce 2012 a se stávajícím původním depozitářem by měl být propojen spojovacím krčkem, stejně jako je tomu u již hotové první části dostavby. Touto dostavbou II. etapy by NK ČR měla pokrýt své kapacitní potřeby na dalších odhadem 50 let.

*Budova Národní knihovny ČR, Hostivař.
Foto: Eva Hodíková*

Rekonstrukce původní budovy Centrálního depozitáře Národní knihovny ČR v Hostivaři

S ohledem na fakt, že jen část pracovníků redислоvaných z Klementina do Hostivaře pojme nová budova NK ČR v Hostivaři, přistoupila NK ČR již v roce 2012 k zahájení projektu rekonstrukce stávající budovy. Již v roce 2013 byly vypracovány všechny stupně projektové dokumentace a na rekonstrukci bylo vydáno stavební povolení.

Snahou NK ČR je navýšení finančních prostředků přidělených na rekonstrukci tak, aby tato rekonstrukce byla zcela funkční, provozně a technicky komplexnější, splňující veškeré požadavky a nároky na uložení, ochranu a zabezpečení knižního fondu a současně splňující požadavky na vybudování příjemného a zcela plnohodnotného pracovního prostředí pro zaměstnance rekonstruovaného depozitáře. Proběhlo již několik jednání s Odborem investic a veřejných zakázek MK ČR o možnosti navýšení přidělených finančních prostředků a o její případné výši. S ohledem na vývoj těchto jednání bylo postupně zpracováno několik variant projektové dokumentace. Po konečném rozhodnutí o výši finančních prostředků, které bude možno na rekonstrukci vyčlenit, bude vyhlášeno výběrové řízení na zhotovitele rekonstrukce původní budovy.

Národní knihovna ČR, Hostivař – nový název – nový obsah

Po dokončení první etapy dostavby tzv. Centrálního depozitáře v Hostivaři, stabilizaci klimatických podmínek a dalších závěrečných úpravách byla pro veřejnost v březnu roku 2014 otevřena nová budova Národní knihovny ČR, Hostivař. V novém objektu jsou umístěny samozřejmě knihovní fondy, ale především jsou zde odborná pracoviště knihovny, která dosud neodmyslitelně patřila ke Klementinu. Předchozí rok 2013 byl věnován zejména přípravným pracím a stěhování knihovních fondů, rok 2014 naopak znamenal pro knihovnu zatím největší přesuny pracovišť do Hostivaře. Knihovna sice podobné přesuny zažila v letech 1995 a 1996, kdy uváděla do provozu původní objekt v Hostivaři, přesto stěhování v roce 2014 bylo svým rozsahem i dopadem na logistiku jednotlivých pracovišť pro knihovnu zcela zásadní. Zprovoznění nového objektu otevřelo prostor pro další revitalizaci Klementina a jeho postupné otevření pro poskytování knihovnických a informačních služeb.

Nová budova v Hostivaři je provozní budova s užžitnou plochou cca 10 000 m², z nichž třetinu (3 556 m²) zabírají skladovací haly s celkovou kapacitou až 2 miliony svazků. Skladiště většinou s kompaktními regály jsou rozmístěna od 1. podzemního až po 3. nadzemní podlaží. V prvním nadzemním podlaží je v přímé vazbě na skladovací a provozní prostory umístěna nová studovna, která nahradila studovnu ve staré budově. Studovna disponuje moderním vybavením s vazbou na vestibul s relaxačními místy. Jižní a západní strany objektu zabírají ve všech podlažích a kompletně celé 4. podlaží pracovní a dílny. Sem byla přesunuta pracoviště zpracování knihovních fondů z Klementina, digitalizační linka a další navazující procesy s pracovišti dosud provizorně umístěnými ve starém objektu v Hostivaři. Veřejnosti jsou přístupné zejména vestibul a studovna, případně velký jednací sál ve 4. podlaží. V uzavřené části téhož podlaží jsou mj. situována pracoviště projektu NDK, která disponují jednou z nejmodernějších technologií, unikátními precizními skenery, které byly sestaveny a kalibrovány na potřebnou přesnost až na místě.

Otevření nového objektu NK ČR v Hostivaři vyvolalo mimořádnou mediální pozornost (prohlídka objektu pro zástupce médií a tisková konference se konala 11. března) i pozornost laické veřejnosti (prohlídky pro širokou veřejnost ve formě Dne otevřených dveří proběhly 15. března). Rovněž interně byla situace na nových pracovištích, jejich vybavení, působnosti klimatizačních jednotek a sladění pracovních podmínek na žádoucí standard rovněž věnována v průběhu roku velká pozornost. Uvedením nového objektu knihovny v Hostivaři do plného provozu začal být realizován záměr postupně otevřít Klementinum službám knihovny a pracoviště, která nejsou bezprostředně funkčně spjata s poskytováním přímých služeb knihovnou, dislokovat mimo hlavní prostory knihovny v Klementinu.

V rámci hostivařských objektů byla ze staré do nové budovy umístěna následující pracoviště:

- Oddělení správy Národního konzervačního fondu
- Oddělení přípravy dokumentů
- Odbor digitalizace
- Oddělení skenování
- Oddělení tvorby metadat
- Oddělení servisu PC

Z Klementina byla přesunuta následující pracoviště:

- Odbor doplňování a zpracování fondů
- Oddělení mezinárodních agentur (Národní agentury ISBN a ISMN v ČR)
- Oddělení jmenného zpracování
- Oddělení národních věcných autorit a věcného zpracování
- Oddělení zpracování speciálních dokumentů
- Oddělení národních jmenných autorit
- Oddělení souborných katalogů
- Odbor digitálních fondů
- Oddělení archivace webu
- Oddělení pro standardy
- LTP úložiště (oddělení)

Balení technického vybavení na nové pracoviště v Hostivaři.

Foto: Eva Hodíková

Příprava na přestěhování do Hostivaře. Foto: Eva Hodíková

Přesuny jednotlivých pracovišť však nejsou ještě konečné. Další stěhování vyvolá příprava prostoru pro rekonstrukci starého objektu v Hostivaři, to se dotkne nejen knihovních fondů, ale na prostor a technologie náročných pracovišť Odboru ochrany knihovních fondů, dále pak zbytku Odboru správy knihovních fondů, Archivu NK ČR a dalších. Z Klementina do Hostivaře tak byla přesunuta pracoviště pro 91 pracovníků, v rámci Hostivaře pro dalších 37 pracovníků včetně jejich technického vybavení. Jen z Klementina se stěhovala více než stovka pracovních stanic, dále 16 tiskáren, 6 multifunkčních zařízení a 2 kopírky. Na jednoho pracovníka připadalo v průměru více jak 8 přepravek materiálu a cca 4,5 bm dokumentů. To představuje v souhrnu imponující čísla – přes 1 000 přepravek materiálu a 570 bm dokumentů.

Vystěhováním pracovišť z Klementina bylo naopak uvolněno místo pro další přípravu prostorů pro pokračující revitalizaci Klementina. Do provizorních prostor bylo přestěhováno Oddělení doplňování domácích dokumentů a Oddělení doplňování Slovanské knihovny. Byla vytvořena provizorní půjčovna a studovna pro Slovanskou knihovnu v mansardách třetího patra na severní straně Klementina, v rámci toho byl přestěhován původní sklad za půjčovnou (120 bm novin a 160 bm knih), část příruční knihovny z původní studovny do nové (cca 100 bm) a trezor Slovanské knihovny (120 bm knih, 60 krabic, 13 trezorových skříní). Dále byla přestěhována pracoviště vedení knihovny včetně pracovny generálního ředitele a zasedací místnosti do provizorních prostor, byť již v části, která prošla rekonstrukcí. Dalšími přesuny uvnitř jednotlivých pracovišť v Klementinu byly vytvořeny podmínky pro prozatímní fungování Hudebního oddělení v rámci prostor Oddělení rukopisů a starých tisků. Všechna tato náhradní řešení mohla být realizována pouze za významné pomoci i obětavosti pracovníků z těchto pracovišť.

Rokem 2014 byla definitivně vytvořena plnohodnotná část knihovny v Hostivaři, proto se již nadále název Centrální depozitář v Hostivaři, resp. jeho zkratka CDH, přesouvá do interního jazyka knihovny a napříště bude oficiálně uváděno pouze Národní knihovna ČR, Klementinum a Národní knihovna ČR, Hostivař.

Přípravy na vystavení Vyšehradského kodexu

Vyšehradský kodex – evangelistář pořízený při příležitosti korunovace prvního českého krále Vratislava – je nejcennějším rukopisem uchovávaným na našem území. V pražském Klementinu je trvale uložen již od druhé poloviny 18. století.

V roce 2011 byla stanovena odborná komise, jejímž úkolem bylo posoudit fyzický stav *Vyšehradského kodexu* (VK) a zaměřit se také na podmínky jeho uložení a možnost vystavení kodexu v budoucnu. Cílem bylo ověřit stav rukopisu z hlediska mikrobiologické kontaminace, a dále zkontrolovat stav ovzduší z hlediska mikrobiologické aktivity v trezorové místnosti, kde je rukopis uložen. Výsledky mikrobiologického průzkumu ukázaly, že není třeba provést žádná dezinfekční ani jiná hygienická opatření v depozitáři, kde je rukopis uložen. Komise rovněž posoudila zásahy provedené na této památce v minulosti a doporučila konzervátorské zásahy, které zajistí zachování její historické podoby a hodnoty.

Archivní fotografie dokumentující stav *Vyšehradského kodexu* před zásahy restaurátorů (ANK).

Návrh na stabilizaci nejohroženějších míst barevné vrstvy ve *Vyšehradském kodexu*

Mikroskopický průzkum se zaměřením na prohlubování poškození barevné vrstvy (porovnání s mikroskopickým průzkumem z roku 2006) byl proveden v restaurátorském pracovišti v Klementinu ve dnech 11. až 26. června 2012.

Byla vyhodnocena velmi ohrožená místa na fol. 2r, fol. 3r, fol. 15r (na fol. 15r došlo k odpadnutí barevné vrstvy v místech – detail č. 1), fol. 25v, fol. 30r, fol. 39v/40r – silné sprášování, fol. 40v, fol. 42r, fol. 43r, fol. 57r, fol. 58v – velmi špatný stav, nově fol. 76r, nově fol. 79v, nově fol. 90r. Tato místa byla doporučena před vystavením lokálně fixovat osvědčenými metodami používanými v Oddělení restaurování NK ČR (viz certifikovaná metodika <http://www.old.nkp.cz/restauratori/metodika/metodika.pdf>). Fixace problematických míst je minimálním možným opatřením, které lze provést před vystavováním rukopisu s poškozenými barevnými vrstvami a při jeho další manipulaci. Vzhledem k tomu, že se v případě iluminací jedná o rozměrově velmi malé malby, mohlo by dojít bez vhodného ošetření ke ztrátám nedozírné umělecké a historické hodnoty.

Detail poškození barevné vrstvy.
Foto: Jana Dřevíková

Fixace nejohroženějších míst

Na základě jednání komise byla poprvé v historii provedena lokální fixace nejohroženějších míst VK pomocí 2% nebělené vyziny Saliansky v kombinaci s tragantem. Lokální fixace proběhla na dvanácti foliích kodexu. Fixace byla provedena po relaxaci pergamenu ve vhodných klimatických podmínkách a místa fixování byla dokumentována digitálním mikro fotografickým systémem. Fixace byla testována na standardech barevné vrstvy, které byly pro tento účel vyrobeny. Místa fixace budou po výstavě zkontrolována a zdokumentována.

Pořízení vitríny

V souvislosti s plánovaným vystavením *Vyšehradského kodexu* bylo nutné pořídit kvalitní a bezpečnou vitrínu splňující zásady vystavování iluminovaných rukopisů. V roce 2014 byla na základě výběrového řízení zakoupena v současnosti technologicky nejmodernější vitrína umožňující bezpečné vystavení a v případě nutnosti i dlouhodobé uložení národních kulturních památek a kulturních památek vůbec. Ve výběrovém řízení zvítězila firma DYTEC. Výroba vitríny začala 18. srpna 2014 a hotová byla dodána a instalována v prostorách Klementina 8. ledna 2015.

Technické parametry vitríny:

- je vyrobena z antireflexního bezpečnostního skla, které zajišťuje v maximální míře průhlednost pohledu na exponát, maximální eliminaci odrazu, vynikající vnímání barev, ochranu proti UV 99,8 %, mechanické zabezpečení – netříštivé sklo;
- je uzamykatelná;
- je prachotěsná a vzduchotěsná, což umožňuje ovlivňovat vnitřní klimatické parametry (teplotu, relativní vlhkost vzduchu, obsah vzdušných polutantů, apod.) pomocí regulátorů vlhkosti a pomocí klimatizačního zařízení – aktivní klimatizace. Aktivní klimatizace vytvářející a zajišťující optimální vlhkost, příp. i teplotu pro exponát, příp. vytvoření dusíkové atmosféry pro exponáty, které takové prostředí vyžadují (může být napojeno a sledováno přes počítač nebo manuálně);
- udrží požadovanou teplotu vzhledem k teplotě místnosti: pomocí teplotního modulu a bez kondenzace lze ve vitríně dosáhnout teploty rozdílné o +/- 6 °C oproti teplotě okolního vzduchu. Takže při okolní teplotě 20 °C by to bylo +14 °C až +26 °C;
- umožňuje sledovat mikroklima na počítači;
- materiály použité na její konstrukci jsou vyrobeny ze stabilních a chemicky inertních materiálů, tj. neuvolňují žádné škodlivé látky (formaldehyd, kyselina octová, apod.);
- je vybavena filtrem UV-záření, který je zabudovaný přímo ve skle, čímž odpadá problém s negativními účinky UV-záření;

- vnitřní osvětlení je řešeno pomocí LED diod (neprodukují teplo); speciální šetrné osvětlení bez UV složky – optická vlákna nebo LED, tlumitelné, směrovatelné zabezpečení vitrín – možné napojení na bezpečnostní systém, otřesové senzory apod. nároky na osvětlení (teplota chromatičnosti 3 000 K, intenzita osvětlení max. 50 luxů);
- umožňuje neustálé odstraňování, „vyplachování“, škodlivých látek z vitríny a oplachování exponátů čistým vzduchem;
- má hydraulické zvedání šturce;
- má laboratorně změřené zatěsnění;
- má certifikaci BAM/BEMMA;
- doplňkem jsou vozíčky na manipulaci, nožičky i kolečka;
- má pohybové a otřesové senzory, které lze připojit na existující bezpečnostní systém NK;
- má prostor na Artsorby – pasivní regulace RH – kromě aktivní klimatizace bude vitrína připravena i pro klimatizaci pasivní – kazety ArtSorb.

Vytvoření doprovodného filmu k výstavě

Film *Záhada kodexu XIV A 13* je dílem režisérky Zory Cejnkové a byl vyroben ve spolupráci České televize a KMB International Films s NK ČR v roce 2014. Představuje historii *Vyšehradského kodexu*.

Dokument vypráví o vzniku tohoto bohatě iluminovaného evangelistáře, provádí diváky od zpracování pergamenů, přes výrobu barev, iluminování až po svázání jednotlivých folií v kodex, vše za použití metod typických pro tehdejší dobu.

Film byl vyroben ve dvou verzích. Téměř hodinovou verzi odvysílala Česká televize. Zkrácená stopáž bude předvedena na výstavě a dále bude distribuována do škol pro studijní a výukové potřeby.

Snímek režisérky Zory Cejnkové *Záhada kodexu XIV A 13* získal na 10. ročníku evropského filmového festivalu o umění Arts&film 2. místo v kategorii dokumentárních filmů o výtvarném umění.

Shrnutí projektu Vytvoření Národní digitální knihovny

V prvé řadě je třeba zdůraznit, že projekt *Vytvoření Národní digitální knihovny* (NDK) byl úspěšně dokončen a výsledkem je největší existující digitalizační pracoviště spolu s dlouhodobým důvěryhodným digitálním archivem v ČR z hlediska kapacity jak skenování, tak ukládání. Jako podmínka úspěšného dokončení projektu byl předepsán indikátor, a to v počtu digitalizovaných svazků v souvislosti s počtem digitalizovaných stran. Tyto indikátory byly naplněny, a tudíž je možno žádat o proplacení plné výše dotace z výzvy Integrovaného operačního programu (IOP). Počet digitalizovaných stran byl splněn na 100 % a počet svazků navýšen na 105 %. V soutěži „The Best 2014 – MasterCard“ byl projekt vyhodnocen jako nejlepší v kategorii „centrální projekty“ a získal titul projekt roku. Tato prestižní soutěž je organizována magazínem Egovernment. Řídící orgán, resp. Ministerstvo vnitra ČR (MV ČR), zhodnotilo projekt NDK jako jeden z nejlepších projektů a to nejen díky výsledkům, ale i jeho průběhu. V roce 2014 byl projekt podroben auditu ze strany Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Ministerstva financí ČR, Finančního úřadu Praha 1, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, Ministerstva kultury ČR a Odboru strukturálních fondů MV ČR a prošetření ze strany Policie ČR (ÚOK PČR). Všechny uvedené audity včetně šetření policie byly ukončeny se závěrem, že nebylo shledáno porušení zákona či jiné závažné pochybení, a to jak při realizaci projektu, tak při procesu veřejné soutěže. Pro instituci NK ČR byl tento projekt velkou zkouškou a zároveň zkušeností, které se zhostila na výbornou.

Potřebnost vybudování takto kapacitního pracoviště je potvrzeno i zájmem ostatních institucí veřejné správy o spolupráci v oblasti digitalizace. Navázali jsme pracovní vztahy s Kriminologickým ústavem PČR, zahájili jsme spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů (ÚSTR) a rozšiřujeme kooperaci v oblasti digitalizace s univerzitními knihovnami.

K poslednímu dni roku 2014 bylo uloženo k dlouhodobé archivaci více než 101 tisíc svazků monografií a periodik z období 19. století. Zpřístupněno je více než 26 milionů stran s ohledem na autorská práva, jež jsou dostupné buď veřejně na adrese www.ndk.cz nebo tzv. na místě samém, v prostorách Klementina. Projekt je připraven na certifikaci dle standardu ISO 16 363 – standard TRAC pro důvěryhodná úložiště.

Spolupráce se společností Google

Projekt *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společností Google* byl rozvržen do šesti let (2011–2016) s možností jeho následného prodloužení. Cílem projektu v roce 2014 bylo pokračovat v přípravných pracích pro hromadnou digitalizaci historických a vzácných dokumentů a současně přistoupit k vlastní digitalizaci dokumentů. Rok 2014 probíhal plně v duchu rutinní digitalizace historických a vzácných dokumentů. S vlastní digitalizací začala být zpřístupňována digitální data veřejnosti, a to především prostřednictvím Google Books, ale také prostřednictvím elektronických databází NK ČR, tj. přes elektronický katalog Slovanské knihovny <http://aleph.nkp.cz/cze/slk> a přes databázi starých tisků <http://aleph.nkp.cz/cze/stt>.

V roce 2014 bylo zdigitalizováno takřka 40 000 svazků historických a vzácných dokumentů.

Několik údajů dle statistik Google k listopadu 2014

Celkem bylo do konce listopadu 2014 předáno společnosti Google k digitalizaci 39 136 knih; digitalizováno bylo 39 083 knih; ke stažení bylo k dispozici 38 488 knih; staženo na server NK ČR bylo 25 979 knih (z toho 22 298 z ORST a 3 681 Slovanská knihovna); padesát uživatelů nejvyhledávanějších knih zhlédlo za posledních 6 měsíců v digitální knihovně Google Books takřka 85 000 uživatelů (z nich bylo 48 knih v němčině, 1 v polštině a 1 ve francouzštině; 47 knih z HHF a 3 ze Slovanské knihovny).

1. Organizační a plánovací práce

Tyto práce již tradičně probíhaly v souladu s postupy nastavenými v roce 2011. Začátkem roku 2014 začala vlastní pravidelná digitalizace knih podle harmonogramu dojednaného se společností Google. V průběhu roku odjelo na digitalizační pracoviště v zahraničí celkem 8 transportů v časovém intervalu 6 týdnů. Každých 6 týdnů byla rovněž provedena kontrola zaslaných a vrácených dávek dokumentů i kontrola posílaných elektronických dat (tj. katalogizačních záznamů a seznamů čárových kódů k jednotlivým zásilkám).

2. Katalogizace

Stav prací v Oddělení rukopisů a starých tisků (ORST) v roce 2014:

Oddělení rukopisů a starých tisků pravidelně připravuje k digitalizaci dokumenty z historického fondu z období 1501–1800. V průběhu roku 2014 bylo externími pracovníky ORST zpracováno (zkatalogizováno) celkem 24 977 jednotek dokumentů (záznamů, čárových kódů).

Dostupnost výsledku katalogizace je na adrese: STT – Databáze starých tisků a map NK ČR (1501–1800): <http://aleph.nkp.cz/cze/stt>.

Dostupnost výsledku digitalizace je na téže adrese: k 31. prosinci 2014 bylo na internetu dostupných celkem 24 627 jednotek dokumentů digitalizovaných z fondu ORST, které mají funkční prolink do elektronického katalogu STT (báze STT).

Stav prací ve Slovanské knihovně v roce 2014

Slovanská knihovna (dále SK) připravuje k digitalizaci dokumenty ze svého fondu vydané v 19. století (1800–1874). V průběhu roku 2014 bylo externími pracovníky SK zpracováno (zkatalogizováno) celkem 4 689 jednotek dokumentů (záznamů, čárových kódů). V průběhu roku 2014 byla se společností Google dohodnuta také pravidla umožňující digitalizaci knih mladších než 140 let, vydaných před rokem 1900.

Dostupnost výsledku katalogizace je na adrese: SLK – Online katalog Slovanské knihovny: <http://aleph.nkp.cz/cze/slk>.

Dostupnost výsledku digitalizace je na téže adrese: k 31. prosinci 2014 je na internetu dostupných celkem 8 426 jednotek dokumentů digitalizovaných z fondu SK, které mají funkční prolink do elektronického katalogu SK (báze SLK).

Rok	Počet záznamů ORST	Počet záznamů Slovenská knihovna	Celkem
2011	19 560	3 595	23 155
2012	20 301	4 643	24 944
2013	22 444	4 289	26 733
2014	24 977	4 689	29 666
Celkem	87 282	17 216	104 498

Celkem bylo tedy za obě sbírky (ORST a SK) v roce 2014 vytvořeno 29 666 záznamů. Jak vyplývá z tabulky, díky navýšení finančních prostředků v projektu se v roce 2014 podařilo zkatologizovat větší množství dokumentů v obou sbírkách.

3. Fyzická příprava dokumentů na digitalizaci

Statistický přehled množství knih zanesených do databáze podle kategorií za rok 2014

	celkem	Kategorie 1	Kategorie 2	Kategorie 3	Kategorie 4
ORST	50 226	47 491	1 763	235	737
Slovenská knihovna	3 681	3 440	156	5	80
Celkem	53 907	49 932	1 919	240	817

Vysvětlivky:

Kategorie 1: knihy bez nutnosti restaurátorského zásahu, nebo jen s drobnými opravami – probíhá na restaurátorském pracovišti v Klementinu. (Fixace 1–2 uvolněných listů či celých složek v knižním bloku, opravení drobných trhlin papíru v knižním bloku, přichycení odpadávajících částí knižní vazby, stabilizace hřbetu, hlavic knihy, preventivní opatření – výroba ochranného obalu, fixace částí knihy stahovacími tkanicemi atd.)

Kategorie 2: ošetření probíhá na restaurátorském pracovišti v Klementinu a zahrnuje větší opravy, např. knižních hřbetů či stabilizaci silně poškozených okrajů papíru. V roce 2014 byly částečně restaurovány z fondu ORST pouze bohemikální tisky a správcem vybrané knihy z fondu SK.

Kategorie 3: s ohledem na nastavené work-flow nebyly v roce 2014 restaurovány knihy z kategorie 3, tj. kompletní restaurátorské zásahy obsahující rozešití knižního bloku.

Kategorie 4: vyřazeno z digitalizace kvůli fyzickému stavu dokumentu.

Shrnutí

V roce 2014 (k 31. 12. 2014) bylo restaurátory prohlédnuto celkem 53 907 historických a vzácných dokumentů. Do kategorie 1 bylo zařazeno 49 932 dokumentů a většina z nich byla připravena na transport k digitalizaci. Knihy ve zbývajících kategoriích vyžadují časově náročnější konzervátorský či restaurátorský zásah, a nejsou tedy určeny k okamžitému transportu na digitalizaci. Zásahy bude nutné teprve provést.

Za celé období práce na fondu (9. 5. 2011 – 5. 12. 2014) bylo ze sbírek ORST a SK prozkoumáno a mechanicky očištěno celkem 127 893 knih. Z tohoto počtu knih bylo připraveno k transportu na digitalizaci celkem 117 931 knih.

Dosažený počet knih, které prošly konzervátorskou dílnou, není logicky shodný s počtem vytvořených katalogizačních záznamů. Nastavené work-flow představuje složitý proces, ve kterém ne všechny knihy prohlédnuté restaurátory je možné z důvodu fyzického stavu či formátu poslat na digitalizaci.

EBSCO Discovery Service

V roce 2014 dále pokračoval přístup do multivyhledávače ve zdrojích NK ČR EBSCO Discovery Service (EDS). Služba je neustále doplňována o nové zdroje. Počet vydavatelů, se kterými byla uzavřena smlouva o zapojení jejich produktů do indexu EDS, dosáhl počtu 23 000. Centrální index obohatila mimo jiné data z databáze Media Search společnosti Newton Media. Součástí indexu je také více než 60 000 tematických souhrnů z citovatelných databází (např. Encyclopaedia Britannica, Salem Press) v tzv. Research Starter. Do indexu byly integrovány také zdroje od vydavatelství Gale, které NK ČR předplácí, Gale Virtual Reference Library a Literature Resource Center.

Z hlediska funkcionalit bylo přidáno automatické doplnění hledaných výrazů či export záznamů do formátu EasyBib.

V tomto roce byl mezi lokální zdroje přidán elektronický katalog SK – báze SLK. Doplnil tak již integrované databáze NKC (elektronický katalog NK ČR) či SKC (Souborný katalog ČR). Součástí indexu EDS jsou také digitální knihovny Manuscriptorium a Kramerius 3.

Pro přístup do EDS je možné použít webovou adresu *eds.nkp.cz*, odkaz na vyhledávač v záhlaví hlavní webové stránky NK ČR či vyhledávací boxy rozmístěné na příslušných webových stránkách knihovny.

Využívání EDS je na stabilní úrovni. Za rok 2014 bylo zaznamenáno 18 663 přístupů, zobrazeno bylo 7 448 plnotextových článků či provedeno 4 726 propojení do lokálních zdrojů. Přístup do EDS je zajištěn do května 2015.

Interface Usage Report Site: NARODNI KNIHOVNA CR Detail Level: Interface
Period: January 2014 – December 2014

InterfaceID/ Version	Year	Month	Sessions	Searches	Requests					
					PDF Full Text	HTML Full Text	Image/ Video	Abstract	Smart Link To	Custom Link
eds / live	2014	December	1388	106118	265	56	4	699	34	343
eds / live	2014	November	1506	106344	362	135	0	1158	70	337
eds / live	2014	October	1673	133429	584	427	2	1661	33	545
eds / live	2014	September	1218	85038	352	43	0	512	29	308
eds / live	2014	August	1430	76954	355	25	0	562	43	316
eds / live	2014	July	1170	88560	509	51	0	733	24	366
eds / live	2014	June	1744	104273	721	153	0	785	22	321
eds / live	2014	May	1572	92082	549	162	1	930	23	366
eds / live	2014	April	1856	122960	473	57	0	893	20	449
eds / live	2014	March	1884	150465	1056	103	2	1135	19	599
eds / live	2014	February	1519	61960	443	55	0	1099	24	395
eds / live	2014	January	1703	55860	345	167	3	910	18	381
Grand Total			18663	1184043	6014	1434	12	11077	359	4726

Ptejte se knihovny

Virtuální referenční službu *Ptejte se knihovny* (dále PSK) již není potřeba podrobněji představovat, ve výročních zprávách NK ČR uplynulých let se pravidelně objevovala na předních stránkách (<http://www.nkp.cz/o-knihovne/zakladni-informace/vyrocní-zpravy>). PSK má své nezastupitelné místo mezi službami napříč českými knihovnami, jejichž počet každým rokem stoupá. V uplynulém roce se řada aktivních knihoven rozšířila o tři nové instituce. Patří mezi ně Vědecká knihovna Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, Knihovna Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a knihovna Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti. Další, Městská knihovna ve Svitavách, se po předchozí dohodě připojí po zavedení nové administrace PSK v roce 2015.

O tom, že si služba i nadále udržuje vysokou úroveň, svědčí stále vysoké číslo zaslaných dotazů. Za minulý rok bylo přes formulář posláno 3 395 dotazů, z toho 1 310 obdržela NK ČR. Stala se tak opět nejčastěji dotazovanou knihovnou z celkového počtu 85 zapojených knihoven.

Uživatelé nejvíce pokládali dotazy týkající se knihovny (kategorie „Informace o knihovně“ – položeno 1 005 dotazů), následovala oborová kategorie „Jazyk, lingvistika a literatura“ (549 dotazů), kategorií „Informace o dokumentech“ zvolilo 394 tazatelů a poměrně velké množství dotazů – 277 – bylo také z oboru „Historie a pomocné vědy historické. Biografické studie“.

I nadále jsme ve spolupráci s Národní technickou knihovnou, Středočeskou vědeckou knihovnou v Kladně a Knihovnou Antonína Švehly nabízeli uživatelům možnost položit svůj dotaz přes interaktivnější nástroj chatu, čehož využilo 110 tazatelů. Nejčastěji uživatelé potřebují faktografické informace, následují dotazy na vyhledání publikací a informace o službách knihovny.

Největší pozornost ve druhé polovině roku 2014 patřila rozvoji služby *Ptejte se knihovny*. Díky finanční podpoře z programu VISK 8/B Ministerstva kultury ČR bylo možné realizovat plány na úpravu a rozvoj stávajícího administrativního modulu, vytvoření nové grafiky, úpravu systémového rozhraní XML API, vývoj systémového rozhraní OAI-PMH a zprovoznění aplikace pro operační systém Android.

Nový modul pro správu *Ptejte se knihovny* by měl spolupracujícím knihovnám poskytnout komfortní a komplexní prostředí pro zajišťování této služby. Zásadní změnou v novém modulu pro správu PSK je ucelnější práce s dotazy. Knihovna pracuje s dotazem od obdržení po zodpovězení otázky a uložení odpovědi do archivu pouze v prostředí zmíněného modulu. Největší předností nového modulu je snadné ukládání zodpovězených dotazů do archivu. Na budování archivu služby by se proto měly snadno podílet všechny aktivně zapojené knihovny.

Nedílnou součástí změn je nová podoba internetových stránek i mobilních aplikací PSK. Nová grafika se vyznačuje jednoduchostí a přehledností. V souladu s novým designem služby PSK vznikly i nové propagační materiály a plakáty.

Zajímavou se pro uživatele stala vedle nového designu stránek též možnost položit dotaz některé ze zapojených knihoven konkrétního regionu. Vedle regionálního hlediska budou moci uživatelé i nadále vybírat knihovny vhodné pro svůj dotaz dle oborů a konzultovat své dotazy přímo prostřednictvím chatu. Stránky umožňují jednoduché vyhledávání v archivu služby či procházení vybraných zajímavých dotazů v rámci „Dotazu týdne“, „Dotazu roku“ a „Víte, že...“.

Mobilní aplikaci *Ptejte se knihovny* si vedle uživatelů vlastních zařízení iPhone či iPad společnosti Apple budou moci nově stáhnout též majitelé zařízení s operačním systémem Android. Obě mobilní aplikace umožňují zadání dotazu, hledání a zobrazení dotazů z archivu a přístup k výběru zajímavých dotazů.

Vývoj systémového rozhraní OAI-PMH umožní propojení archivu služby s dalšími systémy a portály.

Nová verze stránek služby *Ptejte se knihovny* včetně nového modulu pro správu PSK a aplikace pro Android by měla být spuštěna od počátku března roku 2015.

Ptejte se knihovny

Ptejte se knihovny je bezplatná referenční služba českých knihoven určená nejširší veřejnosti.

Zašleme vám stručnou faktografickou informaci, krátký seznam vhodné literatury nebo odkaz na instituci, která se na předmět vašeho zájmu specializuje. Odpovíme do dvou pracovních dnů.

Chcete vědět? Hledejte logo. Najdete nás!

Ptejte se knihovny prostřednictvím našeho webu, chatu nebo mobilních aplikací pro iOS a Android.

www.ptejteseknihovny.cz

Službu koordinuje a technicky zajišťuje Národní knihovna ČR. Funkování stránek: psk@nkp.cz

NK

Nová podoba záložky služby *Ptejte se knihovny*

Služba eBooks on Demand aneb Vdechněte starým knihám nový život

Již více než rok jsou některé záznamy knih v databázích NK ČR (báze NKC a STT) a Slovanské knihovny (báze SLK) označeny logem se zkratkou EOD. Tato tři písmena reprezentují službu eBooks on Demand neboli elektronické knihy na objednávku.

Podstatou služby EOD je digitalizace konkrétních titulů na základě objednávky konkrétního zákazníka. Jedná se tedy o doplnění masové digitalizace, která v NK ČR probíhá v projektech NDK či ve spolupráci se společností Google.

V rámci EOD nabízíme knihy vydané v letech 1500–1900 (výjimečně až 1910). Podmínkami digitalizace jsou, aby kniha již byla takzvaně „volná“ z hlediska autorského práva, a dále dobrý fyzický stav daného výtisku. Výsledným produktem služby je e-kniha, tedy PDF soubor opatřený tzv. OCR vrstvou, která umožňuje v dokumentu vyhledávat, kopírovat části textu či obrázky.

Po uplynutí dvou měsíců, což je lhůta, po kterou je elektronická verze knihy dostupná pouze zákazníkovi, jenž si digitalizaci objednal a zaplatil, je e-kniha zpřístupněna široké veřejnosti. V online katalogu se u záznamu objeví odkaz na digitalizovaný dokument. Zobrazování probíhá pomocí aplikace FlippingBook. Ta umožňuje čtení elektronického dokumentu, fulltextové vyhledávání, ukládání či tisk. Zatím takto nabízíme zhruba 85 e-knih vzniklých v rámci EOD a další tituly průběžně přibývají.

Počet přijatých objednávek ukazuje, že o službu EOD byl i v roce 2014 značný zájem. NK ČR obdržela celkem 124 požadavků; naskenovali jsme 78 knih, což představuje 10 278 stran. Nejtenčí skenovaná kniha měla osm stran, nejtlustší téměř tisíc. Pozitivní je také fakt, že v rámci služby EOD navázala NK ČR spolupráci s Ústavem pro jazyk český AV ČR, díky níž dochází k digitalizaci starých tisků se zaměřením na gramatiku.

Nový e-zpravodaj Národní knihovny ČR

Novinkou roku 2014 se stal e-zpravodaj Národní knihovny ČR. V průběhu roku vyšla první dvě čísla tohoto dvouměsíčníku, který se snaží zaujmout uživatele NK ČR, nastínit mu chod knihovny a přiblížit jednotlivá oddělení v kulturně-vzdělávacím kontextu. Zpravodaj je rozdělen do několika rubrik: Co je nového, Představujeme, Zajímavosti a tipy, Zveme vás. Součástí periodika jsou upoutávky na akce a výstavy pořádané knihovnou. Časopis je dostupný z webové stránky <http://e-zpravodaj.nkp.cz> ve formátu PDF. Na projektu se primárně podílí Odbor služeb a Odbor komunikace, nicméně je třeba poděkovat i dalším pracovníkům z jiných oddělení a útvarů (např. Archiv NK ČR, Oddělení doplňování zahraničních dokumentů, Hudební oddělení, Slovanská knihovna, Knihovnický institut, Oddělení rozvoje a technické podpory služeb aj.), kteří nám pomáhají plnit stránky a svým osobním přístupem i přínosem zvyšují atraktivitu e-zpravodaje pro uživatele naší instituce. První statistiky z nástroje Google Analytics ukazují, že návštěvnost stránek, z nichž je k e-zpravodaji přístup, má zvyšující se tendenci. Naší snahou je zprostředkovat informace o aktivitách NK ČR co nejširší veřejnosti, proto nejbližším cílem je zavést e-mail marketing. Budeme tak moci okamžitě rozesílat upozornění na vydání nového čísla zpravodaje a upoutávky na nové dokumenty a služby knihovny.

Noc s Andersenem

Již 14. ročník společného čtení v knihovnách, které připomíná den narození jednoho z největších světových pohádkářů, organizuje Klub dětských knihoven a SKIP ČR. Této celorepublikové akce se NK ČR zúčastnila již počtvrté. V roce 2014 však oproti předchozím ročníkům děti zaměstnanců prožili pohádkovou noc v zámku a v knihovně na Dobříši a Klementinum hostilo malé čtenáře z Dobříše. Přivítání a předčítání v zahajovací části večera se ujal generální ředitel NK ČR, Ing. Tomáš Böhm. Dětem do Klementina přišel předčítat i velvyslanec Dánského království v Praze, J. E. Christian Hoppe, a herečka Veronika Kubařová.

Foto: Eva Hodíková

Z hlavních činností knihovny

Doplňování knihovních fondů

Průběžné doplňování fondů zejména na fyzických nosičích bylo financováno z účelových neinvestičních dotací MK ČR ve výši 15 milionů Kč. Pro realizaci projektu *Česká knihovna při Univerzitní knihovně v Bratislavě a Slovenská knihovna v Národní knihovně ČR* byla poskytnuta účelová neinvestiční dotace MK ČR ve výši 300 tis. Kč, recipročně pro doplňování slovenské literatury ve fondech NK ČR byla prostřednictvím Univerzitní knihovny v Bratislavě využita dotace MK SR ve výši 12 tis. €. Celkem bylo v této oblasti realizováno z dotací cca 12 180 tis. Kč.

Další finanční prostředky byly získány z programového financování na zabezpečení přístupů do elektronických informačních zdrojů (EIZ) pro vědu, výzkum a inovace v individuálních licencích pro NK ČR a pro konsorciální zpřístupnění v dalších českých knihovnách (programy LR MŠMT ČR a VISK 8/A MK ČR). Na úhradu spoluúčasti v těchto projektech a vlastní předplatné EIZ vyčlenila knihovna z dotací a rozpočtu 7 783 tis. Kč. Programové financování a vybraná spoluúčast dalších knihoven byla 18 165 tisíc Kč.

Přes celkovou částku, jejíž použití pro tuto oblast zastřešovala NK ČR (38 128 tis. Kč), je doplňování fondů na fyzických nosičích dlouhodobě poznamenáno chronickým nedostatkem finančních prostředků. Nominální výše disponibilních a rozpočtově poznamenaných prostředků se léta pohybuje zhruba na stejné úrovni. Reálná hodnota je nepříznivě ovlivňována dalšími faktory, jako jsou stálý nárůst cen dokumentů a cen předplatného, vysoká sazba DPH na dokumenty i EIZ, inflační indexy, kurzovní pohyby, ceny poštovního apod. V daném finančním rámci je velmi složité koncipovat a realizovat systematickou a konzistentní akviziční politiku. V oblasti doplňování fondů proto i nadále zůstávají nenaplněny nejen konkrétní požadavky uživatelů, ale částečně i strategické cíle instituce vycházející z jejího poslání a garantované informační gece.

Dokumenty jsou do knihovních fondů doplňovány povinným výtiskem, nákupem, mezinárodní výměnou, dary, příp. z interních zdrojů. Formou individuálních nebo konsorciálních licencí jsou zabezpečovány zejména online přístupy k zahraničním elektronickým informačním zdrojům.

Vzhledem k omezeným finančním prostředkům se knihovna snaží nákup zdrojů co nejvíce zefektivnit, jednou z nových cest je kvalifikovaný výběr profilových elektronických publikací z databáze EBSCO pro PDA (Patron Driven Acquisition – akvizice řízená uživatelem).

(Doplňování knihovních fondů včetně statistických analýz je podrobněji pojednáno v oddíle Ekonomické ukazatele, statistika, grafy.)

Zpracování novodobých knihovních fondů

V roce 2014 pokračovala spolupráce tří knihoven s úplným povinným výtiskem (Moravská zemská knihovna, Národní knihovna ČR a Vědecká knihovna v Olomouci) na sdílené katalogizaci v rámci AlephCluster.

Současně probíhala intenzivní příprava na přechod na nová katalogizační pravidla Resource Description and Access (RDA). Na základě jednání Pracovní skupiny pro jmenné zpracování dokumentů, Pracovní skupiny pro zpracování speciálních dokumentů a Pracovní skupiny pro věcné zpracování dokumentů byl schválen rozsah minimálního záznamu pro tištěné monografie a speciální dokumenty. Nově byl definován rozsah doporučeného záznamu, který je do budoucna předpokladem pro kvalitnější zpřístupnění fondů knihoven, prostřednictvím např. Linked Data či FRBRizace katalogů. Informace o změně pravidel byly prezentovány na různých fórech a v knihovnických periodikách.

NK ČR usiluje o zajištění kvalitního a aktuálního zdroje pro přebírání záznamů. Souborný katalog ČR (SK ČR) v roce 2014 poprvé umožnil denní sklizeň záznamů knihoven prostřednictvím OAI/PMH. Od května tak do SK ČR denně přispívá Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích, od srpna i NK ČR. S dalšími přispěvateli bylo zahájeno jednání.

Historické a hudební fondy

Akvizice historických a hudebních fondů

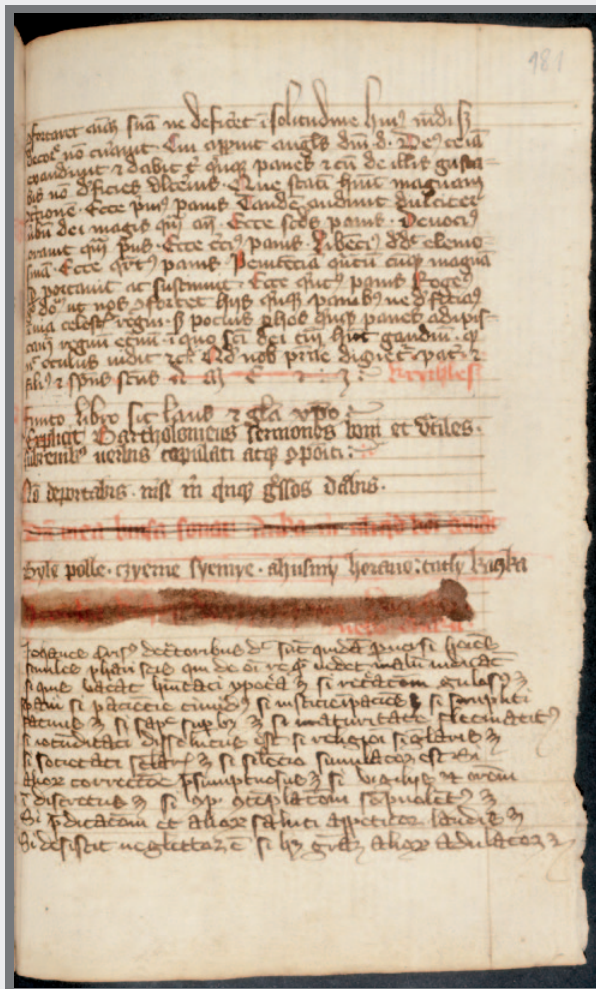
Pro fond Oddělení rukopisů a starých tisků (dále ORST) byly v roce 2014 zakoupeny dva rukopisy, tři rukopisné zlomky a čtyři staré tisky. Hlavní pozornost byla opět věnována bohemikální literatuře v nejširším možném vymezení. Nejvíce dokumentů bylo zakoupeno ve specializovaných pražských antikvariátech (např. Ztichlá klika, Karel Křenek atd.), jejichž nabídka je průběžně sledována.

Nejvýznamnější akvizicí je smíšený pergamenový a papírový rukopis kvartového formátu z druhé poloviny 14. století, který vznikl v prostředí františkánského kláštera v Bechyni (sign. XII F 42). Kodex, který dosud není znám v odborné literatuře, byl získán ze soukromé sbírky v Prachaticích. Rukopis má velkou historickou cenu zejména pro poznání dobové české knižní kultury a františkánské mentality.

Texty obsažené v rukopisu byly určeny pro potřeby pastorační a katechetické praxe mendikantských konventů ve 14. století. Na začátku sborníku nalezneme stručný výklad *Desatera*, následuje obsáhlejší penitenní suma Thomase Chobhama opsaná koncem září roku 1362, dále jsou zde obsaženy Comestorova *Historia scholastica* ve formě excerpt, sbírka kázání označovaná jako *Bartholomaeus*, další jednotlivá kázání, teologický text ve formě rozhovoru sv. Anselma s Pannou Marií, jiná penitenní suma určená pro distribuci ve františkánském prostředí, několik kázání a opis buly Klimenta IV. *Quidam temere sentientes* vydané pro františkány roku 1265.

V rukopisu, který je psán latinsky, se vyskytují také česká slova a české věty. Zajímavé jsou především české a latinské písarské verše svérázně dokládající dobovou knižní kulturu. Například za sbírkou kázání *Bartholomaeus* připojil písář verše „Non deportabis, nisi mihi quinque grossos dabis. Dum mea bursa sonat, Anka michi aliquid boni donat.“ (Ve volném překladu: „Neodneseš si tuto knihu, pokud mi nedáš pět grošů. Dokud můj měšec zvoní penězi, Anka mi něco dobrého dá.“)

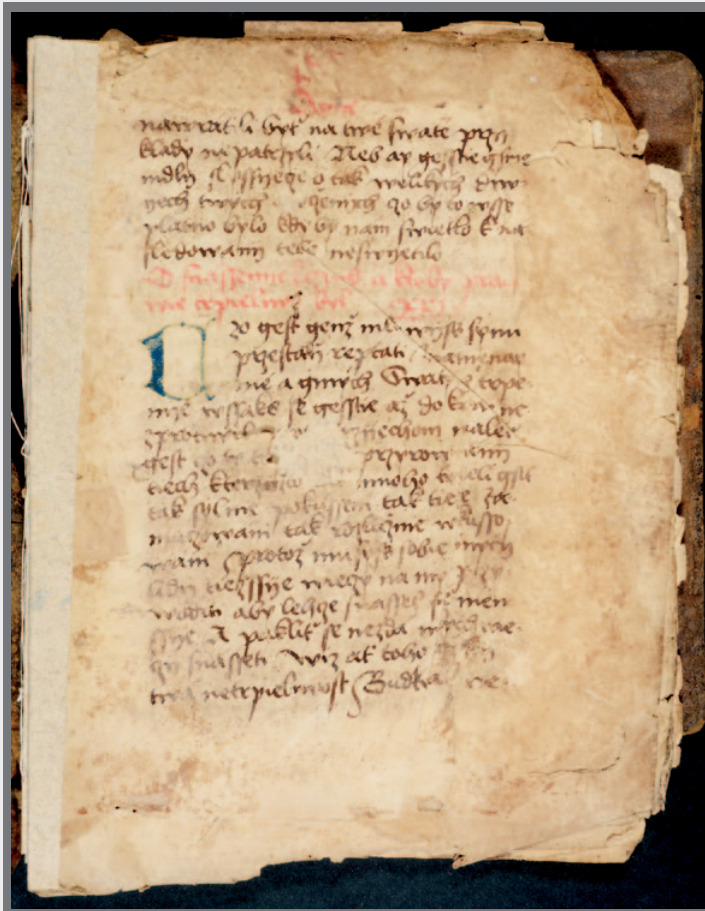
Je zřejmé, že předtím, než byl rukopis svázán, užívalo jeho jednotlivé složky několik bratří z konventu ve své pastorační a katechetické praxi. Toto dochování jejich osobních materiálů je zcela jedinečné a unikátní. Pravděpodobným kompilátorem sborníku byl kazatel Dětrich z konventu františkánů v Bechyni, jehož jméno se pravidelně objevuje v několika vlastnických příspěvcích v různých částech rukopisu. Bratr Dětrich byl dosud v odborné literatuře znám v souvislosti s rukopisem, který v roce 1413 věnoval minoritskému konventu v Českém Krumlově.

Česká hádanka „Bílé pole, černé símě...“ evokující psaní textů zapsaná za kolonem latinské kazatelské sbírky *Bartholomaeus* (sign. XII F 42, fol. 181r).

Rukopis *Přemýšlování o křtu nad mrtvými* (sign. XVII J 63) obsahuje kázání na 29. verš 15. kapitoly Prvního listu sv. Pavla Korintským, jež mělo být předneseno na sedmáctou neděli po svaté Trojici roku 1772. Kazatel Kristián Bedřich Šalamoun Elsner (1754–1822) byl synem polského potomka českobratrských exulantů Jana Theofila Elsnera (1717–1782), posledního seniora jednoty bratrské a českého kazatele betlémského kostela v Berlíně. Zatímco otec po sobě zanechal významný literární odkaz, jeho syna, který roku 1782 nastoupil kazatelský úřad v Berlíně a později působil jako reformovaný kazatel a profesor teologie na univerzitě ve Frankfurtu nad Odrou, známe zatím pouze jako editora českého překladu *Druhé helvetské konfese*, vydaného v Berlíně roku 1784. Pochybnosti ovšem vzbuzuje v rukopise uvedená datace do roku 1772; snad jde o písařský omyl a kázání bylo proneseno až v roce 1782. Rukopis pochází ze zaniklé sbírky významného bibliofila Rudolfa Hlavy (1911–1988), archiváře, muzejního pracovníka a městského kronikáře v Semilech.

Dále byly z antikvariátu zakoupeny tři rukopisné zlomky. Dva z nich mají rozsah jednoho pergamenového listu, a to zlomek žaltáře s marginálním a interlineárním komentářem z 12. století (sign. XXIV A 336) a zlomek liturgické knihy z 13. století opatřený neumovou notací (sign. XXIV A 337). Třetí rukopisný zlomek představuje cenné bohémikum. Jedná se o fragment staročeského překladu díla *De imitatione Christi*, jež je nejčastěji připisováno nizozemskému augustiniánovi a významnému představiteli duchovního hnutí *devotio moderna* Tomáši Kempenskému (1379/1380–1471). Tato příručka osobní zbožnosti patřila k nejrozšířenějším a nejpřekladanějším literárním dílům středověku, dlouho byla pro křesťany druhou nejčtenější knihou po Bibli. Česky vyšla tiskem pod titulem *Traktát o následování Pána Ježíše Krista* již roku 1498 u Mikuláše Bakaláře v Plzni. Další dva odlišné staročeské překlady se dochovaly v rukopisech NK ČR z konce 15. a počátku 16. století. Nově zakoupený, dosud neznámý, ale bohužel značně poškozený zlomek (sign. XVII H 64) obsahuje překlad několika kapitol třetí a čtvrté knihy a podle písma jej lze datovat do první třetiny 16. století.

Rukopisný zlomek staročeského překladu díla *De imitatione Christi*, třetí kniha, kapitola O snášení křivd (sign. XVII H 64).

Titulní stránka tisku *Statuta Sigismundi* (sign. Se 5391).

Z nabídky pražského antikvariátu Ztichlá klika a basilejského Erasmushaus byly zakoupeny celkem čtyři staré tisky bohemikálního původu. Většinou se jedná o bibliograficky cenné tituly, které dosud nebyly vůbec známy nebo se dochovaly pouze v unikátních exemplářích. Bezpochyby nejvýznamnější z této skupiny je publikace pocházející z dílny průkopníka domácího knihtisku a zároveň humanistického literáta Mikuláše Konáče z Hodiškova (1480–1546). Ten vydal zhruba v letech 1526–1527 tzv. *Statuta Sigismundi* (sign. Se 5391), která upravovala dobové nábožensko-politické dění v polském hanzovním městě Gdaňsku. Tento úřední tisk je zajímavý nejen z hlediska obsahového, ale i po stránce jazykové. Latinské knihy se v Čechách během první třetiny 16. století tiskly jen velmi ojediněle. Vůbec první vydal právě Konáč v roce 1516 a *Statuta* jsou jeho druhým známým cizojazyčným počinem. Neméně významný je i unikátní pražský tisk *Krátké naučení a vyměření...* (sign. 54 Sf 114) z roku 1665. Jde o zástupce tehdejší lékařské literatury určené širším čtenářským vrstvám, jehož vydáním reagoval tiskař Urban Baltazar Goliáš († asi 1679) na aktuální hrozbu rozšíření nebezpečné infekční choroby. Text tisku doplňují i rukopisné a tištěné recepty pro přípravu léků. Především pro potřebu doplnění a upřesnění naší národní retrospektivní bibliografie tzv. *Knihopisu českých a slovenských tisků* byl zakoupen konvolut dvou drobných modliteb k Panně Marii Kutnohorské (sign. 54 Sf 115). Nutno zmínit i *Rozmanitosti* (sign. 54 Se 393) z roku 1817 od Jana Hýbla (1786–1834) s podtitulem *Sbírka rozmanitých povídek a textů k pobavení a ukrácení dlouhé chvíle*.

Pro hudební oddělení byl zakoupen soubor velmi dobře zachovaných tisků a rukopisů z období 18. až 20. století z antikvariátu Ztichlá klika a z nabídky soukromého majitele. Nejvýznamnější akvizici představuje pramenný soubor hudebních (zpěvní a nástrojové hlasy, party) a textových jednotek (libreta, resp. spektive „scénáře“) k vánoční hře se zpěvy ze Semilsky (místní autor Kačinský), které dokumentují živé dobové provádění zřejmě dosud neznámého díla svého druhu, jehož žánr (pastorela, vánoční hra) patří

ke specifickým fenoménům českého hudebního baroka a klasicismu. Jednotlivé části (party) souboru, psané na papíru různého rozměru, různými pášáři a zřejmě i v různé době jsou výmluvným dokladem živé, dobové i místně podmíněné interpretační praxe. Další významnou akvizicí představuje dobře zachovaná tištěná sbírka sestávající z krátkých vokálních (písňových) a instrumentálních (klavír) útvarů *Neue Blumenlese für Klavierliebhaber...*, která je datována rokem 1784 a má 204 strany. Nejde však o tištěnou hudebninu v běžném smyslu, tj. sazbu, nýbrž o rytinu, již je provedena jak notovaná, tak textová složka, takže každá strana jako celek je de facto zvláštním grafickým listem. (Je tedy dokladem ne zcela běžné dobové produkce jdoucí mimo oficiální a zavedené nakladatelské a vydavatelské domy.) Je svázána do tuhých tmavých desek s koženým hřbetem a opatřena rukopisným štítkem se zkráceným názvem a původní datací. Desky i štítek jsou poněkud mladšího data. Obsahově je sbírka spolehlivě specifikovatelná, obsahuje běžnou tvorbu dobových autorů a vedle dobově jistě populárních, ale později zapadlých jmen je řada skladeb označena jmény významnějšími, např. Rosetti, Vaňhal, Clementi, Koželuh a další.

Knihopis

V roce 2014 pokračovala standardní spolupráce mezi redakcí *Knihopisu českých a slovenských tisků* se sídlem v ORST NK ČR na doplňování elektronické databáze *Knihopisu-Digital*, kterou vytváří Kabinet pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR (dále jen Kabinet). Do prosince 2014 byly do této elektronické bibliografické databáze importovány záznamy písmen B, I–J, L z rukopisných abecedních dodatků ke *Knihopisu*. S aktuálním stavem knihopisných dodatků byla odborná veřejnost seznámena v rámci přednášky na 38. semináři knihovníků muzeí a galerií AMG.

V průběhu roku 2014 se rovněž podařilo získat pro redaktora *Knihopisu* celé pracovní místo z původně polovičního úvazku. Nově bylo nastaveno průběžné propojování záznamů v *Knihopisu-Digital* s digitálními kopie-mi tisků, které vznikly jako výsledek spolupráce NK ČR se společností Google. V digitalizaci a v elektronickém zpřístupňování digitalizovaných dokumentů by se mělo pokračovat i v následujících letech. Asi nejvýraznější krok k modernizaci *Knihopisu* představuje jeho zamýšlené spojení s *Bibliografií cizojazyčných bohemikálních tisků 1501–1800* (BCBT) spravovanou knihovědným oddělením Knihovny Akademie věd (KNAV) či jeho budoucí začlenění do elektronického informačního portálu, jenž bude věnován dějinám knižní kultury. K dosažení těchto cílů by měla pomoci účast v grantovém programu NAKI. O jeho získání by měly obě instituce usilovat v průběhu roku 2015. Ve stejné době dojde i ke změnám ve vlastnictví a provozování databáze *Knihopis-Digital*. Zástupci Kabinetu se rozhodli předat data NK ČR, která je zpřístupní a bude je dále doplňovat a udržovat.

Spolupráce se sdružením CERL

V roce 2012 začala spolupráce NK ČR se sdružením Consortium of European Research Libraries (CERL) v oblasti katalogizace starých tisků vydávaných přibližně v letech 1455–1800. NK ČR tehdy přijala standardy CERL a začala aktivně přispívat svými záznamy do evropského elektronického katalogu *Hand Press Book* (HPB) <http://www.cerl.org/resources/hpb/main>.

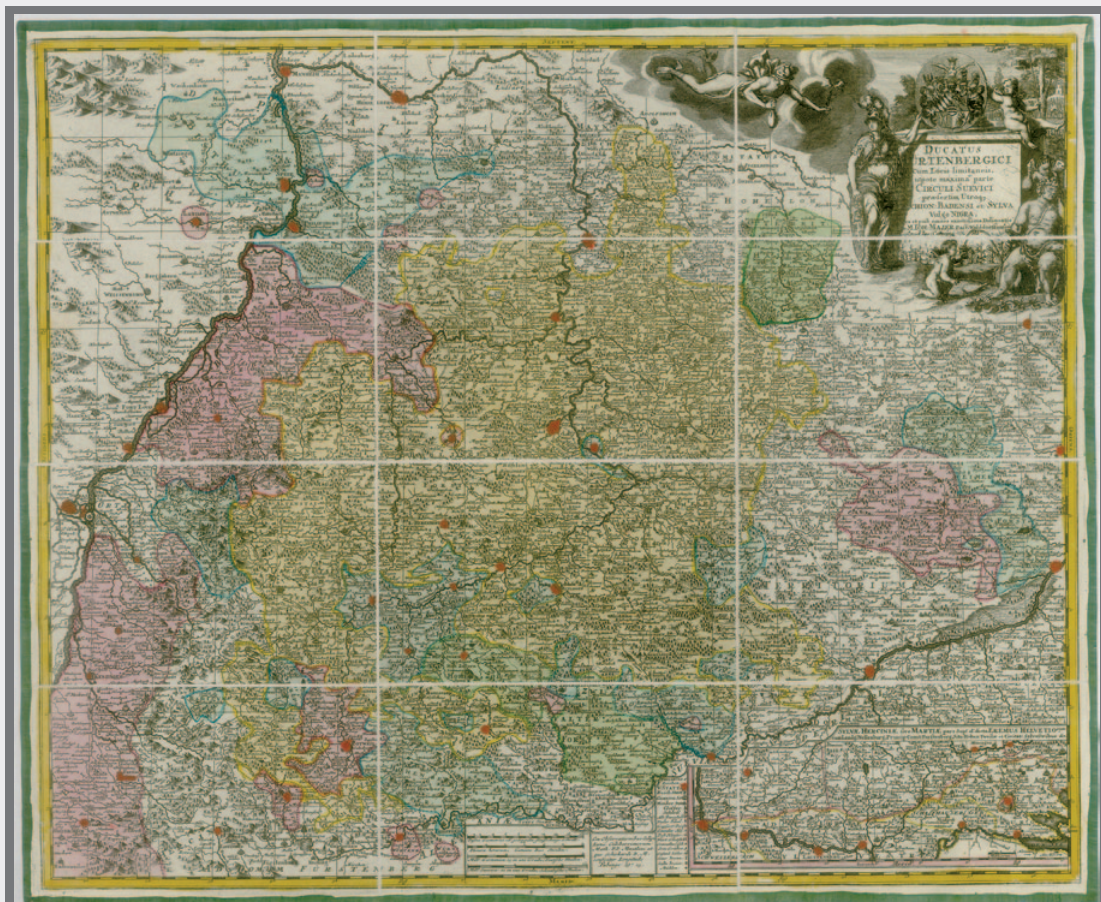
Připomeňme, že databáze umožňuje přístup k informacím významných evropských knihoven z jednoho místa. NK ČR byla po řadu let asociovaným členem CERL a teprve od roku 2011 je speciálním členem s možností využívat výhod informačních databází, které sdružení nabízí svým řádným členům (zejm. báze *HPB*, báze *Eighteenth Century Short Title Catalogue*, báze *RLIN*, báze *CERL Union* a báze *Deutsche Bibliothek Database*).

V roce 2012 předalo ORST do CERL 20 575 záznamů. V roce 2013 požádalo CERL NK ČR, aby přerušila dodávání záznamů z důvodu upgradu databáze. Dodávání záznamů bylo obnoveno až v roce 2014. K 31. 12. 2014 bylo v CERL zpřístupněno 98 346 záznamů starých tisků z NK ČR.

Digitalizace sbírky kartografických pramenů

V roce 2014 pokračovala spolupráce NK ČR s Výzkumným ústavem geodetickým, topografickým a kartografickým, v. v. i. (VÚGTK) na digitalizaci Lobkoviczké sbírky starých map, uložené ve fondu ORST. Během roku 2014 bylo zdigitalizováno dalších 936 mapových listů fondu starých map. Celkem za uplynulé tři roky spolupráce bylo zdigitalizováno 1 502 mapových listů.

Digitalizované mapové listy byly průběžně zpracovávány a dále pak zpřístupňovány online. Po digitalizaci byly v následujících letech postupně zpřístupněny veřejnosti prostřednictvím www.chartae-antiquae.cz ve VÚGTK, kde je možno též prohledávat podle územní a časové relevance či měřítka celou řadu mapových sbírek, včetně digitální knihovny Manuscriptorium. Všechny mapy byly také georeferencovány. Díky tomu je mapová sbírka NK ČR na internetu lépe zviditelněna. Bez provedení georeference by nebylo možné mapy zařadit do žádného z geografických vyhledávání. Spolupráce ORST s VÚGTK v této oblasti bude pokračovat i v roce 2015.

Majer, Johann: DUCATUS WÜRTEMBERGICI Cum Locis limitaneis, utpote maxima parte CIRCULI SUEVICI præsertim Utroq. MARCHION: BADENSI et SYLVA Vulgo NIGRA, nova et post omnes exactissima Delineatio. Augsburg, Joseph Carmine [druhá polovina 18. století]. Kolorovaná mědirytina 47,4 x 58,3 cm.

Manuscriptorium

Manuscriptorium, evropská digitální knihovna rukopisů a dalších historických dokumentů zpřístupňovaná NK ČR a zároveň virtuální badatelské prostředí pro práci s historickými fondy, bylo v roce 2014 rozšířeno o historické dokumenty digitalizované v podprogramu VISK 6, tj. o 101 komplexní digitální dokument čítající 45 533 obrázky, jakož i o pravidelné dávky dokumentů stávajících partnerů.

Koncem roku 2014 Manuscriptorium obsahovalo: 346 099 EZ (evidenční záznamy), 25 389 KDD (komplexní digitální dokumenty), 2 413 PT (plné texty) a 605 KDD včetně PT, agregovaných od 125 partnerů z 23 evropských i mimoevropských zemí.

V rámci rozvoje Manuscriptoria byly vytvořeny konektory pro dva poskytovatele digitálních dokumentů (Národní knihovna Arménie, Národní knihovna Rumunska), dokončena migrace z proprietárního vyhledávacího engine WebTornado na SOLR/Lucene, převedeny funkcionality plných textů do nové verze Manuscriptoria a provedena optimalizace uživatelského prostředí Manuscriptoria. V rámci institucionálního výzkumu byly rozvinuty možnosti využití crowdsourcingu pro popis informací v obrazech agregovaných v Manuscriptoriu z projektu VISK 6 a provedena analýza možnosti využití geografických údajů v systému Manuscriptorium a zapojení principů crowdsourcingu do práce s lokacemi.

V rámci řešení evropského projektu CENDARI byly dokončeny práce na popisu sbírek středověkých rukopisů ve střední Evropě, byla provedena korektura adresáře archivů a rukopisných knihoven a obě databáze byly vzájemně integrovány. Pokračovala práce na tematicky strukturovaných průvodcích po rukopisném materiálu (*Středověké kazatelství ve středoevropských rukopisných sbírkách*; *Geografie a přírodní vědy ve středoevropských rukopisných sbírkách*).

Slovanská knihovna

Slovanská knihovna (dále SK) je veřejně přístupná specializovaná vědecká knihovna pro oblast slavistiky a problematiku slovanských zemí. SK je odborem NK ČR, při plnění statutárních úkolů spolupracuje s jejími složkami.

Významných změn doznala během roku 2014 podoba služeb poskytovaných SK. V důsledku pokračující revitalizace Klementina došlo v letních měsících k uzavření studovny a půjčovny a k jejich přestěhování do provizorních prostor v jiném traktu areálu. Do provizorních prostor byli přestěhováni rovněž všichni pracovníci oddělení doplňování fondu a oddělení služeb.

Během roku 2014 se v rámci odborných činností pracovníci SK účastnili především prací na projektu digitalizace historických a vzácných sbírek NK ČR ve spolupráci se společností Google, který probíhá od roku 2011. V průběhu roku připravili externí pracovníci katalogizační záznamy celkem 4 689 dokumentů. V roce 2014 bylo zahájeno skenování dokumentů. Během roku bylo k digitalizaci předáno 10 457 jednotek dokumentů ze sbírky SK, k 31. prosinci 2014 jich 8 426 bylo volně dostupných na internetu.

V roce 2014 byl zahájen další rozsáhlý projekt digitalizace dokumentů z fondu SK, který je součástí programu budování NDK – jde o digitalizaci knih vydaných příslušníky ruské, ukrajinské a běloruské emigrace na území Československa v letech 1918–1945 a knižní produkce místních emigrantských vydavatelství. Dosud bylo k digitalizaci předáno 463 knih uvedené provenience. Jejich elektronické kopie jsou dostupné v digitální knihovně Kramerius 4.

V rámci programu VISK 6 bylo v roce 2014 zdigitalizováno šest historických rukopisů ze sbírky SK. Za zmínku stojí zejména jedny z nejstarších dokumentů ve vlastnictví SK vůbec – dopis stonského knížete vládě z 9. října 1438 a dopis guvernéra na Mletě (Melledě) vládě z 26. února 1441 (oba z Rešetarovy sbírky ragusian) – a polský rukopis *Dekret Po Inkvizycyi Oczewisty...* z roku 1738. Elektronické kopie všech digitalizovaných rukopisů jsou zařazeny do digitální knihovny rukopisů a starých tisků Manuscriptorium.

Od začátku roku 2014 se SK zapojila do programu skenování obálek a obsahu vybraných publikací, které jsou dostupné v knihovních katalozích. Dále bylo kvůli usnadnění přístupu uživatelů k elektronickým časopisům a knihám v průběhu roku 2014 do elektronického katalogu SK (báze SLK) vloženo přibližně 574 záznamů odborných periodik a 1 250 záznamů e-knih, odpovídajících svým profilem zaměření SK, které jsou dostupné díky zajištěnému přístupu k licencovaným elektronickým databázím. V listopadu 2014 byl elektronický katalog SK (báze SLK) integrován do multivyhledávače EBSCO Discovery Service (EDS), což výrazným způsobem rozšiřuje možnosti přístupu k záznamům v katalogu SK pro světovou veřejnost.

SK nadále pokračovala v třídění a katalogizaci svých speciálních sbírek. Konečnou katalogizací prošla sbírka bankovek obsahující přibližně 1 200 kusů platidel především slovanských zemí z období let 1898–1947. Pokračovalo třídění a katalogizace sbírky plakátů a nedávno získané sbírky dokumentů spojených s činností ruského avantgardního výtvarníka Vadima Rochlina. Dokončena byla také katalogizace většiny obrazových dokumentů ze sbírky čs. státního úředníka, překladatele a fotografa Rudolfa Hůlky. Ta obsahuje téměř 4 400 fotografií z první poloviny dvacátých let 20. století, zachycujících především

regiony Podkarpatské Rusi, východního Slovenska, Slovácka a východní Moravy. Část sbírky věnující se Podkarpatské Rusi byla představena v reprezentativní obrazové publikaci *Zmizelý svět Podkarpatské Rusi ve fotografiích Rudolfa Hůlky (1887–1961)*, která vyšla v září 2014.

*Jasiňa: děti, tři kamarádi v krojích, 1921.
Ukázka rusínské tematiky ze sbírky fotografií
vytvořené Rudolfem Hůlkou. (T-H-1-242).*

Již devátým rokem pokračovala realizace projektu NK ČR a Univerzitní knihovny v Bratislavě *Česká knihovna – Slovenská knihovna*, jehož garanti jsou české a slovenské ministerstvo kultury. V roce 2014 získala SK z prostředků tohoto projektu pro svůj fond celkem 253 svazků slovenských knih.

Kromě běžné akvizice a řady menších knižních darů obohatily fond SK tři dary mimořádné. Polský institut v Praze věnoval SK více než 150 svazků polských knih, jde zejména o práce současných polských autorů. Z rozhodnutí Kirilla, patriarchy moskevského a veškeré Rusi, získala SK všech 34 dosud vydaných svazků *Pravoslavné encyklopedie*, publikační řady vydávané od roku 2000 Církevně-vědeckým centrem „Pravoslavná encyklopedie“ v Moskvě. Vzhledem k dlouhodobému podfinancování rozpočtu na akvizici dokumentů nebylo v možnostech SK získat tyto knihy běžnou cestou. Další svazky encyklopedie získá SK stejným způsobem.

Na jaře 2014 věnoval SK celou svou soukromou knihovnu významný český historik ruských a sovětských dějin prof. Michal Reiman. Tento neobyčejně rozsáhlý knižní dar umožní SK zejména doplnit mezery ve sbírce západní rusistické a slavistické knižní produkce vydané před rokem 1989. Dar obsahuje rovněž velké množství knih z produkce ruských emigrantských vydavatelství vydaných po roce 1945 i řadu knih o ruských dějinách vydaných v Rusku i na Západě v posledních letech. Celkový rozsah daru není prozatím možné určit, do konce roku 2014 bylo do fondu SK začleněno 1 236 svazků. Katalogizace Reimanovy knihovny bude dokončena v roce příštím.

V průběhu roku 2014 SK uspořádala nebo se podílela na přípravě šesti kulturně-odborných akcí. Již pošesté byla udělena odborná Cena Rudolfa Medka, kterou předávají společně SK a Nadační fond angažovaných nestraníků. Nositeli ceny pro rok 2014 se stali odbornice na dějiny ruské emigrace v Československu Anastasia Kopřivová a přední, světově uznávaný znalec dějin a kultury Podkarpatské Rusi Paul Robert Magocsi.

Knihovnický institut

V roce 2014 pokračovalo budování informačních zdrojů Knihovnického institutu (KI), které jsou určeny především knihovníkům a informačním pracovníkům, studentům a pedagogickým pracovníkům oboru. Jedná se o:

- 1 Elektronický portál *Informace pro knihovny* (IPK), který zpřístupňuje a odkazuje domácí a ve výběru i zahraniční dokumenty, oborové databáze a další informační nástroje z oboru knihovnictví a informační věda důležité pro činnost veřejných knihoven. Portál je knihovnickou veřejností vysoce hodnocen a využíván.
- 2 *Oborovou bránu Knihovnictví a informační věda* (KIV) vytvořenou v rámci *Jednotné informační brány* (JIB), která zpřístupňuje elektronické zdroje a umožňuje jejich paralelní prohledávání.
- 3 Facebook Knihovnického institutu setrvává v nastaveném trendu oslovování cílových skupin (zvláště odborné veřejnosti) a v průběžné aktualizaci stránky. Počet uživatelů se zvyšuje, v roce 2014 měl 369 fanoušků (78 % žen a 22 % mužů, nejvíce ve věkové kategorii 25–34 let, zvyšuje se zastoupení ve skupině 35–44 let). Z důvodu rostoucího počtu zahraničních fanoušků jsou zařazovány i cizojazyčně přispěvky.

Na konci roku 2014 se chýlila k závěru migrace všech webů KI do nového redakčního systému. Byla vytvořena nová podoba webové stránky časopisu *Knihovna* a *Knihovna Plus*. Významnou změnou je také překládání recenzovaných článků do angličtiny, které pomůže rozšířit povědomí o časopise mezi zahraničními korespondenty.

Oddělení vzdělávání organizovalo v roce 2014 počítačové kurzy základů informační gramotnosti z grantu VISK 2, připravilo desítky školení, seminářů a přednášek na aktuální témata z našeho oboru nejen pro pracovníky NK ČR, ale i pro stovky frekventantů z veřejných i specializovaných knihoven z celé ČR. S podporou MK ČR byla provedena kompletní obnova počítačového vybavení učeben. Pracovníci oddělení vzdělávání poskytovali informace a konzultace z oblasti vzdělávání a intenzivně spolupracovali s domácími i zahraničními vzdělávacími institucemi v našem oboru. Byly připraveny aktualizované učební osnovy pro rekvalifikační knihovnický kurz. Podařilo se získat akreditaci od MK ČR a náš rekvalifikační kurz bude probíhat až do roku 2017. Oddělení vzdělávání zajistilo desítky exkurzí pro odbornou veřejnost a oborové školy. Pro veřejné knihovny jsme koordinovali konzultace a poradenství v oblasti neziskových organizací a spolupráce knihoven a nevládních organizací v místě. NK ČR se podílela na práci Sektorové rady pro kulturu v projektu *Národní soustava povolání II.* na definování nových typových pozic knihovnických profesí a v projektu *Národní soustava kvalifikací 2* na přípravě profesních kvalifikací pro knihovnické profese.

V návaznosti na úkoly vyplývající z Konceptce rozvoje knihoven na léta 2011–2015 byl uskutečněn celostátní průzkum *České děti jako čtenáři v roce 2014* se zaměřením na věkovou skupinu 6 až 8 let. Byla vydána publikace *Rovný přístup. Standard Handicap Friendly. Metodická příručka pro práci knihoven s uživateli s postižením* v tištěné i elektronické podobě, jež zahrnuje standardy pro práci knihoven s lidmi se zdravotním postižením včetně výsledků průzkumu dostupnosti služeb knihoven uživatelům s postižením. Vyšla také příručka, opět v tištěné i elektronické podobě, *Služby knihoven knihovnám*, která informuje o využití dotačního programu na podporu výkonu regionálních funkcí knihoven. Brožura je určena především představitelům obcí. Celostátní průzkum i všechny publikace byly vydány s podporou MK ČR.

Byla zpracována zpráva o výkonu regionálních funkcí za rok 2013 a zpřístupněna na webu. Koordinace výkonu regionálních funkcí knihoven probíhala na bázi komise pro regionální funkce Sdružení knihoven ČR. Byla připravena novela metodického pokynu k výkonu regionálních funkcí. S pověřením MK ČR byly zajištěny činnosti související s úlohou *Koordináčního centra programu VISK*. Úspěšně se rozvíjel projekt *Benchmarking knihoven*, jehož se účastnily i slovenské knihovny. Na projektu v roce 2014 participovalo 294 knihoven, z toho 246 z ČR a 48 ze SR. Byl zajištěn výpočet a úhrada odměn autorům za půjčování děl v knihovnách ČR za rok 2013 dle autorského zákona (č. 121/2000 Sb.) a provedena úhrada odměn vyplývajících z kolektivních licenčních smluv na půjčování nosičů zvuku v knihovnách ČR. Průběžně probíhala aktualizace *Adresáře knihoven ČR* pro oblast veřejných knihoven. Ve spolupráci s Knihovnou Národního muzea (KNM) byl připraven k vydání knihovnický kalendář na rok 2015 s tématem *Česká kniha v reklamě (1791–1948)*.

Projekty a programy

Výzkum a vývoj v Národní knihovně ČR

Rozvoj Národní knihovny České republiky jako výzkumné organizace

Doba řešení: 2010–2015

Koordinátor: Adolf Knoll

Finanční podpora: MK ČR

NK ČR se řídí svou dlouhodobou koncepcí výzkumu a vývoje původně zpracovanou na léta 2010–2015. V roce 2014 došlo ke zpracování návazné Koncepce rozvoje NK ČR jako výzkumné organizace na léta 2016–2020.

V souladu s koncepcí stávající probíhalo v roce 2014 řešení šesti níže uvedených oblastí.

Oblast 1. Zdokonalení virtuálního badatelského prostředí Manuscriptoria

Doba řešení: 2010–2015

Odpovědný pracovník: Zdeněk Uhlíř

V roce 2014 byla testována nová verze systému Manuscriptoria zejména s ohledem na personalizované prostředí osobního uživatelského účtu, jeho integraci do virtuálního badatelského prostředí, jakož i formulaci požadavků na jeho využití pro síťové publikování. V rámci rozvoje Manuscriptoria byly vytvořeny konektory pro dva poskytovatele digitálních dokumentů (Národní knihovna Arménie, Národní knihovna Rumunska), byla dokončena migrace z proprietárního vyhledávacího engine WebTornado na SOLR/Lucene, byly převedeny funkcionality plných textů do nové verze Manuscriptoria a byla provedena optimalizace uživatelského prostředí Manuscriptoria. V rámci institucionálního výzkumu byly rozvinuty možnosti využití crowdsourcingu pro popis informací v obrazech agregovaných v Manuscriptoriu z projektu VISK 6 a provedena analýza možnosti využití geografických údajů v systému Manuscriptorium a zapojení principů crowdsourcingu do práce s lokacemi. Manuscriptorium bylo rozšířeno o historické dokumenty digitalizované v podprogramu VISK 6 a o dávky dokumentů stávajících partnerů.

Koncem roku 2014 obsahovalo Manuscriptorium 346 099 evidenčních záznamů, 43 600 komplexních digitálních dokumentů (z toho 18 211 dokumentů/starých tisků NK ČR, digitalizovaných v rámci spolupráce se společností Google), 2 413 plných textů a 605 komplexních digitálních dokumentů včetně plných textů agregovaných od 125 partnerů z 23 evropských i mimoevropských zemí.

Oblast 2. Dlouhodobá ochrana (LTP – Long-Term Preservation) digitálních dokumentů

Doba řešení: 2010–2015

Odpovědný pracovník: Zdeněk Vašek

V roce 2014 vývoj pokračoval dokončením metodiky, která byla pod názvem *Metodika pro přidělování a správu životního cyklu unikátních perzistentních identifikátorů digitálních dokumentů podle standardu URN:NBN* podána k certifikaci MK ČR. Dále byl analyzován aktuální vývoj dalších identifikačních systémů založených na standardu URN:NBN v EU. Na základě této analýzy se přistoupilo k přípravě propojení s mezinárodním clusterem URN:NBN resolverů pod záštitou Deutsche Nationalbibliothek, které bude realizováno v roce 2015. Dále se vývoj zaměřil na přípravu rozšíření působnosti systému ČIDLO (Český systém pro IDentifikaci a LOkalizaci dokumentů digitálního kulturního dědictví) o další typy dokumentů. Během roku 2014 bylo v systému ČIDLO zaregistrováno 351 965 dokumentů.

Oblast 3. Archivace a zpřístupnění sklizených webových stránek

Doba řešení: 2011–2015

Odpovědný pracovník: Zuzana Kvašová

Řešení se zabývá výzkumem vhodných formátů pro uložení webových dat z pohledu dlouhodobého uchování a možnostmi jejich uložení v LTP systému (zpracování před ingestem; analýza a návrh automatických

ingest procesů do LTP systému; nastavení profilů metadat a jejich automatická extrakce z interních i externích zdrojů). S daty pořízenými při archivaci webu souvisí také potřeba vytvoření odpovídajícího modelu archivace, uložení v METS formátu společně s metadaty atd. V roce 2014 pokračoval výzkum v oblasti dlouhodobé ochrany dat Webarchivu. Na základě analýzy vhodných nástrojů pro formátovou analýzu, které umožní charakterizovat profil uložených dat, byly na reprezentativním vzorku jednotlivé nástroje otestovány a porovnány jejich výstupy. V oblasti plánování dlouhodobé ochrany a vytvoření strategie, jak toto plánování zajistit, byly realizovány dva základní kroky – definování tzv. designated community (určená skupina podle standardu OAIS) a vytvoření návrhu profilu archivu. V příštím roce bude pokračovat výzkum, který povede ke vzniku strategie dlouhodobé ochrany existujících dat archivu.

Oblast 4. Vývoj metodik ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů (historických i novodobých)

Doba řešení: 2010–2015

Odpovědný pracovník: Petra Vávrová

V roce 2014 probíhala kontrola formulářů centrální báze, tvorba postupů pro průzkumníky (pH, určování materiálu aj.), zpřesňována byla databáze a doplňován elektronický formulář na průzkum fyzického stavu svazků novodobých knihovních fondů. Dále byl nově prováděn průzkum plastových vazeb a přebalů a jednoduché testy mechanických a optických vlastností.

Bylo prozkoumáno přes 40 000 svazků, byla přihlášena metodika přípravy novodobých knihovních fondů na odkyselování a dále metodika přípravy historických tisků na digitalizaci. Obě metodiky pak byly připraveny k certifikaci. Metodiky umožní knihovnám a institucím uchovávajícím novodobé i historické knihovní fondy připravit je na digitalizaci a odkyselování.

Z průzkumů knihovních fondů vyplývá, že významná degradace se projevuje nejen u novin a dalších dokumentů z 19. a první poloviny 20. století, ale projevuje se i u publikací z pozdější doby. Dostatečný přehled o rozsahu poškození konzervačních sbírek a stupni i rychlosti další postupné degradace, dané stářím, materiálem anebo uložením, dosud neexistuje. Proto se zaměřujeme na průzkum fyzického stavu fondů, pracujeme s parametry znalostní databáze, monitorujeme kvalitu ovzduší v depozitářích, vliv světla na papírové materiály, vyvíjíme a ověřujeme metodiky ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů a zdokonalování metodik a analýz materiálů knihovních fondů. Celkem bylo od roku 2010 prozkoumáno přes 200 000 exemplářů knih. Vybíráme materiály charakterizující novodobé fondy, které budou odkyseleny ve světě dostupnými odkyselovacími metodami (hromadnými i individuálními). V roce 2014 byla k odkyselování novodobých fondů využita metoda ZFB:2 v Lipsku, bylo realizováno odkyselení 749 exemplářů nejkyselejších knih, vybraných při průzkumu fyzického stavu z databáze.

Hlavním cílem péče o historické fondy se stávají takové úkoly, jako např. posouzení stavu, detailní průzkum a navržení opatření pro zkvalitnění péče o národní kulturní památky – *Vyšehradský kodex* a *Pasionál abatyše Kunhuty*. Provádí se mikroskopický průzkum originálu, posouzení stavu pergamenu originálu, celková fotodokumentace a kontrola trezoru.

V roce 2014 dále pokračoval restaurátorský a chemicko-technologický průzkum *Vyšehradského kodexu* a byl také proveden průzkum jeho vazby pomocí rentgenu. Na základě jednání komise pro posouzení fyzického stavu *Vyšehradského kodexu* a *Pasionálu abatyše Kunhuty* byla provedena poprvé v historii lokální fixace nejhroženějších míst kodexu pomocí 2% roztoku nebělené vyziny Saliansky v kombinaci s tragantem. Fixace problematických míst je minimálním možným opatřením, které bylo provedeno s ohledem na plánované vystavení rukopisu. Vzhledem k tomu, že se na několika místech kodexu od roku 2006 stav barevné vrstvy zhoršil, pracovníci přistoupili k lokální fixaci částí malby, které by mohly při manipulaci v průběhu vystavení odpadnout. Fixace byla provedena po relaxaci pergamenu ve vhodných klimatických podmínkách a místa fixování byla dokumentována digitálním mikrofotografickým systémem. Fixace byla testována na standardech barevné vrstvy, které byly vyrobeny se studenty Vysoké školy chemicko-technologické v rámci letní praxe. Zároveň vznikla další skupina standardů náhražek zlacení na různých podkladech, které budou používány pro porovnání při instrumentální analýze středověkých rukopisů.

Oblast 5. Výzkum kulturního dědictví a knižní kultury pozdně středověkých Čech

Doba řešení: 2013–2015

Odpovědný pracovník: Kamil Boldan

Základní výzkum realizovaný dvěma členy řešitelského týmu se zaměřoval na jednolistové tisky jagellonského období českých dějin a na osobnost administrátora utrakvistické církve a univerzitního mistra Václava Korandy ml. Byl proveden průzkum ve sbírkách jednolistů Germánského Národního muzea v Norimberku a Univerzitní knihovny v Lipsku a v domácích archivech. Byl zpracován bibliografický soupis bohemikálních jednolistů, který bude součástí připravované monografie o raných úředních jednolístech. Pro účely studia Korandovy osobnosti podnikli řešitelé služební cestu do Budyšína, kde byl proveden průzkum kodexů z husitského období, a do dalších rukopisných knihoven. Byly připraveny kapitoly o Korandově vztahu ke katolíkům a k jednotě bratrské do chystané monografie *Václav Koranda ml. a knižní kultura jeho doby*. Členové týmu přednesli referáty na vědeckých konferencích *Tempus libri* (Český Krumlov, Ústav romanistiky Jihočeské univerzity) a *Kalich jako symbol* (Praha, Evangelická teologická fakulta UK). Publikovali čtyři příspěvky a další tři odevzdali do tisku. Těž připravili dvě kapitoly do kolektivní monografie o *Vyšehradském kodexu*.

Na poli mezinárodní spolupráce se člen řešitelského týmu zúčastnil výročního zasedání konsorcia Text Encoding Initiative v Evanstonu ve Spojených státech amerických. Vedle toho, že sledoval nové trendy v TEI a v XML obecně, se zapojil do diskuse na setkání zájmových skupin k rukopisům a ke knihovnám. Zúčastnil se též workshopu věnovanému schématu TEI ODD a odvozování schémat. Na setkání pracovní skupiny k rukopisům představil záměr NK ČR zpracovat v následujícím plánovacím období v rámci základního výzkumu provenience středověkých knih. V rámci účasti na budování celoevropské databáze Einbanddatenbank se další člen týmu zúčastnil zasedání pracovní skupiny databáze Einbanddatenbank ve Württembergische Landesbibliothek ve Stuttgartu, kde přednesl referát o zpracování pozdně gotických slepotiskových vazeb z českých sbírek a metodě bližší lokalizace bohemikálních dílen. Prováděl pasportizaci všech pozdně středověkých vazeb zdobených slepotiskem ve fondu Knihovny Národního muzea, v krajských vědeckých knihovnách a v oblastních a okresních archivech, kde pořídil více než tisíc tužkových obtahů výzdoby vazeb.

Oblast 6. Výzkum knižní kultury raně novověkých Čech

Doba řešení: 2013–2015

Odpovědný pracovník: Alena Richterová

Výzkum realizovaný pěti řešiteli z řad pracovníků ORST se zaměřuje na tři tematické okruhy. V prvním z nich jsou sledovány proměny mediální komunikace v Čechách na prahu novověku, přičemž druhý rok tříletého projektu byl věnován především průzkumu psaných a tištěných novin obsahujících zprávy z českých zemí o událostech v letech 1571–1620. Výzkum se zaměřil zejména na zpracování údajů získaných předchozí excerpce z psaných novin dochovaných v archivních a knihovních fondech domácích i zahraničních institucí a na rešerše z dosud nezpracovaných archivních fondů ústředních institucí sídlících na panovníckých dvorech sousedních zemí. Z nich byly pořízeny podrobné výpisky, textové opisy a z nejvýznamnějších textů jejich digitální kopie.

Druhý tematický okruh se zabývá výzkumem geneze, dějin a skladby Czerninské rodové knihovny. Ve druhém roce projektu byla v oblasti rukopisů dokončena rekonstrukce sbírky apelačního rady Václava Řehoře Hannla (†1718), která tvoří nejcennější část czerninské sbírky rukopisů. Pokračovala katalogizace rukopisů pro připravovaný tištěný katalog (dosud z katalogizováno 122 signatur). V oblasti tisků proběhla identifikace knih czerninské provenience v neosignované části fondu pražské Lobkowiczské knihovny, jejich osignování a zpracování. Bylo dokončeno zpracování tisků 16. století knih czerninské provenience. Dokončena byla rešerše v rodinných archivech Czerninů a Lobkowiczů, v obou fondech byly pořízeny digitální kopie obsahově nejvýznamnějších archiválií.

Ve druhém roce výzkumu třetího tématu, věnovaného sbírce map pocházející z pražské Lobkowiczské knihovny, byla pozornost zaměřena na pokračování rešerší rukopisného lístkového katalogu tohoto fondu a identifikace titulů nezvěstných map. Pokračovala katalogizace sign. 62 A 184–400, celkem 183 dochovaných signatur (897 mapových listů) a určení starších signaturových řad, které budou východiskem k rekonstrukci původní podoby sbírky. Katalogizace dále potvrdila předpokládanou lobkowiczskou provenienci sbírky přítomností signovaných exemplářů či razítky. Zajímavým zjištěním byla identifikace mědirytové

předlohy ve fondu vídeňské Rakouské národní knihovny k jedné z rukopisných map lobkowiczské sbírky, či identifikace chybějících listů defektních exemplářů. Přítomnost větších souborů vojenských map zřejmě umožní vztáhnout dané exempláře ke konkrétním aktivitám příslušníků rodu.

Programové projekty výzkumu a vývoje

Národní projekty

Nástroje pro zpřístupnění tištěných textů 19. století a první poloviny 20. století

Doba řešení: 2011–2015

Hlavní řešitel: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

V roce 2014 byla uzavřena druhá fáze řešení projektu, během níž pokračovalo plnění znalostních bází starších forem českého jazyka, testování aplikace pro plnění znalostních bází, kontinuální doplňování slovníků pro první polovinu 19. století a tvorba dalších slovníků pro 20. století či vývoj lemmatizátoru a jeho transformace do vyhledávání. Byly uskutečněny také vývojové práce na softwarových nástrojích směřujících k finalizaci výsledků, které se budou předkládat do systému RIV. V průběhu řešení se během roku 2014 ukázalo jako efektivnější zahrnout soubor vyvíjených softwarových nástrojů přímo do kmenového systému HITECO (Historical Text Corrector), což přinese větší efektivitu práce při jejich používání. Do každé z budovaných slovních bází bylo za spolupráce s Ústavem Českého národního korpusu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy vloženo více než 50 000 slovních tvarů. Celkový počet slovních tvarů v jednotlivých databázích se pohybuje mezi 425 000 až 600 000 slovních tvarů, což již nyní předčilo očekávání, které měli řešitelé projektu v období jeho příprav. Přes jejich stávající velký rozsah, dodávající pevný základ pro další výzkumné aktivity, však nepochybně ještě po řadu let nebudou dostatečně všestrannou oporou pro zpřístupňování všech tištěných textů 19. století v celém dobovém rozpětí textových žánrů a odborných specializací, neboť i přes nynější velkou terminologickou základnu pocházející z dobové prózy byl rozmach zejména odborného jazyka všech vědních oborů prakticky bezbřehý. Následkem toho se v tomto období setkáváme s rychle vznikajícími, navzájem si konkurujícími termíny, které jsou často v krátké době nahrazovány jinými, tj. se situací, kterou bude možno uspokojivě zvládnout teprve na základě zmapování velkého počtu dobových textů.

Řešitelé projektu pokračují v jeho řešení v souladu se zněním projektu. V roce 2015 budou pokračovat veškeré činnosti definované projektem s cílem naplnit veškeré definované výstupy a dosáhnout na jejich uznání v databázi RIV. Jejich základem budou nadále práce spojené s obohacováním slovních bází prostřednictvím dokumentů, které jsou vybírány v úzké spolupráci s jazykovými experty. Vhodný výběr je klíčový nejen pro výše nastíněné jazykovědné výzkumné práce, ale i pro vývoj softwarových nástrojů pro lemmatizaci, analyzování fraktury a zejména pak pro transliteraci, který je plně závislý na slovních bázích reálně použitých slovních tvarů v dobových dokumentech.

Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy

Doba řešení: 2011–2015

Hlavní řešitel: Jiří Smolík, Ústav chemických procesů AV ČR, v. v. i.

Řešitel za NK: Magda Součková

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

Cílem řešení projektu je vývoj metodiky hodnocení kvality vnitřního ovzduší v knihovnách a archivech za účelem snížení škod na fondech, způsobených nepříznivými vlivy prostředí, a také zvýšení znalostí závislosti mezi poškozením fondů a okolními vlivy.

V roce 2014 bylo v knihovně Regionálního muzea v Teplicích a v Národním archivu (na pracovišti umístěném na třídě Milady Horákové) dokončeno měření velikostní distribuce prachových částic a monitoringu plynných polutantů pasivními dozimetry.

Z depozitářů ve Zlaté Koruně a v Třeboni byly po dvouleté expozici odebrány vzorky celulóзовých, kolagenních a fotografických materiálů a vzorky vybraných pigmentů a pojiv. Změny vlastností kolagenních

materiálů (teplota smrštění, rozměry) byly velmi nízké, proto byly připraveny další vzorky, na které bylo aplikováno větší množství reálného prachu získaného z depozitářů v Klementinu. Bylo zjištěno, že prachové částice negativně ovlivňují vlastnosti vazebních usní.

Pokračovaly práce na testování vlivu mechanických čistících prostředků na vlastnosti papíru a byla vypracována metodika *Mechanické čištění papíru*, která byla podána k certifikaci.

Pokračovaly práce na tvorbě památkového postupu *Zlepšení kvality vnitřního ovzduší knihoven a archivů z hlediska snížení degradace knihovnických a archivních materiálů*.

Za využití měřicího systému SurveNIR byl proveden průzkum identických tisků z pražských tiskáren vydaných v posledních dvou desetiletích 18. století, které jsou deponovány v Jihočeské vědecké knihovně ve Zlaté Koruně a v knihovně Regionálního muzea v Teplicích.

Interoperabilita v paměťových institucích (INTERPI)

Doba řešení: 2011–2015

Hlavní řešitel: Marie Balíková

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

URL: <http://autority.nkp.cz/interpi>

Základním cílem projektu, jehož spoluřešitelem je Národní archiv, je tvorba znalostní databáze paměťových institucí na bázi sémantické interoperability, tedy uživatelsky vřidné zpřístupnění národního kulturního, industriálního a přírodního dědictví obsaženého v digitalizovaných fondech a sbírkách paměťových institucí, tj. archivů, galerií, knihoven, muzeí, památkových ústavů i dalších. Projekt nabízí jedno z možných řešení: tvorbu společné znalostní databáze paměťových institucí na bázi národních autorit odpovídajících potřebám všech paměťových institucí a obohacených o potřebné sémantické informace umožňující i strojové zpracování dat. Přináší také nové paradigma zpracování dat (objektové), které se zaměřuje na obsahovou stránku zpřístupňovaných objektů – tedy na zpracování entit (tříd) a komplexních vztahů mezi nimi. V roce 2014, který je v projektu vymezen jako třetí etapa, jsme navázali na výsledky prvních dvou etap a s ohledem na cíle stanovené v projektovém záměru pro třetí etapu jsme se v rámci aplikovaného výzkumu a vývoje zaměřili na:

- dokončení metodiky tvorby znalostního modelu v projektu INTERPI a předložení k certifikaci,
- vytvoření metodiky mapování a harmonizace rejstříků, číselníků a řízených slovníků aplikovaných v paměťových institucích a předložení k certifikaci,
- definování požadavků na software pro zpřístupnění entit,
- vytvoření prototypu webového rozhraní pro zpřístupnění entit,
- ověření prototypu softwaru (webového rozhraní) pro zpracování druhé skupiny entit, testování webového rozhraní pro zpracování první skupiny entit a jeho doplnění podle metodiky tvorby znalostního modelu,
- mapování stávajících zdrojů na základní skupinu entit,
- transformace dat ze stávajících systémů, testování nástrojů harmonizace rejstříků, číselníků a řízených slovníků.

Ochrana knižního fondu a dokumentů aplikací esenciálních olejů

Doba řešení: 2011–2015

Hlavní řešitel: Zbyněk Večeřa, Ústav analytické chemie AV ČR, v. v. i.

Řešitel za NK: Jiří Neuvirt

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

Cílem projektu je zabránit poškozování knih v důsledku napadení plísněmi, zejména v depozitářích s nevhodnými parametry vnitřního prostředí a vyvinout metodiku a zařízení na dezinfekci již napadeného fondu. Vyvinutá metodika musí být účinná a s minimálními nároky na obsluhu. V neposlední řadě cílem tohoto projektu je i zlepšení zdravotních a hygienických podmínek v knihovnách a archivních zařízeních. Na základě provedených analýz složení účinných esenciálních olejů v ÚIACH ČAV Brno jsme v 1. fázi vybrali k testování sedm sloučenin, které se v parách účinných esenciálních olejů vyskytují v nejvyšších koncentracích, a lze proto předpokládat, že mají na fungicidních a baktericidních účincích největší podíl. Počítáme samozřejmě i se synergickým efektem jejich kombinací. Pro testy účinnosti jsme vypracovali postup, který modeluje reálnou situaci při skladování knih a papírových dokumentů.

V roce 2014 byl sledován vliv aplikačních podmínek (teplota, relativní vlhkost a koncentrace esencí) na dezinfekční účinnost směsi par citralu a linalyl acetátu na spory vybraných mikroskopických vláknitých hub (plísní) lokalizovaných na různých substrátech (sklo, papír, lepenka, plátěná vazba, interiér knih) a zpracována metodika, která bude v roce 2015 podána k certifikaci. Byly vytvořeny funkční vzorky: (a) zařízení na dezinfekci knih, (b) zařízení na sledování fungistatických a dezinfekčních účinků par EO v prostorách budov (modelový depozitář), (c) zařízení na dávkování par složek esenciálních olejů do velkých prostor. U posledně jmenovaného jde o originální řešení, na které byla podána přihláška užitého vzoru (PUV 2014 – 29675) dne 13. 6. 2014.

Česká digitální knihovna a nástroje pro zajištění komplexních digitalizačních procesů

Doba řešení: 2012–2015

Hlavní řešitel: Martin Lhoták, Knihovna AV ČR, v. v. i.

Řešitel za NK: Tomáš Foltýn

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

Hlavním cílem projektu je vytvoření České digitální knihovny (ČDK), která bude agregátorem digitálních knihoven provozovaných v ČR. Bude nabízet jednotné rozhraní pro koncové uživatele a zároveň bude sloužit jako hlavní poskytovatel dat pro mezinárodní projekty, zejména pro projekt evropské digitální knihovny Europeana. V současné době takové řešení není k dispozici. Jednotlivé knihovny nabízejí své vlastní digitální knihovny samostatně, přičemž není možné vyhledávat a prohlížet dokumenty v těchto digitálních sbírkách z jednoho místa. ČDK bude také významným zdrojem digitálních dat a jedním z hlavních pilířů potřebných pro zajištění centralizovaných služeb v rámci České republiky definovaných v *Koncepci rozvoje knihoven ČR na léta 2011–2015*.

V průběhu roku 2014 pokračovaly jednotlivé vývojové aktivity dle plánu stanoveného projektovou žádostí. Největší část výzkumných aktivit byla směřována na optimalizaci harvestů dat a mapování dat pro Českou digitální knihovnu, neboť s nasazením nové verze systému Kramerius 5.0 se začalo více využívat rozšířené replikační rozhraní. Zároveň byly testovány interní procesy v řádech desítek milionů datových souborů. Další velkou změnou bylo zavedení nového grafického designu vstupního rozhraní, které bude více vyhovovat koncovým uživatelům. V průběhu roku 2014 probíhal intenzivní rozvoj a testování systému ProArc.

Důležitým krokem bylo splnění standardů vyžadovaných pro NDK <http://www.ndk.cz/standardy-digitalizace/metadata>. To umožní spolupracovat s NK ČR při sdílení dat a jejich archivaci. Zároveň je splnění tohoto standardu požadováno v dotačním programu VISK 7 a v krajských digitalizačních projektech. ProArc 2.0 NDK je výsledek, který také bude nahlášen za rok 2014 do RIV. Kromě Digitalizačního centra Knihovny AV ČR toto řešení v ostrém provozu používá také Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové.

Správa elektronických publikací v síti knihoven ČR

Doba řešení: 2012–2015

Hlavní řešitel: Tomáš Svoboda

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

Cílem projektu je řešení sběru a zpracování knih a periodik v elektronické podobě včetně elektronických předloh tištěných publikací, vytvoření nástrojů pro sdílení, ochranu a zpřístupnění tohoto typu obsahu v knihovní síti ČR, návrh metodiky bibliografického popisu tohoto typu dokumentů a analýza legislativy v oblasti elektronického povinného výtisku.

V roce 2014 projektový tým navázal na základní výzkum a začátek vývojových prací provedených v předchozích letech. Byly vytvořeny a zprovozněny softwarové aplikace pro opracování a sběr elektronických publikací. Pokračovala výzkumná práce v legislativní oblasti, jejímž výstupem byl návrh legislativního řešení povinného odevzdávání elektronických publikací, který je nyní v legislativním procesu. Byla dokončena metodika bibliografického zpracování elektronických publikací. Byl zahájen pilotní provoz sběru elektronických publikací. Jako výstup projektu byl uspořádán seminář, na kterém byla veřejnost včetně producentů elektronických publikací seznámena s výsledky projektu a s nadcházejícími možnostmi, které projekt přinese.

Vytvoření kooperativního systému pro budování a správu novodobých konzervačních knižních sbírek v České republice a vývoj potřebných nástrojů

Doba řešení: 2012–2015

Hlavní řešitel: Jiří Polišenský

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

Hlavní část řešení projektu v roce 2014 byla stejně jako v předchozích letech spojena s vývojovými a optimalizačními procesy na aplikaci Virtuální depozitní knihovna, která bude tvořit hlavní pilíř systému. Samotné vývojové práce jsou však významně zastíněny činnostmi spojenými s čištěním harvestované databáze, kontrolou kvality získaných záznamů a slučováním záznamů na jednotný předdefinovaný profil. Zde se bohužel ukazuje, že záznamy, zatím pocházející z katalogů participujících knihoven – Národní knihovna ČR (NK ČR), Moravská zemská knihovna (MZK) a Vědecká knihovna v Olomouci (VKOL) – jsou v různé kvalitě a část záznamů je obtížně spojitelná, což se projevuje při kontinuálních sklizních dat. Důsledkem toho bylo třeba dovyvinout nové moduly potřebné pro sjednocení dat a uzpůsobit funkční schéma vyhledávače SOLR. Paralelně s uvedenými úpravami aplikace proběhly i detailní testy automatického vyhodnocování nabídek a poptávek zavedených v systému. Výsledky testů jsou i nadále zpracovávány. V rámci dokumentace vývoje systému byla dále zpracována standardizace mapování používaných polí v záznamech a analýza sjednocení statusů pro vstupní data.

Dále pokračovaly i systematické průzkumy novodobých knihovnických fondů. Doposud bylo prozkoumáno (z různých zdrojů) více než 160 000 knih. Kontinuální průzkumy pokračovaly i na pracovištích v MZK a VKOL. Upravena byla i již schválená matice pro výpočet optimálního počtu exemplářů v systému konzervačních knihoven. Do okna s výpočtem indexu PI byla přidána tlačítka pro okamžitý přesun do nového výpočtu časově váženého indexu PI, stejně jako do výpočtu minimálního počtu přežívajících svazků. V NK ČR nadále pokračovalo třídění a následné zpracování bohemicálních dokumentů z Rezervních fondů. V letošním roce bylo doposud z těchto fondů zpracováno téměř 62 000 jednotek. Celkem bylo od počátku projektu zpracováno cca 310 000 jednotek. Při zpracování je nejprve ověřena přítomnost exemplářů v Národním konzervačním fondu (NKF), dále pak v Univerzálním knihovním fondu (UKF), v Rezervním fondu NK ČR se uchovává dokument do výše 5 exemplářů. Nadále se daří objevovat dokumenty, které nebyly v NKF zastoupeny, nebo byly ztraceny. Díky této praxi bylo do konce října do NKF doplněno 140 ztrát a 250 knih, které v NKF nebyly zastoupeny vůbec. Kromě toho bylo na základě požadavků a nabídek doporučeno cca 300 dokumentů pro doplnění UKF. Veškeré výzkumné aktivity pokračují směrem k úspěšné realizaci cílů schváleným projektem k době ukončení projektu, tj. ke konci roku 2015.

Tisky 16. století v zámeckých knihovnách České republiky

Doba řešení: 2012–2015

Hlavní řešitel: Pavel Hájek, Národní památkový ústav

Řešitel za NK: Zdeněk Bartl

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

Cílem projektu je provést výzkum zámeckých knihovnických fondů 16. století, který by posloužil k prezentaci a edukaci v oblasti historických knihovnických fondů. Část projektu, kterou řeší tým NK ČR, je zaměřena zejména na oblast tvorby autorit a jejich následné využití pro znalostní databázi (prostřednictvím webového portálu). Zpracování metodiky bylo rozhodujícím úkolem pro první rok řešení projektu. Dále byl zpracován prvotní soupis tisků 16. století v zámeckých knihovnách ČR excerpcí stávajících evidenčních podkladů Národního památkového ústavu (NPÚ) a Národního muzea, který byl nezbytným předpokladem pro plánování dalších etap projektu, tj. ověření metodiky zpracování úplných katalogizačních záznamů tiskové produkce 16. století a zajištění částečné či úplné digitalizace. Cílem projektu pro rok 2014 v oblasti tvorby autoritních záznamů pro oblast starých tisků (jmenné autority – personální autority pro autory, historické a příp. jiné osobnosti bez autoritkové vazby na staré tisky, tiskaře; korporativní autority zejména pro tiskárny a příp. další roli; věcné autority geografické, tematické termíny a termíny pro označení formy/žánru) byla analýza stávajících knihovnických a knihovědných metod, pravidel tvorby autorit a příprava finální verze metodiky tvorby jmenných autorit a její přihlášení k certifikaci na MK ČR. Metodika certifikaci získala a vyšla knižně v rámci edičního plánu NK ČR.

Průzkum, konzervace a péče o novodobé knihovní fondy – materiály a technologie

Doba řešení: 2013–2017

Hlavní řešitel: Petra Vávrová

Finanční podpora: MK ČR, Program NAKI

V roce 2014 pokračoval výzkum zaměřený na průzkum, konzervaci a péči o novodobé knihovní fondy. Cílem projektu je vytvoření:

- metodiky průzkumu fyzického stavu novodobých knihovních fondů s využitím vybraných instrumentálních metod;
- vývoj speciálních materiálů pro obnovu a restaurování novodobých knihovních fondů;
- vývoj a optimalizace specifických pracovních postupů a moderních technologií pro konzervaci a restaurování novodobých knihovních fondů.

Na realizaci projektu se mimo odborníků z NK ČR účastní i vědeckí pracovníci z textilní fakulty Technické univerzity v Liberci, kteří se podílí na vývoji speciálních textilních materiálů a adheziv pro konzervaci a restaurování novodobých knihovních fondů. Budou vyvinuta speciální alkalická lepidla pro textilní vazby, plátno se zátěrem vhodné pro textilní vazby novodobých knihovních fondů a další materiály pro vazbu, převazbu a restaurátorské zásahy. Budou ověřeny možnosti užití již dostupných materiálů a budou provedeny návrhy na aplikaci těchto materiálů na základě výsledků testů a analýz.

Účinná péče cílená na trvalé uchování knihovních fondů (podle zák. č. 257/2001 Sb.) musí vycházet z podrobného zmapování fyzického stavu a dochování konzervačních dokumentů. Proto jsme projekt zahájili podrobným průzkumem vybrané části fondů, jehož výsledkem bude zjištění opravdového a skutečného fyzického stavu jednotlivých exemplářů. Z výsledků průzkumu pak bude možné vyhodnotit zastoupení typů materiálů se zvláštní pozorností zaměřenou na textil a plasty, a také typů poškození. Následovat bude diagnostika jejich příčin a návrhy možných řešení (opravy, konzervátorské a restaurátorské zásahy na novodobém fondu, uložení do ochranných obalů, reformátování). K průzkumu budou použity pokročilé instrumentální nedestruktivní metody: přístroj SurveNIR a mikrofadometr.

Průběžně probíhala příprava rešerší k jednotlivým tématům. Byly prováděny analýzy papíru pomocí SurveNIR v rámci průzkumu novodobých fondů a byla vytvořena a předložena k certifikaci metodika na použití přístroje SurveNIR k průzkumu fyzického stavu novodobých fondů. Probíhalo testování mikrofading systému.

V rámci projektu byly zorganizovány tyto odborné akce: mezinárodní konference „Restaurování a konzervace plastů“ dne 10. prosince 2014, zaměřená na restaurování plastových knižních vazeb, a mezinárodní workshop *From Theory to Practice – Identification, Adhering and Cleaning of Plastic Materials*, který vedla paní Anna Laganà, expertka na restaurování a konzervaci plastových předmětů kulturního dědictví.

Národní knihovna – rozvoj informační infrastruktury VaVal pro humanitní obory

Doba řešení: 2013–2017

Hlavní řešitel: Hanuš Hemola

Finanční podpora: MŠMT ČR

URL: <http://www.nkp.cz/o-knihovne/projekty-a-programy/ostatni-projekty/lr1308>

Hlavním cílem projektu je upevnění a další rozvoj informační infrastruktury pro poskytování informací z oblasti humanitních a společenských věd pro sféru vědy, výzkumu a inovací v ČR prostřednictvím zpřístupnění 18 titulů multioborových a oborově specializovaných databází v konsorciálních a individuálních licencích a zabezpečení primárních dokumentů prostřednictvím mezinárodních meziknihovních služeb.

Předmětem podpory projektu je zejména zabezpečení kontinuálního přístupu k ověřené a průběžně inovované nabídce elektronických informačních zdrojů z předmětné oblasti, kterou NK ČR systematicky buduje od konce 20. století pro profilové uživatele ze sféry VaVal jak v rámci individuálních, tak i konsorciálních licencí ve spolupráci s relevantními informačními, akademickými a výzkumnými institucemi. Základem podporované nabídky jsou primární a sekundární multioborové zdroje s tematickým těžištěm v humanitních a společenských vědách a specializované zdroje pro zabezpečení tzv. malých oborů (hudba a hudební věda; knihovnictví a informační věda; slavistika). Projekt podporuje navazující služby zpřístupnění primárních dokumentů prostřednictvím center mezinárodních meziknihovních služeb.

Mezinárodní projekty výzkumu a vývoje

CENDARI (Collaborative European Digital Archive Infrastructure)

Doba řešení: 1. 2. 2012 – 31. 1. 2016

Finanční podpora: Evropská komise, 7. rámcový program

Hlavní řešitel (koordinátor): Jennifer Edmond, Trinity College Dublin

Dílčí řešitel za NK ČR: Zdeněk Uhlíř

URL: <http://www.cendari.eu/>

Cílem projektu je vytvořit na dílčích výsečích I. světové války a středověké rukopisné kultury infrastrukturu pro historický výzkum, která spojí digitální zdroje vytvořené systematickým úsilím v posledním desetiletí. Partnery projektu jsou Trinity College Dublin (Irsko – koordinátor), Freie Universität Berlin (Německo), King's College Londýn (Velká Británie), Institut National de Recherche en Informatique et en Automatique Paříž (Francie), University of Birmingham (Velká Británie), NK ČR Praha, Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen (Německo), The European Library, Consortium of European Research Libraries, Matematický institut SANU u Beogradu (Srbsko), Universität Stuttgart (Německo), Società internazionale per lo studio del medioevo latino Firenze (Itálie), Università degli studi di Cassino (Itálie) a Fondazione Ezio Franceschini (Itálie). Ve třetím roce řešení projektu byly dokončeny práce na popisu sbírek středověkých rukopisů ve střední Evropě, provedena korektura adresáře archivů a rukopisných knihoven a obě databáze byly vzájemně integrovány. Pokračovala práce na tematicky strukturovaných průvodcích po rukopisném materiálu (Středověké kazatelství ve středoevropských rukopisných sbírkách, Geografie a přírodní vědy ve středoevropských rukopisných sbírkách). Byly zahájeny práce na integraci dat shromážděných v rámci projektu CENDARI do virtuálního badatelského prostředí založeného na principech sémantického vyhledávání.

Další aplikační projekty

Národní projekty

Program Veřejné informační služby knihoven (VISK)

Všechny projekty v jednotlivých podprogramech jsou jednoleté. Tyto projekty se týkají podpory konkrétních činností knihoven v oblasti vzdělávání, provozu digitálních knihoven, produkce digitálních dat (retrospektivní konverze katalogů, digitalizace sbírek), provozu informačních portálů, přístupu k digitálním zdrojům atp. V seznamu projektů již nadále nejsou uváděny statutární činnosti, dříve hrazené z programu VISK, na které NK ČR dostala finanční prostředky přímo do rozpočtu.

VISK 1

Koordinační centrum programu VISK

Odpovědný pracovník: Vít Richter

URL: <http://visk.nkp.cz/>

Koordinační centrum programu VISK zajišťovalo veškeré odborné, organizační a koordinační činnosti související s realizací celého programu VISK.

VISK 2

Kurzy základní informační gramotnosti

Odpovědný pracovník: Eva Dostálková

URL: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=04_Vzd/03_OV_Akce/01_kurzy.htm

V rámci kurzů získávají frekventanti znalosti a dovednosti v rozsahu European Computer Driving Licence jako minimálního standardu vzdělání v oblasti práce s informačními a komunikačními technologiemi i pokročilé kompetence v oblasti počítačové a informační gramotnosti.

Inovace vybavení ICT vzdělávacího centra Národní knihovny ČR

Odpovědný pracovník: Roman Giebisch

URL: <http://visk.nkp.cz/VISK2.htm>

V NK ČR bylo vzdělávací centrum vybudováno v roce 2000 zásluhou přiděleného grantu v programu VISK 2 a k poslední aktualizaci hardware došlo díky programu VISK 2 v roce 2007. Díky dotaci MK ČR bylo v roce 2014 inovováno vybavení vzdělávacího centra zakoupením 17 osobních počítačů a dvou dataprojektorů do obou učeben NK ČR.

VISK 3

Konverze dat pořízených v souvislosti s projektem digitalizace dokumentů ve spolupráci se společností Google do Manuscriptoria

Odpovědný pracovník: Zdeněk Uhlíř

Cílem projektu bylo stáhnout dokumenty pořízené v souvislosti s projektem *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společností Google*, jejich dešifrování, jejich konverze do formátu podle VISK 6, jejich umístění k trvalému uložení do centrálního digitálního úložiště a jejich import k uživatelskému zpřístupnění do Manuscriptoria. Takto bylo zpracováno cca 20 000 komplexních digitálních dokumentů.

VISK 5

Retrospektivní konverze Generálního katalogu UKF I Národní knihovny ČR

Odpovědný pracovník: Nataša Mikšová

Cílem projektu byl předvýběr a příprava 40 450 záznamů tisků. Záznamy byly připraveny pro další etapu retrokonverze. Zároveň bylo zpracováno 18 000 nových záznamů do formátu MARC 21, které byly zpřístupněny v bázi NKC a předány do Souborného katalogu.

Rekatalogizace starých tisků uložených v Oddělení rukopisů a starých tisků Národní knihovny ČR

Odpovědný pracovník: Alena Smítková

V další etapě rekatalogizace byly aktualizovány záznamy z Generálního katalogu I. Brigádníci pracovali opět s knihou v ruce. Do jednotné báze STT bylo v roce 2014 doplněno 4 500 nových záznamů.

Retrospektivní katalogizace periodik vydávaných na území ČR z fondů Národní knihovny ČR

Odpovědný pracovník: Edita Lichtenbergová

Cílem projektu je obohatit elektronický katalog NK ČR, a tím zároveň databázi České národní bibliografie (ČNB) o dosud nezpracované záznamy periodik české provenience z období převážně před rokem 1945. Bylo vytvořeno 2 100 nových záznamů, zároveň proběhla revize záznamů souvisejících titulů.

VISK 6

Digitalizace historických dokumentů Národní knihovny ČR 2010

Odpovědný pracovník: Zdeněk Uhlíř

URL: <http://www.manuscriptorium.eu>

V roce 2014 byl v rámci VISK 6 z fondu NK ČR zdigitalizován 101 dokument (tj. 45 533 strany).

Digitalizace vzácných historických rukopisů a tisků z fondu Hudebního oddělení Národní knihovny ČR

Odpovědný pracovník: Zuzana Petrášková

URL: <http://www.manuscriptorium.eu>

V roce 2014 bylo v rámci VISK 6 z fondu hudebního oddělení NK ČR digitalizováno 40 dokumentů, tj. 1 708 obrazů v kvalitě BASIC, a 4 vzácné tisky, tj. 1 837 obrazů v kvalitě HIGH. Digitalizované rukopisné hudebniny jsou propojené se záznamem mezinárodního soupisu hudebních pramenů RISM a specializovaným badatelům užívajícím tuto databázi dostupné ke studiu.

VISK 7

Odkyselování vzácných bohemikálních dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru

Odpovědný pracovník: Tomáš Foltýn

URL: <http://visk.nkp.cz/VISK7.htm>

NK ČR vzhledem ke své úloze v národním programu ochranného reformátování a digitálního zpřístupnění dokumentů Kramerius usiluje o digitalizaci ohrožených a čtenářsky frekventovaných dokumentů, zároveň se však snaží přispět k ochraně vlastních fyzických dokumentů. Dalším, v programu participujícím knihovnám, jsou v rámci tohoto programu a koordinované spolupráce poskytovány služby, které si z ekonomických, personálních nebo odborných důvodů nemohou zajistit samy, včetně spolupráce na doplňování chybějících dokumentů v rámci kontinuálně řešených digitalizačních projektů. Mimo vlastní koordinační a poradenskou činnost je v prostředí NK ČR řešen samostatný projekt VISK 7, který byl v roce 2014 zaměřen na odkyselování novodobých knihovních fondů a úpravy aplikace pro průzkum novodobých fondů pro potřeby sledování procesu odkyselení knihovních fondů a jejího využití v dalších knihovnách. V rámci odkyselování novodobých knihovních fondů prošlo 749 svazků knih komplexní deacidifikací na lipském pracovišti firmy Zentrum für Bucherhaltung GmbH, kde byla stejně jako v předchozím roce využita metoda ZFB:2, která má v současné době nejlepší výsledky. Odkyselování touto metodou probíhá pomocí speciálního roztoku, který je tvořen velmi malými částicemi MgO a CaCO₃. Částice jsou natolik malé, že poměrně snadno pronikají do struktury papíru. Odkyselování splnilo svůj účel, hodnoty pH papíru vzrostly o několik jednotek a papír má optimální hodnoty pH, což je stabilizuje. Vytvořená alkalická rezerva ochrání papír knih před kyselou hydrolyzou na řadu let. V rámci výše naznačených vývojových prací probíhaly zejména práce na zkvalitnění vkládání jednotlivých záznamů a přípravy další infrastruktury pro napojení aplikace na další v knihovnách provozované systémy. V souvislosti s vytvářením centrálního registru odkyselených dokumentů proběhla i analýza výstupních dat z aplikace pro průzkum fondů a prvotní importy, které naznačily další potřebu normalizace dat umístěných v aplikaci. Této problematice se bude třeba věnovat kontinuálně, neboť je důležitá pro správné fungování aplikace i v dalších knihovnách, které ji aktivně používají – například v Moravské zemské knihovně či Vědecké knihovně v Olomouci.

VISK 8

Zajištění provozu Jednotné informační brány v celonárodním měřítku

Odpovědný pracovník: Edita Lichtenbergová

URL: <http://www.jib.cz>, <http://info.jib.cz>

Podpora projektu umožnila v roce 2014 rozšíření nabídky zdrojů a zajistila plynulý provoz Jednotné informační brány (JIB). Celkový počet aktivních zdrojů v JIB, který je spravován v lokální znalostní bázi, je 337. Vzrostl počet dotazů Z39.50 služby přebírání záznamů, bylo jich 873 062 (nárůst o cca 17 % oproti roku 2013). V roce 2014 byla rozšířena možnost přihlašování do JIB. Kromě lokální databáze uživatelů JIB, která je v provozu již dlouhá léta, mohou nyní uživatelé využít také přihlášení pomocí svých účtů meJID a Facebook. Další významnou novinkou je možnost autentizovat se do JIB pomocí institucionálních účtů vybraných institucí pomocí shibbolethu v rámci eduID. Na domovské stránce infoportálu je samostatná vyhledávací maska, odkaz s živým vyhledáváním vede do JIB+.

Multilicenční zpřístupnění českých elektronických informačních zdrojů

Odpovědný pracovník: Hana Nová

URL: <http://visk.nkp.cz/VISK8A.htm>

V roce 2014 pokračovalo zajištění služby přístupu k českým elektronickým informačním zdrojům. Mediální databázi firmy Anopress využívalo 66 knihoven, databázi právních informací ASPI firmy WoltersKluwer 29 knihoven. Nově přidanou databázi zahraničních deníků a populárně naučných časopisů LibraryPressDisplay si vybralo 19 knihoven.

Zajištění provozu a rozvoje oborových informačních bran v celonárodním měřítku pro obory knihovnictví a vědeckých informací a hudby

Odpovědný pracovník: Eva Bartůňková

URL: <http://www.kiv.jib.cz>

Hlavním cílem projektu v roce 2014 bylo pokračovat v rutinním provozu dvou oborových bran NK ČR, KIV (knihovnictví a informační věda) a MUS (hudba). V oblasti knihovnických činností pokračoval výběr, hodnocení a zpracování internetových zdrojů do databází KKL (pro KIV) a NKC (pro MUS) včetně kontroly a oprav odkazů internetových zdrojů v databázi KKL a NKC. Oborová brána MUS ve svém informačním portálu přináší oborové zpravodajství, informace o projektech apod. Oborová brána KIV se o tyto funkce dělí s dalším portálem Knihovnického institutu, Informace pro knihovny (IPK). Z toho důvodu byla nyní oborová brána spojena s portálem IPK při příležitosti migrace tohoto portálu a sjednocení webových služeb Knihovnického institutu.

Ptejte se knihovny – rozvoj služby a příprava na propojení s Centrálním portálem knihoven

Odpovědný pracovník: Karolína Košťálová

URL: <http://www.ptejteseknihovny.cz>

Projekt realizovaný ve 2. kole VISK 8/B, který zásadně ovlivnil fungování služby *Ptejte se knihovny* (PSK), měl čtyři cíle. Prvním cílem bylo vytvoření nového modulu pro správu PSK. V rámci nově vzniklého modulu probíhá celé workflow služby od přijetí dotazu přes jeho zodpovězení a publikování ve veřejně přístupném archivu. Modul umožňuje dotazy podle předem daných pravidel předávat mezi zapojenými knihovnami, dále je schopen kontrolovat včasnost vyřízení dotazů a zasílat knihovně upozornění. Nový modul pro správu PSK navázal ve vybraných oblastech na již existující nástroje této služby. V rámci druhého cíle projektu byl vyvinut modul OAI-PMH pro zapojení archivu PSK do lokálního indexu připravovaného Centrálního portálu knihoven. Tento modul bude využit pro kvalitnější zapojení PSK do JIB. Ve třetím cíli jsme se zaměřili na redesign webových stránek PSK a vytvoření designu propagačních materiálů. Čtvrtým cílem projektu bylo vytvoření mobilní aplikace PSK pro platformu Android a aktualizaci stávající mobilní aplikace pro iOS.

Integrovaný operační program – Smart Administration

Vytvoření Národní digitální knihovny

Odpovědný pracovník: Luděk Tichý

URL: <http://www.ndk.cz>

Dvě digitalizační linky (Moravská zemská knihovna, NK ČR) spojené do jednoho virtuálního elektronického prostředí zdigitalizují každý den 26 000 stran knih. Cílem projektu NDK bylo splnit indikátor – celkový počet digitalizovaných knih do konce roku 2014, který činil 100 890 svazků, a tento indikátor byl splněn na 105 %. Linka byla plně integrována do vnitřní struktury NK ČR, dále pak proběhl proces přípravy pro certifikaci včetně překladu normy TRAC, dle které bude systém certifikován jako důvěryhodné úložiště. Projekt získal ocenění v soutěži „The Best 2014 – MasterCard“ jako projekt roku v kategorii „centrální projekty“.

Průzkum čtenářství

České děti jako čtenáři v roce 2014

Doba řešení: 2014

Odpovědný pracovník: Vít Richter

Finanční podpora: MK ČR

NK ČR uskutečnila v roce 2014 dodatečný průzkum zaměřený na čtenářství a využívání knihoven u dětí ve věku 6 až 7 let. Jedná se o dodatek k celostátnímu reprezentativnímu průzkumu, který proběhl v roce 2013 pro cílovou skupinu dětí ve věku 9 až 14 let. Výzkum byl realizován pomocí kvantitativních a kvalitativních metod, praktickou část průzkumu provedla agentura Mediaresearch, a. s. Sběr dat probíhal od 16. 5. do 9. 6. 2014 na vzorku 513 respondentů.

Mezinárodní projekty

Spolupráce se společností Google

Odpovědný pracovník: Miroslava Hejnová; Adolf Knoll

Finanční podpora: MK ČR/VISK 6 (financování přípravy dokumentů k digitalizaci)

Projekt *Hromadná digitalizace historických a vzácných dokumentů ve spolupráci se společností Google* v roce 2014 pokračoval plynule v přípravných pracích na digitalizaci. Kromě toho byla zahájena vlastní digitalizace dokumentů. V průběhu roku se uskutečnilo osm transportů v časovém intervalu šesti týdnů. Současně s vlastní digitalizací začala být zpřístupňována digitální data veřejnosti, a to především prostřednictvím Google Books, ale také prostřednictvím elektronických databází NK ČR, tj. přes elektronický katalog Slovanské knihovny <http://aleph.nkp.cz/cze/slk> a přes databázi starých tisků <http://aleph.nkp.cz/cze/stt>.

Celkem bylo do konce listopadu 2014 předáno společnosti Google k digitalizaci 39 136 knih, z nichž bylo digitalizováno 39 083 knih a ke stažení bylo k dispozici 38 488 knih. Do úložiště NK ČR bylo staženo 25 979 knih (z toho 22 298 starých tisků a 3 681 ze Slovanské knihovny). Padesát uživatelů nejvyhledávanějších knih zhlédlo za posledních šest měsíců v digitální knihovně Google Books téměř 85 000 uživatelů. Přes 18 tisíc starých tisků z digitalizace Googlu bylo již také zpřístupněno v digitálně knihovně Manuscriptorium.

Česko-slovenská spolupráce při akvizici dokumentů

Česká knihovna při Univerzitní knihovně Bratislava a Slovenská knihovna v Národní knihovně ČR

Doba řešení: od roku 2007

Odpovědná osoba za NK: Světlana Knollová

Finanční podpora: MK ČR, MK SR

Projekt *Česká knihovna při Univerzitní knihovně Bratislava a Slovenská knihovna v Národní knihovně ČR*, realizovaný na základě dohody ministerstev kultury obou zemí, úspěšně pokračoval i v roce 2014. Nákup české literatury pro Univerzitní knihovnu v Bratislavě dotovalo MK ČR částkou 300 tis. Kč, nákup slovenské literatury pro NK ČR pak MK SR dotovalo částkou 12 tis. €. NK ČR nakoupila v roce 2014 pro Univerzitní knihovnu v Bratislavě 883 titulů knih za 300 001 Kč.

Slovenská strana financovala nákup 826 slovenských publikací pro NK ČR, z toho 253 svazků (v hodnotě 2 776 EUR) pro Slovanskou knihovnu. Projekt je velmi úspěšný a přínosný pro obě zúčastněné strany i kvůli garanci vzájemné vydavatelské dostupnosti. Slovenské přírůstky získané postupně za roky trvání projektu jsou přístupné na webových stránkách NK ČR <http://aleph.nkp.cz/web/csknih/2014/index.htm>.

Ekonomické ukazatele, statistika, grafy

Základní statistické údaje o Národní knihovně ČR v roce 2014

Knihovní jednotky celkem	7 014 168
z toho rukopisy	21 216
Počet exemplářů docházejících periodik	10 578
Počet knihovních jednotek ve volném výběru	52 534
Přírůstky knihovních jednotek ve svazcích	96 375
Úbytky knihovních jednotek ve svazcích	1 282
Počet vlastních specializovaných databází (mimo elektronický katalog)	32
Počet licencovaných elektronických informačních zdrojů	243 608
Registrovaní čtenáři	29 638
Návštěvníci v knihovně (fyzické návštěvy)	636 367
z toho návštěvníci půjčoven a studoven	332 783
z toho využívající internet v knihovně	217 006
z toho návštěvníci kulturních akcí	77 108
z toho návštěvníci vzdělávacích akcí	9 470
Návštěvníci online služeb z prostoru mimo knihovnu	7 023 808
Návštěvníci webových stránek knihovny	2 063 789
Vypůjčky celkem	649 684
z toho vypůjčky periodik	33 811
Požadavky na meziknihovní služby celkem	16 283
z toho objednané v zahraničí	4 616
Online informační služby (počet zodpovězených dotazů)	32 763
Porady a konzultace pro knihovníky, knihkupce a vydavatele	14 760
Vzdělávací akce pro knihovníky (semináře, kurzy, aj.)	356
Kulturní akce pro veřejnost (besedy, výstavy, exkurze, aj.)	119
Vzdělávací akce pro veřejnost (semináře, kurzy, aj.)	98
Počet titulů vydaných neperiodických publikací dle zák. č. 37/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů	10
Náklad (počet výtisků v ks)	17 650
Počet titulů vydaného periodického tisku dle zák. č. 46/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů	1
Náklad (počet výtisků v ks)	500
Počet titulů vydaných elektronických dokumentů včetně internetu	4 e-publikace, 3 e-periodika
Počet studijních míst	557
vybavených počítačem	62
z toho s počítači napojenými na internet	35
vybavených jiným technickým zařízením	24
Počet míst v přednáškových sálech a učebnách	102
z toho vybavených počítačem	15
Počet míst k relaxaci a občerstvení	121
Plocha knihovny pro uživatele v m²	7 329
Počet hodin pro veřejnost týdně	80
Pracovníci knihovny (přepočtený stav)	475

Finanční hospodaření

NK ČR dosáhla k 31. 12. 2014 v hlavní činnosti vyrovnaného výsledku hospodaření, v jiné činnosti zlepšeného výsledku hospodaření 3 tis. Kč, celkem hospodářský výsledek činil 3 tis. Kč.

K dosažení vyrovnaného výsledku hospodaření byly použity prostředky rezervního fondu NK ČR dle zák. 218/2000 Sb., § 57, odst. 3 na úhradu provozních nákladů nezajištěných vlastními výnosy nebo příspěvkem Ministerstva kultury ČR (dále MK) ve výši 258 tis. Kč a prostředky fondu reprodukce majetku jako doplňkového zdroje financování oprav, údržby a pořízení drobného majetku 14 891 tis. Kč. Daňová kontrola provedená pracovníky Finančního úřadu Praha 1 konstatovala porušení rozpočtové kázně a odvod ve výši 7 654 tis. Kč z důvodu uzavření smluv o poskytování právních služeb bez provedení výběrového řízení. NK ČR obdržela platební výměr na částku 7 654 tis. Kč, podala žádost o posečkání platby a zároveň se odvolala. Zaúčtováním částky 7 654 tis. Kč do nákladů vznikl zhoršený hospodářský výsledek ve výši 4 337 tis. Kč; 3 317 tis. Kč pokryla NK ČR úsporou v jiných nákladech. Pro vytvoření vyrovnaného hospodářského výsledku byl použit postup podle ustanovení § 66 odst. 8 vyhl. č. 410/2009 Sb., tzn. snížení fondu reprodukce majetku o částku 4 337 tis. Kč, která nebyla kryta finančními prostředky; současně se snížily o tuto částku odpisy dlouhodobého majetku. Zároveň se však zkrátily zdroje pro financování investičních potřeb NK ČR v následujících letech.

1. Základní údaje z výkazu zisku a ztráty (v tis. Kč)

Název položky	hlavní činnost	jiná činnost
Náklady celkem	444 197	77
Náklady z činnosti	441 978	77
<i>v tom: věcné náklady</i>	<i>257 318</i>	<i>45</i>
<i>osobní náklady</i>	<i>184 660</i>	<i>32</i>
Finanční náklady	264	0
Daň z příjmů	1 955	0

Výnosy celkem	444 197	80
Výnosy z činnosti	37 804	80
Finanční výnosy	123	0
Výnosy vybraných ÚVI z transferů	406 270	0

Výsledek hospodaření po zdanění	0	3
--	----------	----------

2. Podíl financování nákladů NK ČR z vlastní činnosti a z výnosů z transferů (neinvestiční prostředky)

Název položky	v tis. Kč	v %
Výnosy z činnosti a finanční výnosy NK ČR	37 927	8,6
Výnosy vybraných ÚVI z transferů – poskytovatel MK	389 248	87,6
Výnosy vybraných ÚVI z transferů – ostatní poskytovatelé	17 022	3,8
Výnosy celkem	444 197	100,0

Přehled čerpání finančních prostředků (v tis. Kč)

Činnost/program	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky	Zdroj financování
I. Poskytnuto zřizovatelem – MK	skutečnost	skutečnost	
I.1 Příspěvek na provoz	286 290	0	MK
I.2 Účelové dotace	102 958	42 960	MK
z toho:			
Veřejné informační služby knihoven	15 150	405	MK
Výzkum a vývoj institucionální	4 148	0	MK
Výzkum a vývoj NAKI	17 489	0	MK
Odměna autorům za půjčování děl v knihovnách ČR (autorský zákon)	25 469	0	MK
Knihovna roku 2014	114	0	MK
<i>Překnížkováno. Češi jako čtenáři v roce 2013 publikace</i>	50	0	MK
Publikace <i>Služby knihoven knihovnám</i>	59	0	MK
<i>České děti jako čtenáři v roce 2013 publikace</i>	48	0	MK
<i>České děti jako čtenáři v roce 2014 průzkum</i>	214	0	MK
Publikace <i>Rovný přístup</i>	121		
Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví, ISO/C	374	0	MK
Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví, ISO/D	133	97	MK
Rekonstrukce depozitáře Hostivař, akce č. 134V123000006	68	99	MK
II. etapa Revitalizace Klementina, akce č. 134V123000007	1 575	39 948	MK/FNM
Nové interiéry a mobiliář, akce č. 134V123000009	7 579	587	MK/NNV
Instalace automatického systému distribuce dokumentů, akce č. 134V123000010	0	48	MK/NNV
Vytvoření Národní digitální knihovny, akce č. 234V1170004	30 367	1 776	MK/NNV
Celkem ad I. poskytnuto MK	389 248	42 960	
II. Ostatní poskytovatelé			
Výzkum a vývoj program LR1308	13 808	0	MŠMT
Výzkum a vývoj program NAKI	2 325	0	ústavy AV ČR
Dary	186	0	ČR
Projekty EU	699	0	EU
Celkem ad II. ostatní poskytovatelé	17 018	0	
III. Odpisy z transferu			
Výzkum a vývoj NAKI	4	0	ústavy AV ČR
I., II. a III. celkem	406 270	42 960	

Vysvětlivky:
 AV ČR – Akademie věd ČR
 FNM – Fond národního majetku
 MK – Ministerstvo kultury ČR – zřizovatel

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
 NAKI – program Národní kulturní identita
 NNV – nároky nespotebbovaných výdajů

Ostatní poskytovatelé transferů – NK ČR se aktivně zapojila jako hlavní řešitel či partner do řady projektů financovaných z programů EU, MŠMT, AV ČR. Jedná se zejména o projekty výzkumu, vývoje a inovací. Dále uzavřela smlouvy o spolupráci zejména s ruskými partnery.

Mzdové náklady – prostředky na platy byly vyplaceny ve výši 124 051 637 Kč, z toho poskytnuto ostatními poskytovateli, tj. mimo MK, 1 469 655 Kč; průměrný měsíční plat činil 21 763 Kč. Ostatní osobní náklady jsou vykázány v objemu 11 879 605 Kč, z toho od jiných poskytovatelů 312 000 Kč. Mzdové náklady činily celkem 135 926 242 Kč. Fond odměn byl použit ve výši 877 805 Kč.

Přepočtený počet zaměstnanců pro rok 2014 byl stanoven schváleným rozpočtem na 454. Během roku byl tento ukazatel zvýšen o 18, tj. na 472 v souvislosti s pokračováním a realizací projektu *Vytvoření Národní digitální knihovny* financovaného z ERDF a IOP EU (85 %) a ze státního rozpočtu (15 %). Plánovaný stav byl překročen o 3 zaměstnance, skutečnost je 475. Jedná se o pracovníky přijaté na řešení projektů, pracovní poměr byl uzavřen na dobu určitou. Prostředky na jejich platy byly poskytnuty formou účelové dotace zejména v projektech z programu NAKI, funkční místa však poskytnuta nebyla.

Podmiňující ukazatel čerpání příspěvku na provoz

Na úhradu věcných nákladů na realizaci statutárních činností, které byly v minulých obdobích financovány z prostředků programu MK VISK, bylo přiděleno **9 027 tis. Kč**. Prostředky byly beze zbytku na jednotlivé činnosti vyčerpány.

Závazné ukazatele

Příspěvek na provoz a účelové dotace poskytnuté v průběhu roku byly použity v souladu s účelem poskytnutí a byly sledovány v účetnictví odděleně (analytické účty, střediska).

Odvod z opisů budov a staveb

K 31. 12. 2014 byla na příjmový účet MK odvedena částka 12 250 tis Kč. Závazek byl v termínu splněn.

Závazek odvodů příjmů z prodeje nemovitého státního majetku

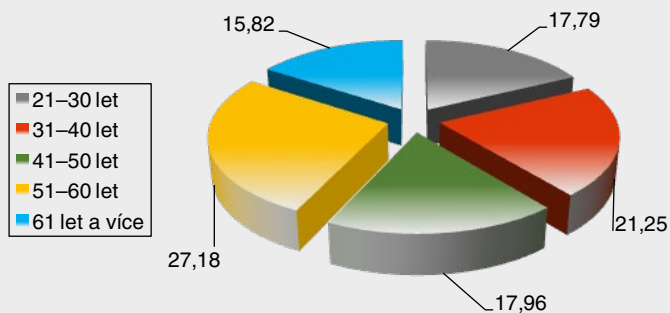
Na příjmový účet MK byla odvedena částka 279 840 Kč za prodej pozemku, katastrální území Hostivař.

3. Výdaje na pořízení dlouhodobého majetku v tis. Kč
(investiční výdaje)

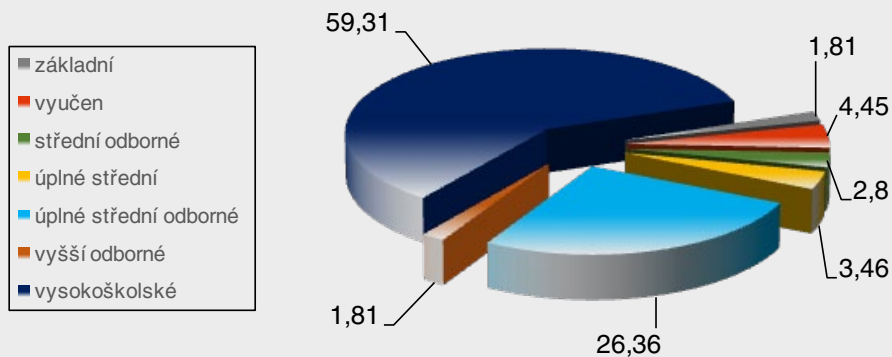
Poskytovatel MK	42 960
Program Rozvoj a obnova materiální základny NK ČR	40 682
<i>v tom:</i>	
<i>Revitalizace Klementina II. etapa</i>	39 947
<i>Rekonstrukce stávajícího depozitáře Hostivař</i>	99
<i>Automatický systém distribuce dokumentů</i>	49
<i>Nové interiéry a mobiliář</i>	587
Program Integrovaný systém ochrany, ISO/A	97
Projekt Vytvoření Národní digitální knihovny	1 776
Program VISK	405
Fond reprodukce majetku NK ČR	9 817
Investiční výdaje celkem	52 777

Personální údaje

Členění zaměstnanců podle věku (v %)

Členění zaměstnanců podle vzdělání (v %)

Odbor doplňování a zpracování fondů

Statistika domácí neperiodické produkce za rok 2014

Roční výkaz o neperiodických publikacích zpracováváný každoročně NK ČR je určen pro oficiální statistické výkaznictví České republiky. Zaslán je Ministerstvu kultury ČR, které jej postupuje Českému statistickému úřadu. Vykazované údaje reprezentují knižní produkci České republiky také v zahraničí, přebírá je EUROSTAT i UNESCO.

Tabulky výkazu informují o neperiodických publikacích vydaných v České republice. Údaje jsou zpracovány podle dané metodiky*, a to na základě povinných výtisků, které NK ČR získala v roce 2014.

Tabulka I.

Tituly neperiodických publikací podle tematických skupin

Tabulka II.

Neperiodické publikace podle jazyka vydání

Tabulka III.

Neperiodické publikace – překlady z jiných jazyků

***Metodické vysvětlivky**

Výkaz je sestaven v návaznosti na Revidované doporučení týkající se produkce a distribuce knih, novin a časopisů, přijaté na 23. zasedání Generální konference UNESCO v roce 1985. Týká se všech tištěných neperiodických publikací dle zákona č. 37/95 Sb., které byly v daném roce vydány v ČR a jsou dostupné veřejnosti.

Nezahrnují se publikace pro reklamní účely, tj. např. obchodní katalogy, prospekty, obchodní, průmyslové a turistické reklamy, nabídkové publikace zboží a služeb, jízdní řády, ceníky, telefonní seznamy, programy divadelních aj. pořadů, stanovy společnosti, kalendáře, mapy apod.

Zahrnují se i státní publikace, tj. publikace vydané veřejnou správou aj., kromě těch, určených pouze pro zahraniční distribuci, školní učebnice, vysokoškolská skripta, přetisky částí knih nebo periodik už publikovaných, pokud mají vlastní titul, stránkování a pokud tvoří samostatné dílo, publikace, které jsou součástí série, ale které tvoří oddělenou bibliografickou jednotku, ilustrovaná díla, jako jsou soubory tisků, reprodukcí uměleckých děl, kreseb apod., pokud tvoří kompletní stránkované svazky a jsou doplněny alespoň stručným vysvětlujícím textem, obrázkové knihy pro děti, komiksy apod.

Knihou je neperiodická publikace o alespoň 49 stránkách, brožura je neperiodická publikace o 5 až 48 stránkách.

Údaje byly zpracovány na základě povinných výtisků neperiodických publikací zaslaných vydavateli do NK ČR v uvedeném roce.

Roční výkaz o neperiodických publikacích za rok 2014

Výkaz je součástí Programu statistických zjišťování na rok 2014. Ochrana důvěrnosti údajů je zaručena zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Údaje se zjišťují pro potřebu Ministerstva kultury, které odpovídá za jejich ochranu. Zpravodajská jednotka je povinna poskytnout všechny požadované údaje. Děkujeme za spolupráci.

Název zpravodajské jednotky	Národní knihovna ČR
Adresa	Klementinum 190, 110 00 Praha 1
Telefon	221 663 111
Kraj	Praha
www	www.nkp.cz
Zřizovatel/zakladatel (vyplní se slovně)	Ministerstvo kultury ČR
IČO	00023221

I. TITULY NEPERIODICKÝCH PUBLIKACÍ PODLE TEMATICKÝCH SKUPIN

Tematická skupina	Znak MDT ¹⁾	Č. ř.	Tituly celkem			z toho první vydání		
			knihy	brožury	celkem	knihy	brožury	celkem
a	0	1	2	3	4	5	6	7
1. Všeobecnosti	0	0101	448	111	559	429	106	535
2. Filozofie, psychologie	1	0102	473	14	487	418	12	430
3. Náboženství, teologie	2	0103	447	70	517	406	62	468
4. Sociologie, statistika	30–31	0104	295	67	362	290	66	356
5. Politika, ekonomie	32–33	0105	709	120	829	649	111	760
6. Právo, veřejná správa, sociální zabezpečení a sociální péče, pojišťovnictví	34, 36 351–354	0106	685	38	723	601	36	637
7. Vojenství a vojenské vědy	355–359	0107	142	20	162	129	19	148
8. Školství, pedagogika, volný čas	37	0108	1 025	299	1 324	845	261	1 106
9. Obchod, spoje, doprava, cestovní ruch	338, 339, 654, 656	0109	255	107	362	207	95	302
10. Etnografie, kulturní antropologie (obyčej, folklor, tradice)	39	0110	105	31	136	100	31	131
11. Filologie, jazyky, jazykověda	80–81	0111	400	82	482	309	76	385
12. Matematika	51	0112	273	48	321	238	47	285
13. Přírodní vědy	52–59	0113	462	116	578	401	112	513
14. Lékařské vědy, zdravotnictví	61	0114	639	128	767	564	124	688
15. Strojírenství, technologie, stavebnictví, průmysl, obchod a řemesla	62 66–69	0115	592	188	780	551	187	738
16. Zemědělství, lesnictví, chov dobytka, lov zvěře a rybolov	63	0116	289	134	423	259	127	386
17. Domácí hospodaření	64	0117	338	45	383	307	45	352
18. Management, řízení a organizace	005	0118	298	34	332	264	34	298
19. Územní plánování, urbanismus a tvorba krajiny, architektura	70–72	0119	254	71	325	242	63	305
20. Sochařství, výtvarné umění, grafika, fotografie	73–77	0120	455	150	605	447	149	596
21. Hudba, divadlo, film apod. umění	78, 791–792	0121	305	41	346	282	40	322
22. Hry a sport	793–799	0122	281	76	357	264	74	338
23. a) Dějiny literatury a literární kritika	82	0123	196	11	207	188	10	198
b) Literární texty	821	0124	4 328	801	5 129	3 575	741	4 316
24. Geografie	91	0125	265	54	319	230	52	282
25. Historie, biografie	92–94	0126	1 436	128	1 564	1 334	123	1 457
Úhrnem	0–94	0127	15 395	2 984	18 379	13 529	2 803	16 332
z toho	školní učebnice	0128	387	119	506	228	73	301
	dětské knihy	0129	1 072	890	1 962	894	830	1 724
	vysokoškolská skripta a VŠ učebnice	0130	1 150	42	1 192	985	37	1 022
Kontrolní součet (ř. 0101 až 0130)		0131	33 399	7 019	40 418	29 165	6 546	35 711

¹⁾ Znak Mezinárodního desetinného třídění

II. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE PODLE JAZYKA VYDÁNÍ

Jazyk vydání	Č. ř.	Počet titulů
a	1	2
Celkem	0201	18 379
čeština	0202	15 536
čeština a jiné jazyky	0203	1 074
angličtina	0204	839
slovenština	0205	370
ruština	0206	120
němčina	0207	102
polština	0208	28
španělština	0209	26
francouzština	0210	22
italština	0211	14
maďarština	0212	7
portugalština	0213	5
ukrajinština	0214	5
esperanto	0215	4
korejština	0216	4
latina klasická	0217	3
arabština klasická	0218	2
bulharština	0219	1
nizozemština	0220	1
řečtina klasická	0221	1
řečtina nová	0222	1
slovinština	0223	1
švédština	0224	1
vícejazyčné publikace (kromě češtiny)	0225	212
Kontrolní součet (ř. 0201 až 0225)	0226	36 758

Poznámka: Řádky 0213 až 0225 jsou pro případné další jazyky v tabulce neuvedené.

III. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE – PŘEKLADY Z JINÝCH JAZYKŮ

Jazyk originálu	Č. ř.	Počet titulů
a	1	2
Překlady celkem	0301	6 355
angličtina	0302	3 344
němčina	0303	971
francouzština	0304	249
slovenština	0305	194
ruština	0306	165
španělština	0307	140
polština	0308	96
italština	0309	89
švédština	0310	80
japonština	0311	29
norština	0312	24
latina klasická	0313	16
nizozemština	0314	16
finština	0315	15
hebrejština nová	0316	14
chorvatština	0317	14
dánština	0318	13
maďarština	0319	10
čínština	0320	8
řečtina klasická	0321	6
srbština	0322	5
ukrajinština	0323	5
islandština	0324	4
litevština	0325	4
ostatní staré jazyky	0326	4
portugalština	0327	4
rumunština	0328	4
esperanto	0329	3
arabština klasická	0330	2
katalánština	0331	2
korejština	0332	2
slovinština	0333	2
arabština novodobá	0334	1
bosenština	0335	1
bulharština	0336	1
latina novodobá	0337	1
lužická srbština	0338	1
makedonština	0339	1
romština	0340	1
sanskrt	0341	1
svahilština	0342	1
turečtina	0343	1
ukrajinština	0344	1
víámština	0345	1
vícejazyčné	0346	641
nezjištěno	0347	168
Kontrolní součet (ř. 0301 až 0347)	0348	12 710

Poznámka: Řádky 0326 až 0347 jsou pro případné další jazyky v tabulce neuvedené.

Přírůstek domácí literatury za rok 2014

Nezahrnuje přírůstky Slovanské knihovny a Knihovnického institutu

A. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE

celkem	56 340 k. j.
tištěné dokumenty	53 200 k. j.
netištěné dokumenty	3 140 k. j.

Podíl akvizičních zdrojů na celkovém přírůstku

	k. j.	%
povinný výtisk	47 956	85,12
nákup	3 116	5,53
dary	3 429	6,09
interní zdroj	1 811	3,21
náhrady	28	0,05
Celkem	56 340	100,00

Rozbor celkového přírůstku podle určení

I. Knihy

k. j.

a) Národní konzervační fond			22 137
z toho	povinný výtisk (PV 1)	20 560	
	nákup	242	
	dary	1218	
	náhrady	0	
	interní zdroj	117	
b) Univerzální knihovní fond			24 430
z toho	povinný výtisk (PV 2)	19 084	
	nákup	1 831	
	dary	1 874	
	náhrady	28	
	interní zdroj	1 613	
c) Půjčovní (Studijní) knihovní fond			1 328
z toho	nákup	1 036	
	dary	291	
	náhrady	0	
	interní zdroj	1	
d) spotřební literatura			7
z toho	nákup	7	
	dary	0	
	interní zdroje	0	

II. Speciální dokumenty (povinný výtisk, nákup, dary)

k. j.

a) Národní konzervační fond			3 624
z toho	pohlednice	950	
	plakáty	1 338	
	kartografické dokumenty	426	
	grafika	715	
	hudebniny	195	
b) Univerzální knihovní fond			1 674
z toho	plakáty	612	
	kartografické dokumenty	416	
	grafika	355	
	hudebniny	291	
c) fond speciálních (netištěných) dokumentů			3 140
z toho	zvukové snímky	1 390	
	elektronické dokumenty	1 704	
	videozáznamy	46	

B. PERIODICKÝ TISK

tituly

a) Národní konzervační fond			5 127
z toho	povinný výtisk (PV 1)	5 127	
b) Univerzální knihovní fond			4 519
z toho	povinný výtisk (PV 2)	4 435	
	nákup	84	
c) spotřební literatura			54
z toho	nákup	41	
	dary	13	

Komentář ke statistickým rozborům přírůstku domácí literatury

Akviziční činnost je zaměřena především na doplňování současné domácí produkce v plné druhové a tematické šíři, na doplňování nezbytných profilových multiplikátů a retrospektivně na doplňování bohemikálních deziderat. Získané dokumenty jsou zařazovány do Národního konzervačního fondu (NKF), Univerzálního knihovního fondu (UKF) a do Studijního knihovního fondu (SKF).

Celkový objem přírůstku domácích neperiodických publikací byl 56 340 knihovních jednotek (dále jen k. j.), což je o 1 428 k. j. více než v roce 2013. Na základě statistických údajů lze potvrdit stálé ubývání některých tištěných speciálních dokumentů – pohlednic bylo získáno o 370 k. j. méně než v roce 2013 a plakátů o 440 k. j. méně než v předchozím roce. Naopak opět přibýlo elektronických dokumentů na pevném nosiči, proti roku 2013 bylo získáno a zpracováno o 266 k. j. více.

Povinné výtisky byly získávány na základě zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích. Podle tohoto zákona má NK ČR právo na dva povinné výtisky z každého vydání. V roce 2014 bylo celkem evidováno 47 956 k. j. povinných výtisků neperiodických publikací, tj. 85,12 % z celkového přírůstku. Z toho byly *knihy* 82,71 %, *kartografické dokumenty* 1,76 %, *grafika* 2,22 %, *plakáty* 4,07 %, *pohlednice* 1,98 %, *hudebniny* 0,81 %, *netištěné dokumenty* 6,46 %.

Stále není plně respektován výše citovaný zákon, a proto pokračovaly urgency nedodaných titulů, příp. exemplářů (osobně, telefonicky, písemně, e-mailem). Urgováno bylo dodání zejména povinných výtisků knižních titulů (nakl. Větrné mlýny, Pragma, Víkend, Dauphin, Daranus, Čas, Agite – Fra, Danal, Millennium Publ., Malvern, Mot komiks, L. Marek, Garamond, Arbor Vitae, Item, Aksjomat, Druhé město, Corona, Pulchra, Plejáda, Imagination of People, Onyx, Sursum, Portál, Host, Maťa, vysoké školy), hudebnin, map a netištěných dokumentů. Avšak je tolerována praxe většiny velkých vydavatelů, kteří odevzdávají povinné výtisky dávkově v kumulovaných zásilkách za delší časové období. U některých titulů tak není dodržována zákonná třicetidenní lhůta pro odevzdání, ale v běžné praxi nelze vždy zjistit skutečný den vydání. Úspěšně byly vyžádány povinné výtisky u nakladatelů Arbor Vitae, Víkend, Větrné mlýny, Epicentrum, Action Press, Pražský svět, Onyx, Millennium Publ., Svaz ČVTS, Septima.

Pro roční statistiku o vydávaných neperiodických publikacích v ČR za rok 2014 bylo v souladu s doporučeními UNESCO na základě došlého povinného výtisku zpracováno 18 379 knižních titulů, tedy o 503 více než v roce 2013, což svědčí o zvýšené nakladatelské činnosti a zájmu vydávat tištěné knižní publikace, přestože roste také množství e-publikací.

Nákupem bylo získáno celkem 3 116 k. j. za 1 030 402 Kč. Podíl nákupu na celkovém přírůstku činil 5,53 %. Průměrné náklady na jednu zakoupenou knihovní jednotku byly 331 Kč, tedy o 51 Kč nižší oproti předchozímu roku. Zahrnutý jsou publikace cenově velmi rozdílné – od titulů z běžné tržní produkce až po antikvární tisky. Z toho pro retrospektivní doplňování bylo nakoupeno celkem 242 k. j. za 133 206 Kč, průměrné náklady na jednu knihovní jednotku zakoupenou v antikvariátech činily 550 Kč. Při nákupu byly dojednávány a využívány slevy, které tvořily celkem 9 778 Kč pro retrospektivní nákup. V rámci celého nákupu bylo dosaženo celkové slevy 228 358 Kč.

Z aktuální nabídky bylo nejvíce publikací zakoupeno pro UKF (1 831 k. j.), dále pro SKF (1 036 k. j.) a pro NKF (242 k. j.). Kromě běžné knižní produkce se podařilo zakoupit pro NKF bohemikální deziderata z nabídky (letos 56) antikvariátů v počtu 139 k. j. z celkového množství knih nakoupených pro tento fond. V rámci finančních možností byla dalšími exempláři jednotlivých titulů posilována i bohemikální vrstva UKF. Z celkového počtu publikací bylo pro potřeby retrospektivního doplňování tohoto fondu zakoupeno 103 k. j. Pro interní potřeby pracovišť bylo zakoupeno celkem 7 k. j.

Dary starší literatury jsou stále hlavním zdrojem pro retrospektivní doplňování fondů, dary publikací z aktuální produkce nejsou tak běžné, nicméně i v rámci agendy povinného výtisku bývá občas nakladateli odevzdáno více exemplářů, ty jsou pak použity k doplnění fondů NK, nebo jsou předány dalším knihovnám podle jejich zaměření. Některé multiplikáty dětské literatury byly věnovány Odboru komunikace NK ČR na odměny dětem.

Výběr knižních publikací pro retrospektivní doplňování fondů byl zaměřen především na získání bohemikálních deziderat, náhradu ztrát a na získání dalších exemplářů žádaných titulů. Celkem bylo darem získáno 3 205 k. j. Do NKF bylo zařazeno 1 064 k. j. a do UKF pak 2 141 k. j.

Z tzv. **interních zdrojů** (fond kontrolních výtisků ISBN, rezervní fondy) bylo zařazeno do fondů celkem 1 811 k. j. Výběr byl zaměřen především na bohemikální deziderata. Podíl interních zdrojů na celkovém přírůstku byl 3,21 %.

Jako čtenářské **náhrady** bylo do fondů zařazeno celkem 28 k. j. (vše do UKF). Podíl náhrad na celkovém přírůstku byl 0,05 %.

Přírůstek zahraniční literatury za rok 2014

Nezahrnuje přírůstky Slovanské knihovny a Knihovnického institutu.

A. NEPERIODICKÉ PUBLIKACE

celkem	12 832 k. j.		
tištěné dokumenty	12 412	netištěné dokumenty	420
z toho:			
výměna	4 015 (31,29 %)	mikrodokumenty	393 (3,06 %)
dary	4 916 (38,31 %)	videozáznamy	5 (0,04 %)
nákup	3 481 (27,13 %)	CD-ROM	9 (0,07 %)
		zvukové záznamy	13 (0,10 %)

Rozbor celkového přírůstku podle zemí

k. j.

	Země	Výměna	Dary	Nákup	SDZ*)	Celkem
1.	Německo	424	1 552	584	3	2 563
2.	USA	376	470	803	394	2 043
3.	Velká Británie	7	292	1 217	1	1 517
4.	Slovensko	93	960	1	3	1 057
5.	Rusko	541	40	0	0	581
6.	Polsko	325	208	5	10	548
7.	Francie	63	106	272	0	441
8.	Čína	391	42	0	0	433
9.	Rakousko	114	181	62	2	359
10.	Itálie	6	233	101	0	340
11.	Švýcarsko	0	209	53	0	262
12.	Španělsko	93	39	97	1	230
13.	Rumunsko	166	30	10	0	206
14.	Maďarsko	172	16	0	0	188
15.	Srbsko	162	4	0	0	166
16.	Chorvatsko	149	8	0	0	157
17.	Nizozemsko	1	54	95	0	150
18.	Belgie	7	59	65	0	131
19.	Bulharsko	105	15	0	0	120
20.	Japonsko	111	6	0	1	118
21.	Švédsko	52	47	5	0	104
22.	Jižní Korea	45	50	0	0	95
23.	Finsko	86	3	0	2	91
24.	Ukrajina	66	19	0	0	85
25.	Slovinsko	61	19	0	0	80
26.	Kanada	0	69	7	0	76
27.	Indie	37	12	22	0	71
28.	Bělorusko	64	2	0	0	66
29.	Moldavsko	54	0	0	0	54
30.	Litva	41	4	0	0	45
31.	Dánsko	31	9	3	0	43
	Makedonie	22	10	0	0	32
32.	Černá Hora	32	0	0	0	32
	Ázerbájdžán	29	3	0	0	32
33.	Brazílie	6	12	12	0	30
34.	Mexiko	26	2	1	0	29
35.	Írán	20	2	0	0	22
36.	Austrálie	2	15	1	0	18
37.	Lucembursko	1	14	0	1	16

38.	Lichtenštejnsko	0	4	10	0	14
39.	Portugalsko	1	3	9	0	13
40.	Řecko	0	12	0	0	12
	Lotyšsko	7	5	0	0	12
	Izrael	0	3	9	0	12
41.	Libanon	0	10	1	0	11
	Argentina	3	3	5	0	11
42.	Kolumbie	6	1	1	1	9
	Estonsko	8	1	0	0	9
43.	Vatikán	0	1	7	0	8
	Turecko	0	7	1	0	8
	Singapur	0	0	8	0	8
	Bosna a Hercegovina	5	3	0	0	8
	ostatní země	4	47	14	1	66
celkem		4 015	4 916	3 481	420	12 832
% z celkového přírůstku		31,29 %	38,31 %	27,13 %	3,27 %	100,00 %

*) zahrnuje mikrodokumenty, video a zvukové záznamy

Rozbor celkového přírůstku podle oborů

k. j. %

	Obory	Výměna	Dary	Nákup	SDZ*)	Celkem	
1.	všeobecnosti	324	189	242	4	759	5,91
2.	filozofie, psychologie	110	324	248	0	682	5,31
3.	náboženství, teologie	83	495	151	0	729	5,68
4.	sociologie, statistika	165	246	198	2	611	4,76
5.	politika, ekonomie	465	515	384	115	1 479	11,53
6.	právo, veřejná správa, pojišťovnictví	200	212	202	129	743	5,79
7.	vojenství a vojenské vědy	28	38	52	6	124	0,97
8.	školství, pedagogika, volný čas	66	157	52	3	278	2,17
9.	obchod, spoje, doprava, cestovní ruch	22	40	15	21	98	0,76
10.	etnografie, kulturní antropologie	188	73	61	0	322	2,51
11.	filologie, jazyky, jazykověda	209	178	186	1	574	4,47
12.	matematika	36	27	11	0	74	0,58
13.	přírodní vědy	108	117	89	56	370	2,88
14.	lékařské vědy, zdravotnictví	57	118	46	20	241	1,88
15.	technika, technologie, průmysl, řemesla	24	67	29	16	136	1,06
16.	zemědělství, lesnictví	14	23	3	20	60	0,47
17.	domácí hospodaření	7	5	4	0	16	0,12
18.	management, řízení a organizace	34	31	25	0	90	0,70
19.	urbanismus, architektura	78	79	78	6	241	1,88
20.	sochařství, výtvarné umění, grafika, fotografie	209	121	170	0	500	3,90
21.	hudba, divadlo, film apod. umění	203	204	218	15	640	4,99
22.	hry a sport	9	23	16	1	49	0,38
23.	literární věda	329	187	400	0	916	7,14
24.	geografie	47	99	18	0	164	1,28
25.	historie, biografie	836	574	521	0	1 931	15,05
26.	literární texty	164	774	62	5	1 005	7,83
celkem		4 015	4 916	3 481	420	12 832	100,00

Rozbor celkového přírůstku podle určení

		k. j.	%
1.	Národní konzervační fond	1 364	10,63
2.	Studovny a příručky celkem	1 649	12,85
	z toho		
	Všeobecná studovna	135	
	Studovna společenských a přírodních věd	158	
	Studovna rukopisů a starých tisků	198	
	Studovna hudebního oddělení	318	
	Studovna vědeckých pracovníků	25	
	Referenční centrum	9	
	Studijní zóna	806	
3.	Univerzální knihovní fond (včetně fondu OSN)	9 819	76,52

Rozbor aktivních výměnných kontaktů podle zemí

Výměnné kontakty celkem – 198 partnerů ve 49 zemích

	země	počet partnerů
1.	Německo	27
2.	Španělsko	17
3.	USA	12
4.	Maďarsko	7
	Chorvatsko	7
5.	Velká Británie	6
	Polsko	6
	Rusko	6
6.	Rakousko	5
	Itálie	5
7.	Slovensko	4
	Srbsko	4

Počet partnerů v ostatních zemích byl menší než 4.

B. PERIODICKÝ TISK

Celkem titulů: 530

z toho:	tituly	%
výměna	207	39,00
dary	23	4,40
nákup	300	56,60

Komentář ke statistickým rozborům přírůstku zahraniční literatury

Akviziční činnost je zaměřena především na výběrové získávání dokumentů z profilových oborů (obory společenských věd, přírodních věd, kultury a umění). Získané publikace jsou zařazovány do Národního konzervačního fondu (NKF) a do Univerzálního knihovního fondu (UKF). Ve výjimečných případech jsou publikace předávány do fondu Slovanské knihovny a Knihovnického institutu.

Celkový objem přírůstku zahraničních neperiodických publikací byl 12 832 knihovních jednotek (dále jen k. j.). Podíl výměny na přírůstku tištěných dokumentů byl 31,29 % (4 015 k. j.), darů 38,31 % (4 916 k. j.), nákupu 27,13 % (3 481 k. j.). Netištěné dokumenty byly získány jak nákupem, tak darem nebo výměnou, ale vzhledem k malému objemu přírůstku (3,27 %, tj. 420 k. j.) není uváděn statistický rozbor způsobu nabytí.

Podíl způsobu nabytí ve sledovaném období 1995–2014 potvrzuje spíše pokles výměny (z 59,5 % na 31,29 % v roce 2014), od toho se odvíjí podíl darů (pohyboval se mezi 26 % až 38,31 %), a nákupu, který se udržuje ve vyšším pásmu (mezi 13,5 % až 27,13 %). Z celkového přírůstku – bez ohledu na způsob nabytí – bylo nejvíce publikací získáno z Německa (2 563), USA (2 043), Velké Británie (1 517), Slovenska (1 057), Ruska (581), Polska (548), Francie (441). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách.

Mezinárodní výměna publikací má v posledních letech již zmíněnou klesající tendenci (od roku 1995 do roku 2014 jde o pokles podílu na celkovém doplňování zahraniční literatury o 28 %). Nicméně výměna stále představuje významný zdroj doplňování zahraniční literatury. Samozřejmě a nedílnou součástí procesů výměny publikací je trvalé vyhodnocování efektivnosti konkrétních výměnných vztahů a vzájemné porovnávání výhodnosti a vyváženosti výměnných kont. Výměnné kontakty jsou proto proměnlivé, mění se i vnitřní obsahová skladba předmětu výměny (periodika, tituly z aktuální nakladatelské produkce, vlastní publikace, nabídky duplikátů, v některých případech i elektronické publikace). Mimořádně významná je výměna periodik, která mohou být získána mnohdy i za nižší finanční náklady, než je běžné předplatné.

Aktivní výměnné kontakty byly udržovány se 198 partnery (národní knihovny, univerzity, specializované knihovny, odborné instituce) ve 49 zemích. Bližší údaje o počtu výměnných partnerů v jednotlivých zemích jsou uvedeny v tabulkách. Nejvíce publikací bylo získáno z Ruska (541), Německa (424), Číny (391), USA (376), Polska (325), Maďarska (172), Rumunska (166), Srbska (162), Chorvatska (149). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách.

Kromě stálých **darů**, které knihovna dlouhá léta dostává z titulu členství České republiky nebo NK ČR v mezinárodních organizacích, byly přijaty dary od nejrůznějších domácích i zahraničních institucí a organizací, zastupitelských úřadů, odborných pracovišť, vystavovatelů na pražských knižních veletrzích apod. V rámci darů přicházejí do NK ČR též odborné tituly kvůli celostátnímu hodnocení publikačních výsledků výzkumných organizací (RIV). Nechyběly ani dary od soukromých osob. V zásadě jsou přijímány dary, které jsou v souladu s profilem doplňování; v ideálním případě je skladba daru dohodnuta předem. V opačných případech je dar odmítnut a dárci je většinou doporučena jiná odpovídající knihovna. V krajních případech je dar nebo jeho část podle dohody redistribuován.

V roce 2014 získala NK ČR darem 4 916 zahraničních dokumentů od celkem 100 dárců.

V lednu a v červenci knihovna obdržela několik desítek hodnotných knih od Goethe-Institutu a další, mnohem objemnější množství knih pak ještě v září. Více než 100 knih převážně z oblasti historie, politologie, sociologie i výtvarného umění knihovna dostala od ředitele pražské pobočky Goethe-Institutu Dr. Bertholda Frankeho. V únoru 2014 knihovna získala dar od své bývalé čtenářky Wang Meisheng z Číny. Soubor obsahoval odborné knihy o čínské historii, literatuře či současném postavení čínských žen, anglické a německé překlady románů oceňovaných čínských spisovatelů i příručky pro výuku čínského jazyka s pomocnými texty v češtině. V březnu získala knihovna několik set publikací od Petra Pastrňáka. Šlo o knihy z produkce exilových nakladatelství vydané v období 1948–1989 (Archa, Bohem Press, České slovo, Konfrontace, Comenius, Poezie mimo Domov, Index, Sixty-Eight Publishers, Opus Bonum, Rozmluvy), ale také o ještě starší dokumenty vydané Lidovou knihovnou vídeňskou. Rovněž v březnu 2014 obdržela NK ČR zásilku, jež obsahovala 10 obsáhlých svazků kritického vydání deníků papeže Jana XXIII., vlastním jménem Angela Giuseppe Roncalliho (25. listopadu 1881 – 3. června 1963). V květnu 2014 knihovna získala dar od ředitele Národní knihovny Arménie Tigrana Zagranjanyana. Při příležitosti své návštěvy v Praze daroval naší knihovně několik publikací. Jde o knihy pojednávající o arménské

architektuře, politických dějinách i knižní kultuře. Tu bude pomáhat uchovávat také naše knihovna, protože Národní knihovna Arménie se rozhodla zapojit do projektu digitální knihovny Manuscriptorium a přístupná je v ní už první arménsky tištěná kniha *Urbathagirq* z roku 1512.

V důsledku mnohaletého kritického nedostatku finančních prostředků na akvizici, který je částečně zmírňován účelovými dotacemi MK ČR, byl **nákup** zahraniční literatury zaměřen na získání nezbytných profilových titulů, na zajištění kontinuitu, na doplnění nepostradatelných referenčních online přístupů do elektronických databází a na nákup jednotlivých elektronických publikací metodou PDA (akvizice řízená uživatelem). V roce 2014 byl počet publikací získaných nákupem o něco nižší než v předchozím roce, tedy opět nepostačující pro rostoucí nároky čtenářské veřejnosti. Stále omezujícími faktory jsou snižující se rozpočet (částka na zahraniční akvizici, ze které se hradí nákupy zahraniční literatury a české publikace pro výměnu, je druhá nejnižší od roku 2000 – 5 455 202 Kč), růst cen i DPH, zvyšující se poštovné a balné a v neposlední řadě přetrvávající pokles koruny. Přesto bylo nakoupeno 3 481 zahraničních dokumentů. Tohoto výsledku se podařilo dosáhnout díky využívání zvláštních cílených akcí, nákupu na pražském knižním veletrhu a přímému nákupu v zahraničí – jak v knihkupectvích, tak i na veletrzích. Prostřednictvím slev sjednaných především na veletrzích se podařilo ušetřit z rozpočtu na zahraniční akvizici 1 113 972 Kč.

V oblasti doplňování zahraniční literatury je velmi důležité se zúčastňovat pravidelných **mezinárodních knižních veletrhů** (Frankfurt n. M., Lipsko, Praha a další). Tomu vždy předchází obsáhlá odborná příprava na přímý nákup dokumentů, která je založená na znalostech doplňovaných profilových oborů, úrovně zde zastoupených vydavatelů a distributorů. Projednávají se a korigují dodavatelsko-odběratelské vztahy, navazují se nové kontakty a zejména se v konkrétním čase a místě sjednávají výhodné finanční podmínky, resp. slevy poskytované přímo NK ČR. Každoročně se potvrzuje, že NK ČR je v této oblasti vysoce váženým a respektovaným partnerem.

Programově byly využívány i další nabízené slevy na příležitostných výstavách zahraničních dodavatelů, akční slevy a cílené nabídky zahraničních dodavatelů/vydavatelů. Díky tomu průměrné náklady na jednu zakoupenou publikaci (včetně poštovného a DPH) byly v roce 2014 relativně nízké (1 199 Kč), a to i přes náklady na dražší publikace pořízené pro ORST (2 463 Kč) a Hudební oddělení (1 324 Kč). Nejvíce publikací bylo nakoupeno z Velké Británie (1 217), USA (803), Německa (584), Francie (272), Itálie (101) a Španělska (97). Údaje o dalších zemích jsou uvedeny v tabulkách.

V roce 2014 byly ze zvláštní položky hrazeny online přístupy do databází a elektronických publikací celkem za 450 000 Kč.

Dalším významným počinem bylo pokračování projektu *Česká knihovna při Univerzitní knihovně Bratislava a Slovenská knihovna v Národní knihovně ČR* (projekt je realizován v rámci dohody MK ČR a MK SR o kulturní spolupráci). Nákup české literatury pro Univerzitní knihovnu v Bratislavě dotovalo MK ČR částkou 300 000 Kč, nákup slovenské literatury pro NK ČR pak MK SR dotovalo částkou 12 000 €. Obě strany tak získaly stovky titulů publikací z druhé země. Nákupy se uskutečnily podle cílených objednávek slovenské strany. Slovenská deziderata zahrnovala především původní českou prózu, populárně naučnou literaturu, literaturu faktu, monografie z různých vědních oborů a příručky odpovídající akvizičnímu profilu UKB (celkem 883 titulů). Podle sdělení Univerzitní knihovny je česká literatura nakoupená v rámci projektu čtenářsky velmi žádaná. Deziderata NK ČR zahrnovala především literaturu z oblasti společenských a přírodních věd, umění a kultury, specifická deziderata Slovenské knihovny byla zaměřena na jazykovědné slavistické příručky a slovenskou krásnou literaturu, jak klasickou, tak i moderní. Celkem bylo nakoupeno pro NK ČR 826 slovenských publikací, z toho 253 pro Slovenskou knihovnu. Slovenské publikace jsou čtenářsky velmi žádané – v neposlední řadě i kvůli neexistující jazykové bariéře. Přínosem projektu *Česká knihovna – Slovenská knihovna* je především garance vzájemné dostupnosti vydavatelské produkce obou zemí a ve výsledku výrazné prohlubování oboustranných kulturních vztahů.

Celkový objem přírůstu zahraničních **periodických** publikací byl 530 titulů. Podíl výměny na přírůstu tištěných dokumentů byl 39 % (207 titulů), darů 4,4 % (23 titulů), nákupu 56,6 % (300 titulů). Na rozdíl od vývoje podílu výměny při získávání neperiodických publikací v oblasti periodik se tento podíl snižuje jen nepatrně.

Mezinárodní agentury

ISBN

Do mezinárodního systému standardního číslování knih (ISBN) se přihlásilo 299 nových vydavatelů. Celkový počet účastníků systému ISBN v ČR tak k 31. 12. 2014 dosáhl 6 095.

Správnost čísel ISBN byla ověřena ve více než 20 000 titulech (kromě tištěných knih též v knihách na CD-ROM nebo DVD-ROM). Pokračovalo přidělování individuálních čísel ISBN jednotlivým titulům (téměř výhradně e-mailem, ale též osobně) vydávaných subjekty, které nejsou účastníky systému ISBN. Tímto způsobem bylo přiděleno téměř 1 900 čísel ISBN (včetně neuvedených v knize a přidělených dodatečně).

Od července 2010 bylo zahájeno přidělování čísel ISBN online publikacím. Záznamy jsou uváděny ve služební bázi 49 (v roce 2014 bylo zpracováno 10 752 záznamů, celkem od července 2010 jich bylo 25 370). Mechanismus přidělování a hlášení čísel ISBN je jinak stejný jako u tištěných knih a knih na CD-ROM: vydavatel pokračuje v bloku čísel ISBN jemu přidělených a hlásí tituly na webovém formuláři. Poté probíhá korektura záznamů, stejně jako je tomu u tištěných publikací uváděných v *O. K. – Ohlášené knihy*. Záznamy online publikací s přiděleným čísly ISBN se ale jinak nezveřejňují.

Průběžně je aktualizována databáze nakladatelů (NAK), takže denně se v ní mění údaje – veřejně i služební. Bylo zpracováno 24 čísel elektronického čtrnáctideníku *O. K. – Ohlášené knihy* s 13 989 záznamy o knihách chystaných k vydání.

Pokračovaly pracovní kontakty s Mezinárodní agenturou ISBN v Londýně. Odeslán byl soupis chybných čísel ISBN přidělených v roce 2013 českými vydavateli. Odeslána byla též úplná aktualizovaná databáze českých nakladatelů/vydavatelů pro Mezinárodní adresář vydavatelů ISBN (Publishers' International ISBN directory – PIID).

Národní agentura ISBN v ČR prezentovala svoji činnost na 42. výročním zasedání Mezinárodní agentury ISBN, které se konalo v září 2014 v Istanbulu. Podrobná zpráva o zasedání byla publikována v listopadovém čísle časopisu *Ikaros*.

ISMN

Do systému ISMN se nově přihlásilo 5 hudebních vydavatelů. Celkový počet účastníků systému ISMN v ČR k 31. 12. 2014 dosáhl 100.

Správnost čísel ISMN byla zkontrolována ve 203 titulech hudebnin. 34 titulům bylo přiděleno číslo ISMN ze sběrného identifikátoru Národní agentury ISMN v ČR.

Národní agentura ISMN v ČR prezentovala stav rozvoje systému ISMN v České republice na 22. výročním zasedání Mezinárodní agentury ISMN, které se též konalo v Istanbulu.

Statistiky zpracovatelských útvarů

Novodobé fondy

Tabulka zahrnuje dokumenty zpracované v Odboru doplňování a zpracování fondů (domácí knihy, hudebniny a mapy částečně v rámci sdílené katalogizace ve spolupráci s Moravskou zemskou knihovnou v Brně a Vědeckou knihovnou v Olomouci), Knihovnickém institutu, Slovanské knihovně, Hudebním oddělení, Oddělení periodik a Oddělení archivace webu.

Knihy	75 902
Periodika	1 678
Články v českých novinách a časopisech	720
Grafika	3 067
Kartografické dokumenty	787
Zvukové záznamy	817
Hudebniny	382
Elektronické zdroje	2 110
Mikrodokumenty	313
Videodokumenty	31

Historické fondy

Tabulka zahrnuje dokumenty zpracované v odboru Historických a hudebních fondů, malý podíl starých tisků zpracovala i Slovanská knihovna.

Rukopisy	175
Staré tisky	29 549
Historické mapy	164

Přírůstek záznamů do souborných katalogů a databází

Souborný katalog ČR	387 436
Soubory národních autorit	52 402
Články v českých novinách a časopisech	57 631

Statistické ukazatele služeb

Přehled poskytnutých služeb v půjčovnách a studovnách Národní knihovny ČR v roce 2014

Sledované položky	Hala služeb	Všeobecná studovna	Studovna společenských a přírodních věd	Studovna vědeckých pracovníků	Referenční centrum	Studovna periodik	Studovna rukopisů a starých tisků	Studovna Hudebního oddělení	Studovna v Centrálním depozitáři Hostivař	Knihovna knihovnické literatury	Slovenská knihovna	Archiv NK ČR
Protokolované výpůjčky	303 990	185 617	1 071	58 214	15 075	25 356	2 999	2 121	3 465	10 321	41 067	388
z toho: absenční	303 990	0	0	0	1 662	984	0	315	0	5 612	30 436	8
prezenční	0	185 617	1 071	58 214	13 413	24 372	2 999	1 806	3 465	4 709	10 631	380
Registrovaní čtenáři	26 667				1 721						1 237	13
z toho nové průkazy	6 351										330	
Čtenářské návštěvy	186 595	71 177	13 922	7 680	29 854	7 301	1 547	1 332	647	2 502	10 200	26
Objednávky čtenářů	316 044											
z toho vyřízeno kladně	313 910											
Požadavky na meziknihovní služby					15 671						612	
z toho objednáno v zahraničí					4 612						4	
Upomínky přes advokátní poradnu	54										4	
Kopie a tisky pro uživatele	35 993		165 543		89 455	12 705			674		10 874	

NK ČR poskytuje knihovnické a informační služby jako základní statutární činnost za podmínek vymezených Knihovním řádem. Spektrum základních služeb je stabilní a je soustředěno nejen na využívání fyzických sbírek na místě, ale zpřístupňování obsahu dokumentů online a prostřednictvím digitálních knihoven se stává běžnou součástí základních služeb. Digitální knihovny jsou zpřístupňovány v souladu s autorským právem jak přímo v knihovně, tak i vzdáleně. Pořizované elektronické informační zdroje jsou v souladu se sjednanými licenčními podmínkami zpravidla zpřístupňovány v tzv. vzdáleném přístupu po autentizaci registrovaného uživatele knihovny. Postupná virtualizace služeb tak snižuje fyzické návštěvy a nutný pobyt v knihovně na minimum. Celkovou fyzickou návštěvnost knihovny navíc ovlivňují pokračující stavební práce na revitalizaci Klementina – viz tabulka *Základní služby NK ČR v číslech...* a graf 3. Vysokou úroveň si udržuje návštěvnost knihovny jako vzdělávacího a kulturního centra a zejména jako památkově chráněného objektu, za tímto účelem navštívilo knihovnu bezmála 80 tisíc návštěvníků, téměř 9,5 tisíce osob se zúčastnilo nějaké vzdělávací akce, kterou knihovna pořádala. Nejnavštěvovanější ze čtenářských prostor je trvale Hala služeb jako centrum prvního přijetí uživatelů. Mezi studovnamí je nejvyužívanější Všeobecná studovna s nejvyšším počtem studijních míst – 205 i s nejdelší otevírací dobou – 75 hodin týdně (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb...* a grafy 3 a 8). Ze sledovaných ukazatelů se projevil mírný pokles počtu výpůjček, což ovlivňuje zejména postupné vyřazování větších částí fondů v rámci stěhování, vyvolaných probíhající revitalizací (viz tabulky *Přehled poskytnutých služeb...* a *Základní služby NK ČR v číslech...* a grafy 4 a 7). Nutno podotknout, že z tohoto počtu prodloužení výpůjček opět překročila 200 tisíc a byla uskutečněna převážně online. Ve sledovaném roce se udržela vysoká úroveň procentuální úspěšnosti kladného vyřízení požadavku – 99 %. Uživatelé si zvykli objednávat vzdáleně – prostřednictvím internetu, o čemž svědčí nárůst počtu objednávek podaných online oproti předchozímu roku. Přivykli si i komfortu připomínek a upozornění, kterých automatizovaný výpůjční systém

rozešle desítky tisíc. Více než 90 % objednávek na expedici dokumentů ze skladišť knihovny bylo zadáno online a z toho necelých 5 % z počítačů v knihovně. *Procházka Národní knihovnou* se stala nedílnou součástí spektra služeb zaměřených na nové uživatele. Návštěvníci měli možnost využít komentovaných prohlídek a obeznámit se tak se službami a studovny NK ČR.

Meziknihovní služby ve světě internetu a online zpřístupňovaných předplacených databází pokrývají zejména velmi specializované požadavky na získání výpůjček a kopií, zpravidla se pak jedná o náročně zjištělné dokumenty, jejichž získání je vysoce finančně náročné a to zejména ty, které je nutné vyřídit ze zahraničí (viz graf 5). Trvale sestupný trend je charakteristický pro oblast reprografických služeb, zejména při zhotovování tištěných výstupů (viz tabulka *Přehled poskytnutých služeb...* a graf 6). Dynamicky jsou rozvíjeny služby na jednotlivých webech provozovaných knihovnou. Návštěvnost stránky virtuální referenční služby *Ptejte se knihovny* vykazuje vzestupný trend. I v roce 2014 byla nejnavštěvovanější stránkou (viz graf 10), na druhé příčce je v těsném závěsu stránka hlavní domény knihovny – *nkp.cz*. Vysokou míru využití také vykazují digitální knihovny a portály, které knihovna buduje, stejně jako další elektronické informační zdroje (viz grafy 11 a 12), jež svým registrovaným uživatelům zprostředkovává.

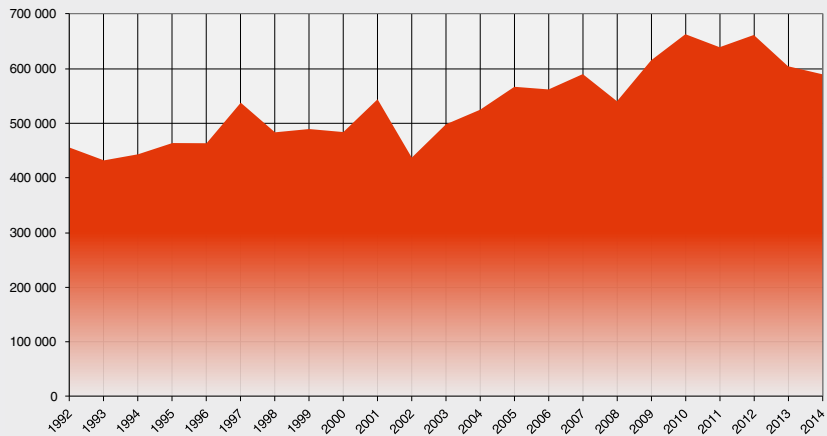
Digitální knihovna Kramerius, která byla v roce 2014 rozšířena o verzi Kramerius 4, umožňující přístup k plným textům dokumentů bohemikální produkce z období 19.–21. století zdigitalizovaných v rámci projektu NDK, zaznamenala přes 7 milionů stažených (zobrazených) stránek.

Elektronické informační zdroje se staly jednou z rozhodujících oblastí, která nejvíce ovlivňuje uživatele a veřejnost při hodnocení kvality online informačních služeb knihovny. Standardní součástí služeb knihovny jsou výpůjčky do vlastních čtecích zařízení z elektronické knihovny ebrary Academic Complete, hlavní katalogy knihovny a elektronické zdroje jsou zpřístupňovány rovněž přes rozhraní EDS – EBSCO Discovery Service. Většina návštěvníků knihovny při svém pobytu ve studovnách využívá přístupu k internetu prostřednictvím Wi-Fi, tato síť pokrývá všechny hlavní studijní i relaxační prostory v knihovně (bylo zaznamenáno více než 209 tisíc přístupů). Inovovaná Wi-Fi síť umožňuje v současnosti vyšší počet souběžných uživatelů, ať s autentizovaným nebo anonymním přístupem – nejvyužívanějšími přístupovými místy jsou hlavní čtenářské prostory (Všeobecná studovna, přílehlá studijní zóna a Referenční centrum).

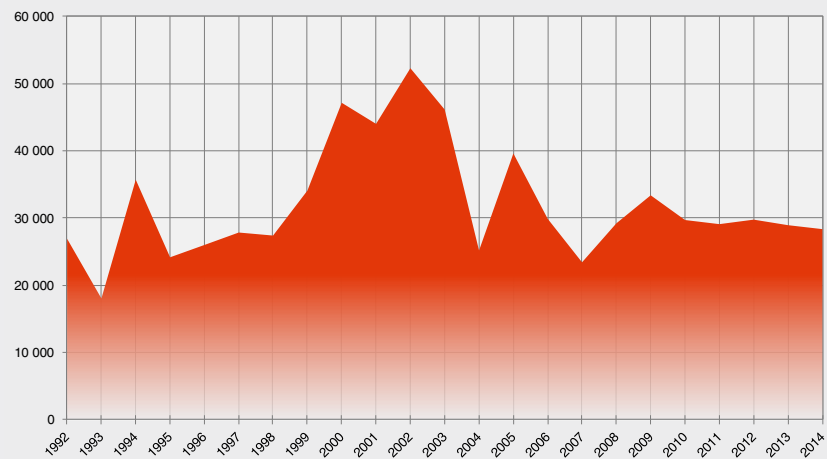
Základní služby NK ČR v číslech od roku 2001 do roku 2014

SLEDOVANÉ POLOŽKY	Průměr let 2001 až 2010		2011		2012		2013		2014	
	počet	index	počet	index	počet	index	počet	index	počet	index
Protokolované výpůjčky (všechny registrované absenční a prezenční výpůjčky, vč. výpůjček realizovaných v průběhu poskytování reprografických a meziknihovních služeb)	553 764	100	638 731	115	661 102	119	603 926	109	589 323	106
Registrovaní čtenáři (všechny nově vystavené čtenářské průkazy, resp. čtenářské průkazy s obnovenou platností, a povolení ke vstupu do studoven)	35 324	100	29 130	82	29 799	84	28 975	82	28 388	80
Čtenářské návštěvy (návštěvníci čtenářských prostor, včetně návštěvníků vzdělávacích akcí, odborných porad a seminářů)	435 476	100	344 362	79	350 179	80	322 987	74	316 529	73
Objednávky čtenářů	290 720	100	322 766	111	343 971	118	295 804	102	316 044	109
z toho kladně vyřízené	278 075	100	317 151	114	341 394	123	293 403	106	313 910	113
Úspěšnost objednávky v procentech	96 %		98 %		99 %		99 %		99 %	
Požadavky na meziknihovní služby	24 447	100	18 040	74	16 582	68	15 882	65	15 671	64
z toho objednané v zahraničí	6 987	100	4 784	68	4 622	66	4 541	65	4 612	66
Kopie a tisky pro uživatele	492 546	100	460 736	94	386 132	78	354 532	72	303 696	62

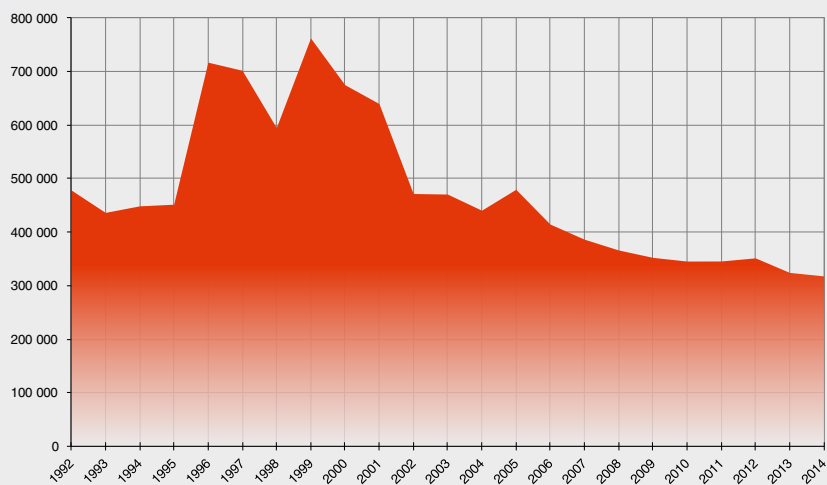
1. Výpůjčky

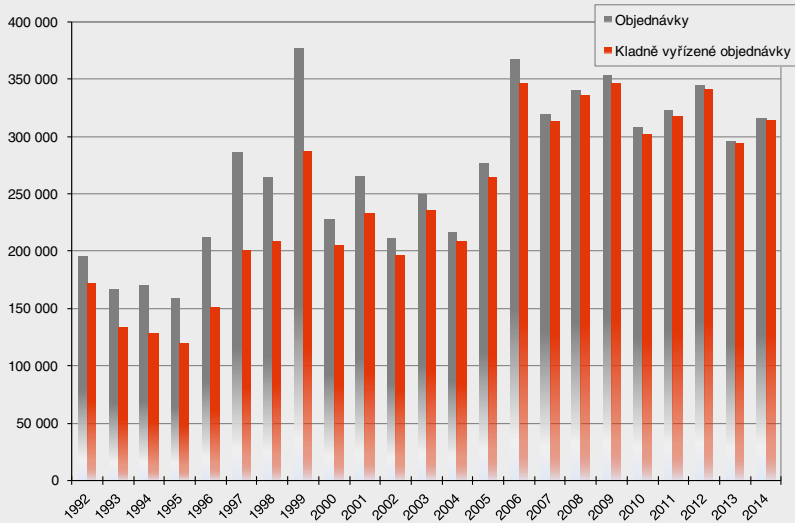
2. Registrovaní čtenáři

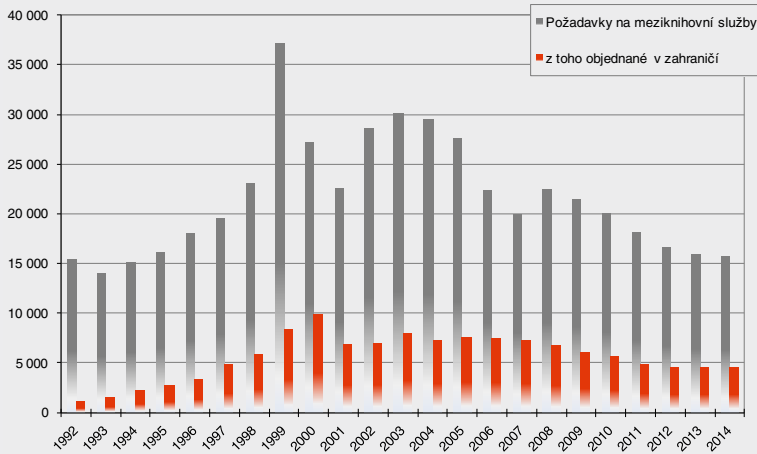
3. Návštěvnost půjčoven a studoven

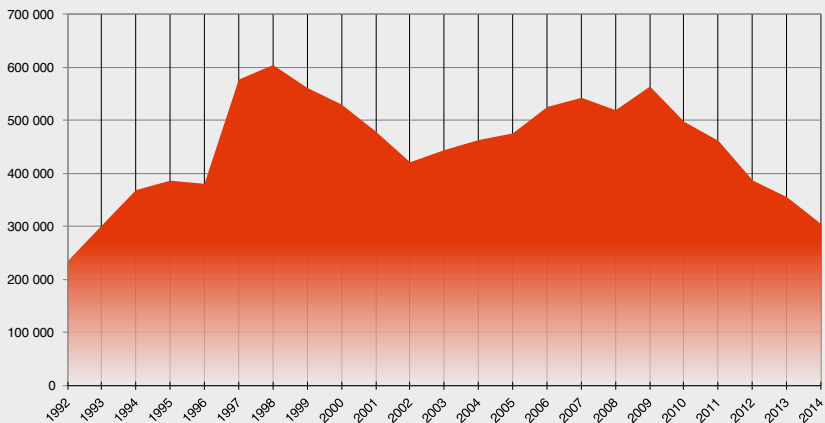
4. Objednávky

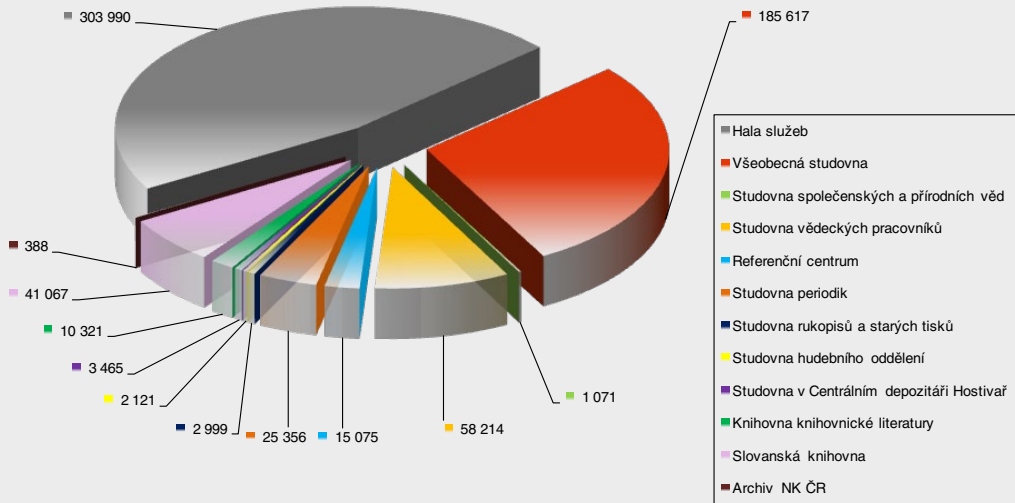
5. Meziknihovní služby

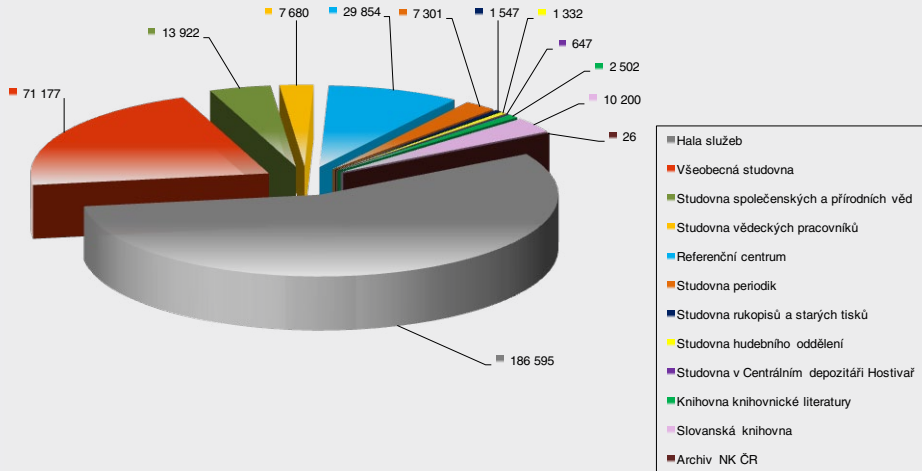
6. Kopie a tisky

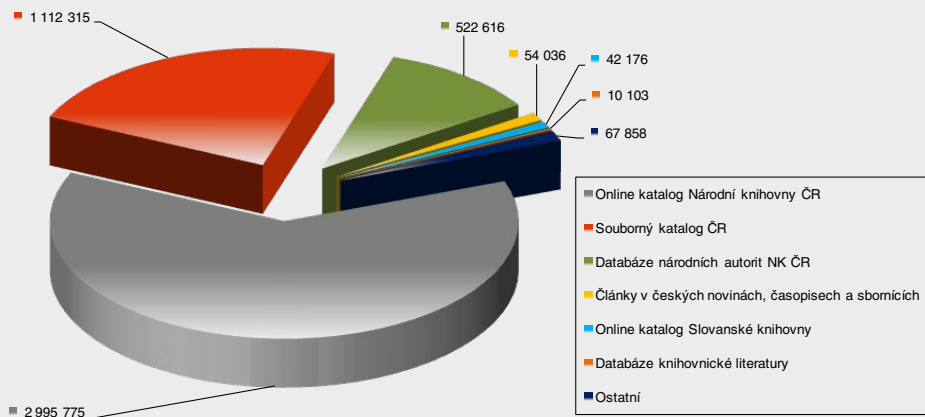
6. Protokolované výpůjčky

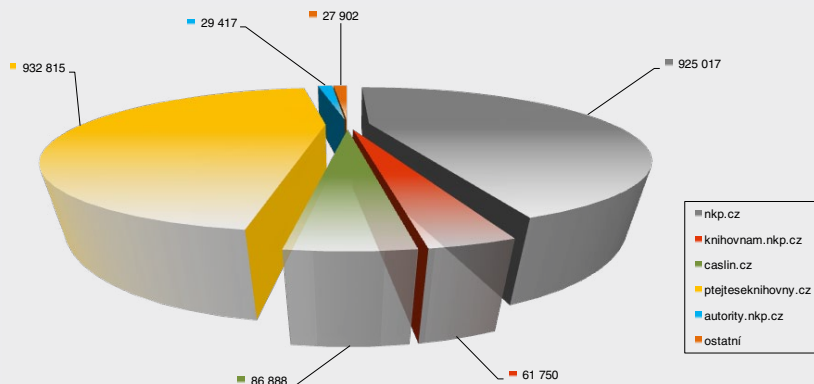
6. Čtenářské návštěvy

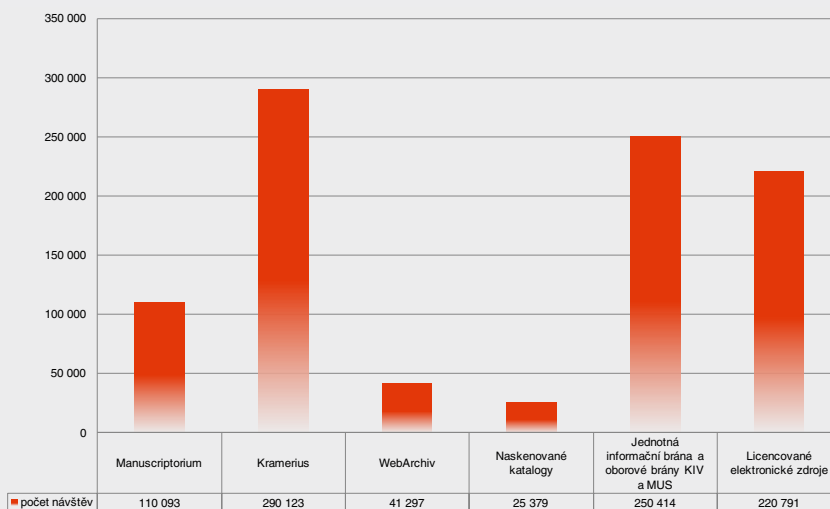
6. Využívání katalogů aází NK ČR

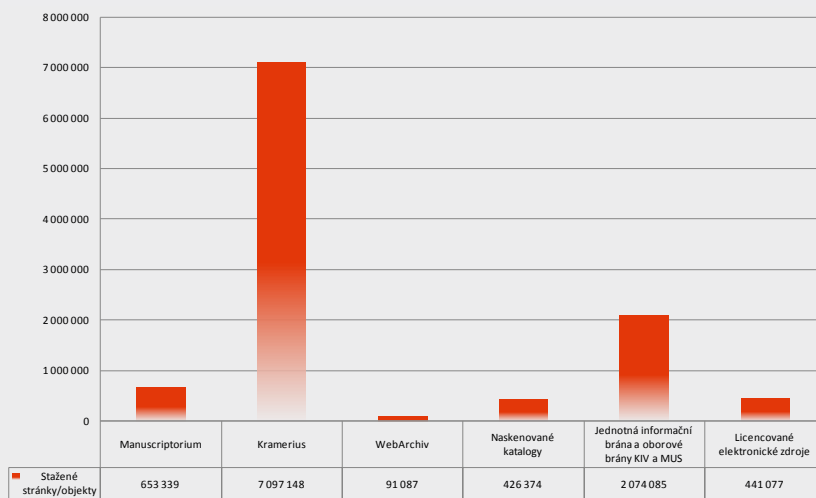
10. Návštěvnost domén NK ČR

11. Návštěvnost elektronických informačních zdrojů

12. Využití elektronických informačních zdrojů

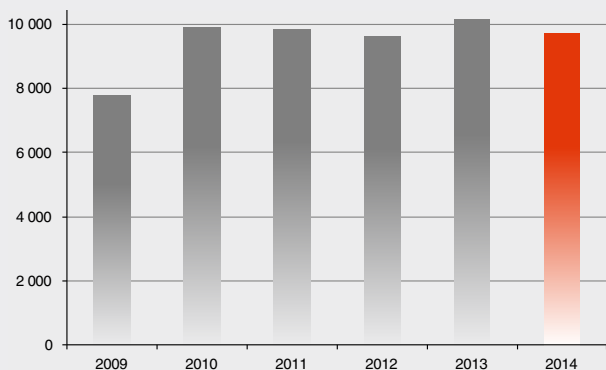
Slovanská knihovna

Služby

Počet registrovaných uživatelů k 31. 12. 2014	1 237
Počet čtenářských návštěv	10 200
Počet evidovaných výpůjček	41 067

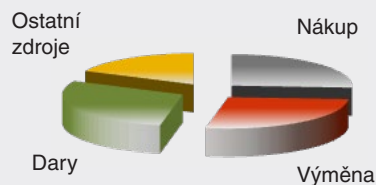
Přírůstek knihovních fondů

Rok	k. j.
2009	7 774
2010	9 890
2011	9 830
2012	9 620
2013	10 150
2014	9 720

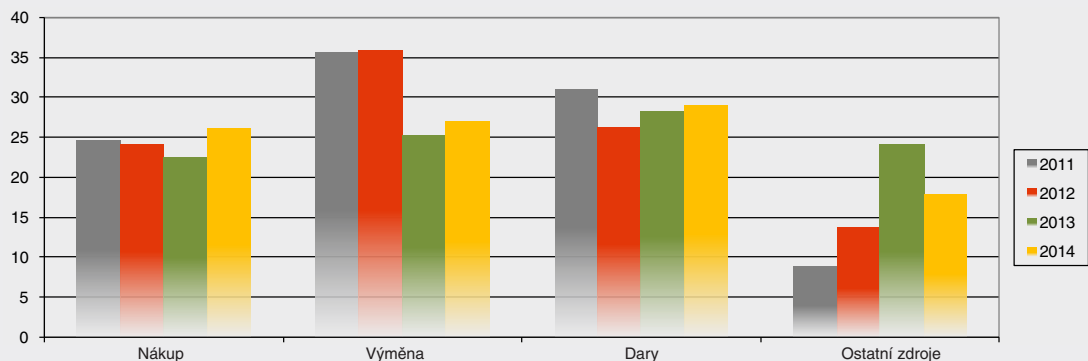
Podíl nákupu, výměny, darů a ostatních zdrojů v roce 2014

	k. j.	%
Celkem	9 720	100,0
Nákup	2 533	26,0
Výměna	2 624	27,0
Dary	2 828	29,1
Ostatní zdroje	1 735	17,9

Struktura přírůstku v letech 2011–2014 (v %)

	2011	2012	2013	2014
Nákup	24,6	24,2	22,4	26,0
Výměna	35,6	35,8	25,3	27,0
Dary	31,0	26,2	28,2	29,1
Ostatní zdroje	8,8	13,8	24,1	17,9

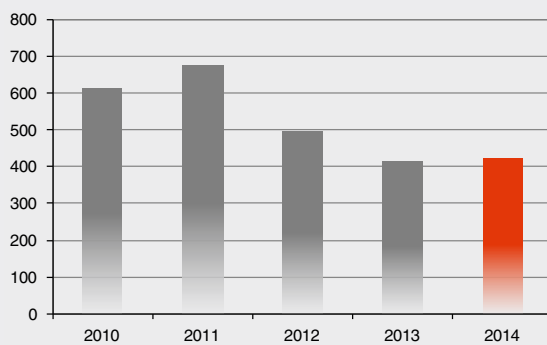
Knihovna knihovnické literatury

Služby

Počet čtenářských návštěv	2 502
Počet evidovaných výpůjček	10 321

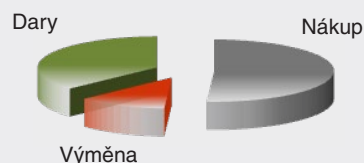
Přírůstek knihovních fondů

Rok	k. j.
2010	613
2011	673
2012	495
2013	412
2014	423

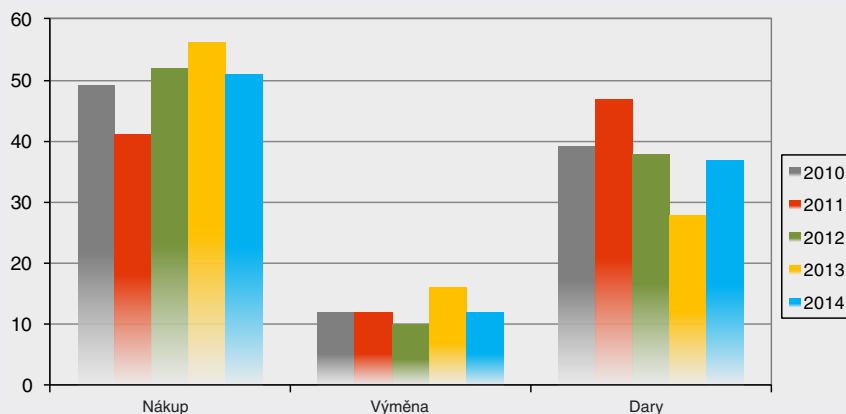
Podíl nákupu, výměny, darů v roce 2014

	k. j.	%
Celkem	423	100
Nákup	217	51
Výměna	52	12
Dary	154	37

Struktura přírůstku v letech 2010–2014 (v %)

	2010	2011	2012	2013	2014
Nákup	49	41	52	56	51
Výměna	12	12	10	16	12
Dary	39	47	38	28	37

Odbor správy fondů

V roce 2014 fungoval Odbor správy fondů NK ČR (OSF) v běžném režimu bez jakýchkoli zásadních změn. Nejvýznamnějšími nadstandardně vykázanými činnostmi byly vývojové práce spjaté s finalizací řešení jednotlivých projektů NAKI, které jsou dlouhodobě řešeny prostřednictvím OSF. V rámci projektu *Nástroje pro zpřístupnění tištěných textů 19. století a první poloviny 20. století* byla v roce 2014 připravena finální verze nástroje HITECO, který slouží k opravám historických textů, budování znalostních databází starších forem českého jazyka a k přípravě souborů dat pro lemmatizátor. Dalším projektem aktivně řešeným na pracovištích OSF je projekt *Vytvoření kooperativního systému pro budování a správu novodobých konzervačních knižních sbírek v České republice a vývoj potřebných nástrojů*, kde se mimo testování aplikace Virtuální depozitní knihovna podařilo sestavit návrh metodiky pro budování, uchovávání a správu konzervačních knižních sbírek v České republice, která bude nyní předána k internímu i externímu připomínkování zástupcům knihoven s konzervační povinností. Uvedená metodika bude v roce 2015 předložena ke schválení odpovědnému pracovišti Ministerstva kultury ČR. Pokud bude její znění akceptováno a oficiálně vyhlášeno, kodifikuje se postavení novodobých bohemikálních fondů uložených v českých knihovnách, tedy i v NK ČR, což přispěje k jejich dlouhodobému uchování, jež je i jednou ze statutárních činností provozovaných OSF.

V rámci interního fungování OSF došlo k organizační změně, při níž byli přesunuti pracovníci spravující tzv. vyčleněné fondy 19. století (například tzv. Vlčkovu knihovnu, Šaldovu knihovnu ad.) z Oddělení revize fondů do Oddělení správy UKF. Tato změna byla uskutečněna v souladu s kroky vedoucími k přesnější kategorizaci novodobých fondů NK ČR, kdy by výše uvedené fondy měly dosáhnout stejného charakteru, jaký má Národní konzervační fond. Tyto fondy by následně spolu s historickými fondy měly tvořit základ konzervačních sbírek první kategorie a měly by být systematicky doplňovány včetně poskytnutí garance zabezpečení konstantních optimálních podmínek pro jejich uložení a správu. Jistá centralizace novodobých konzervačních sbírek v uvedené nejvyšší kategorii fondů může přinést podobně jako v případě historických fondů vyšší návratnost žádostí o příslušné finanční prostředky, ale i zvýšení tlaku na odborně vedené systematické kroky například v oblasti průzkumů novodobých fondů, odkyselování, tvorby náhradních obalů, ochrannému reformátování atd.

Rok 2014 byl spojen i s finalizací řešení projektu NDK, na kterém se mimo pracovníků Oddělení přípravy podíleli i další zaměstnanci OSF. Stejně jako v předchozích letech byl navýšen pohyb novodobých fondů NK ČR. Do Oddělení přípravy bylo předáno téměř 23 500 svazků dokumentů, které následně putovaly do výrobní linky výše uvedeného projektu. Zvýšena byla i kapacita přebírání knižních darů třetích subjektů – veřejných institucí i soukromých osob.

Ve spolupráci s Odborem ochrany knihovních fondů byly i nadále prováděny souvislé průzkumy knihovního fondu za účelem zmapování jejich fyzického stavu, přičemž 749 svazků akutně ohrožených kyselostí papíru bylo následně vybráno pro odkyselení na pracovišti Zentrum für Bucherhaltung GmbH v Lipsku.

V rámci vazby knihovních fondů bylo v roce 2014 zpracováno 8 400 dokumentů externí vazbou a necelých 5 000 dokumentů interní vazbou. Statistické hodnoty pro signování dokumentů vykazují celkově mírné navýšení oproti průměrným údajům za poslední roky. V porovnání s předchozími roky došlo k mírnému úbytku celkové hodnoty expedice fondů UKF, což je však vynuceno uzavřením několika signatur, které jsou nedostupné s ohledem na průběžné stěhování fondů v důsledku příprav pro rekonstrukční práce v Klementinu i Centrálním depozitáři Hostivař.

V součinnosti s pracovníky dalších útvarů sdružených v sekci Data a technologie zahájila v roce 2014 činnost pracovní skupina pro jednotné zpřístupnění digitalizovaných novodobých dokumentů NK ČR, jejímž členy jsou i pracovníci útvarů Odboru správy fondů. Mezi hlavní úkoly, jimiž byla tato pracovní skupina pověřena, patřilo spuštění nové verze systému Kramerius 4 a řešení dlouhodobých problémů s konverzemi a migracemi starších dat vytvořených podle jiných než aktuálně platných standardů. Kramerius 4 obsahující data Národní digitální knihovny byl po zevrubném testování a pilotním provozu nasazen do standardního softwarového prostředí NK ČR k 1. září 2014. Postupně se členům pracovní skupiny daří koordinovat i kroky k aktualizaci staršího digitálního obsahu.

Statistické informace Odboru správy fondů

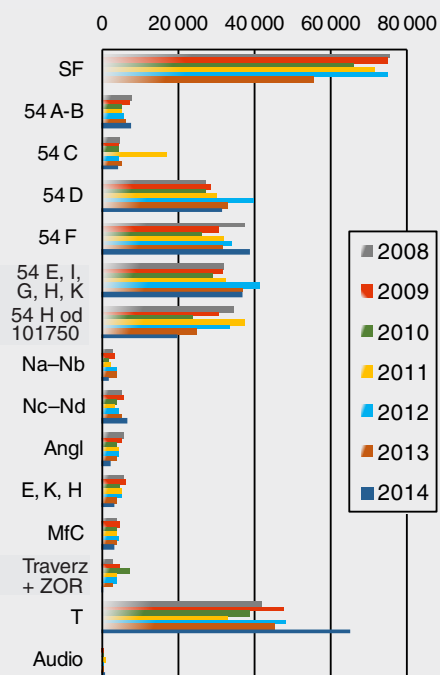
Správa knihovních fondů

Signování přírůstků UKF	48 011
Signování přírůstků NKF	34 760
Zpracování dokumentů 19. století	2 100
Externí vazba	8 400
Pátrání po nezvěstných dokumentech	1 050
Zpracování poškozených dokumentů	250
Počet zrevidovaných svazků	274 835
Odpisy knihovních fondů (svazky)	300
Expedice celkem	316 044
Expedice UKF Klementinum	284 518
Expedice UKF CDH	31 526
Expedice Studijní fond	60 321
Expedice NKF	18 626

Objem expedice v letech 2008–2014 podle signatur

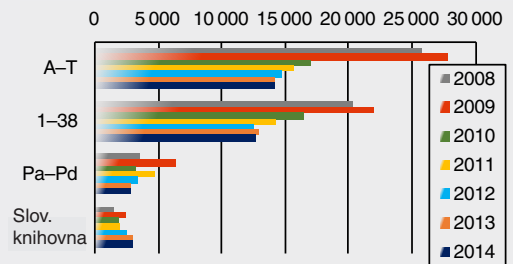
Expedice knihovních fondů v Klementinu

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SF	75 313	74 778	66 018	71 228	74 934	55 206	60 321
54 A-B	7 673	6 993	5 327	5 192	5 854	6 042	7 678
54 C	4 761	4 421	4 226	16 680	4 120	5 028	4 135
54 D	26 954	28 444	27 183	30 173	39 597	33 133	31 289
54 F	37 418	30 712	25 889	31 741	33 980	31 469	38 892
54 E, I, G, H, K	31 959	31 489	29 123	32 640	41 054	36 662	36 627
54 H od 101750	34 419	30 735	23 577	37 080	33 522	24 625	19 864
Na-Nb	2 876	3 072	1 865	2 040	3 785	3 963	1 804
Nc-Nd	5 117	5 457	3 630	3 447	4 273	4 962	6 579
Angl	5 821	5 049	3 892	4 291	4 330	3 696	2 409
E, K, H	5 694	6 079	4 920	5 302	5 141	3 501	3 226
MfC	3 841	4 631	3 487	3 860	4 339	3 609	3 227
Traverz + ZOR	2 865	4 732	7 008	3 607	3 944	2 592	72
T	41 480	47 331	38 812	32 884	48 150	45 205	65 042
Audio	0	541	562	724	559	375	588

Expedice knihovních fondů v Hostivaři (CDH)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A–T	25 703	27 757	16 963	15 592	14 715	14 120	14 066
1–38	20 314	21 879	16 501	14 303	12 519	12 893	12 634
Pa–Pd	3 472	6 292	3 274	4 747	3 282	2 843	2 843
Slov. knihovna	1 400	2 396	1 781	1 937	2 538	2 979	2 979

Činnosti Oddělení správy NKF

Signování

Čtvrtletí	Knihy	Periodika	Speciální dokumenty	Celkem
I.	6 274	1 784	1 862	9 920
II.	5 170	1 059	1 124	7 353
III.	5 899	1 679	1 668	9 246
IV.	5 597	981	1 663	8 241
Celkem	22 940	5 503	6 317	34 760

Čtvrtletí	Vytvořené jednotky	Služební výpůjčky	Kopie služební	Kopie badatelé	Dohledání, opravy, prověření	Zakládka
I.	12 073	255	2 811	0	857	4 320
II.	8 773	321	2 215	453	943	5 090
III.	9 512	528	2 249	145	1 001	6 280
IV.	18 860	439	1 645	76	2 320	2 933
Celkem	49 218	1 543	8 920	674	5 121	18 623

STUDOVNA – 35 hodin v týdnu

Měsíc	Badatelé	Počet svazků
Leden	0	0
Únor	0	0
Březen	6	35
Duben	81	441
Květen	87	327
Červen	77	414
Červenec	42	340
Srpen	60	298
Září	87	457
Říjen	72	334
Listopad	71	327
Prosinec	53	444
Celkem	636	3 417

Ochrana knihovních fondů

Ochrana knihovních fondů probíhala v roce 2014, podobně jako v předešlých letech, velmi intenzivně a soustředila se na kontrolu klimatických parametrů a mikrobiologické aktivity v depozitářích NK ČR, a především na zajištění projektu digitalizace společností Google z hlediska ochrany fondů. Byly vyráběny ochranné obaly (krabice a desky) z lepenky archivní kvality jak pro fondy NK ČR, tak i pro knihovny v rámci projektu VISK 7. Byla prováděna knižní vazba a převazba a záchranné konzervační a restaurátorské práce na novodobých i historických knihovních fondech. Ve víceúčelové vakuové komoře bylo sušeno velké množství zatopených nebo jinak vodou zasažených dokumentů a knih různých institucí a firem. Průběžně probíhala mechanická očista knihovních fondů.

V roce 2014 byly práce Oddělení restaurování Odboru ochrany knihovních fondů (OOKF) věnovány metodickému dohledu nad externími restaurátory a zajištění chodu projektu *Hromadná digitalizace historických dokumentů ve spolupráci se společností Google*. V Oddělení rukopisů a starých tisků a Slovanské knihovně probíhal průzkum fondů určených k digitalizaci. V roce 2014 bylo restaurátory prohlédnuto, mechanicky očištěno celkem 53 907 historických a vzácných dokumentů. Z provedeného průzkumu vzešla preventivní opatření s následnými ambulantními opravami na vybrané části fondu, ošetřeno bylo 49 968 dokumentů, které jsou nyní připraveny k odvozu na digitalizaci.

S podporou finančních prostředků poskytnutých MK ČR na rozvoj NK ČR jako výzkumné organizace byla zdokonalována databáze i doplňován elektronický formulář na průzkum fyzického stavu svazků a bylo prozkoumáno přes 40 000 svazků novodobých fondů, byla vytvořena metodika přípravy novodobých knihovních fondů na odkyselování a dále metodika přípravy historických tisků na digitalizaci, a obě metodiky byly připraveny k certifikaci. V rámci projektu VISK 7 bylo realizováno odkyselení 749 exemplářů nejkyselejších knih, vybraných díky průzkumu fyzického stavu z databáze, metodou ZFB:2 ve firmě ZFB v Lipsku. V rámci odboru probíhaly práce na třech projektech NAKI podpořených rovněž MK ČR.

V roce 2014 pokračovalo Oddělení restaurování v individuální přípravě exponátů a kurýrním dozoru výstav: *Otevři zahradu rajskou: Benediktini v srdci Evropy 800–1300; Matka a Syn. Gotické madony a veraikony z katedrály sv. Víta v Praze; Josef Váchal: Magie hledání; Das Konstanzer Konzil. Weltereignis des Mittelalters (1414–1418)*, a dalších.

V roce 2014 dále pokračoval restaurátorský a chemicko-technologický průzkum *Vyšehradského kodexu*. V roce 2014 byl proveden průzkum jeho vazby pomocí rentgenů. Na základě jednání komise pro

Generátor par složek esenciálních olejů s nucenou cirkulací kapalně fáze v modelovém depozitáři NK.
Foto: Jana Dřevíková

posouzení fyzického stavu *Vyšehradského kodexu* a *Pasionálu Abatyše Kunhuty* byla provedena poprvé v historii lokální fixace nejohroženějších míst *Vyšehradského kodexu* pomocí 2% roztoku nebělené vyziny Saliansky v kombinaci s tragantem. Fixace problematických míst je minimálním možným opatřením, které bylo provedeno s ohledem na plánované vystavení rukopisu. Vzhledem k tomu, že se na několika místech kodexu od roku 2006 stav barevné vrstvy zhoršil, bylo přistoupeno k lokální fixaci částí malby, které by mohly při manipulaci v průběhu vystavení odpadnout. Fixace byla provedena po relaxaci pergamenu ve vhodných klimatických podmínkách a místa fixování byla dokumentována digitálním mikrofotografickým systémem. Fixace byla testována na standardech barevné vrstvy, které byly vyrobeny se studenty Vysoké školy chemicko-technologické v rámci letních praxí. V rámci praxí studentů zároveň vznikla další skupina standardů náhražek zlacení na různých podkladech, které budou používány pro porovnání při instrumentální analýze středověkých rukopisů.

*Stav novodobé knihy před a po restaurátorském zásahu – oprava poškozeného hřbetu knihy.
Foto: Tereza Kašátková*

Pracovníci OOKF se účastnili řady tuzemských i mezinárodních odborných akcí (konferencí, workshopů) a OOKF organizoval i několik mezinárodních odborných akcí – především konferenci Indoor Air Quality – IAQ 2014 jako spoluorganizátor, dále *Restaurování a konzervace plastů* 10. prosince 2014 zaměřenou na restaurování plastových knižních vazeb, dále pak workshop *From Theory to Practice – Identification, Adhering and Cleaning of Plastic Materials*, který vedla paní Anna Laganà, expertka na restaurování a konzervaci plastových předmětů kulturního dědictví. Pracovnice Oddělení restaurování OOKF BcA. Jana Dřevíková se také podílela na přípravě mezinárodního sympózia IADA 2014 *If only I had known – looking back, moving forward* v Amsterdamu 14.–16. května 2014 a také setkání vedoucích restaurátorských pracovišť v evropských knihovnách *Minutes of Heads of Conservation/Collection Care Meeting*, které se konalo v National Library of the Netherlands v Haagu 13. května 2014.

Pracoviště OOKF navštívili restaurátoři ze Slovenské národní knihovny. Ondřej Lehovec jim předal cenné rady o přípravě vzácných knihovnických sbírek na digitalizaci, včetně praktické výuky využití adhezivních japanových fólií pro opravování knižních vazeb in situ. V rámci zahraničních reciprocitních cest byl pozván MgA. Karel Křenek do Národní knihovny v Bělehradě, kde realizoval kurz výroby měkkých pergamenových vazeb pro restaurátory z místního oddělení restaurování. Ing. Petra Vávrová, ředitelka OOKF, školiila s podporou grantu AMU pracovníky kulturních institucí Kuby v Havaně (Národní knihovny, Národního archivu, Fototéky města Havany, Historického institutu, apod.), jak pečovat o sbírky knih, fotografií a papírových dokumentů v podmínkách s vysokou relativní vlhkostí vzduchu, jaké

konzervátorské a restaurátorské zásahy je možné provádět a přednesla několik příspěvků na konferenci *Taller de Restauración de Fotografía* ve dnech 7.–9. října 2014.

V rámci projektu NAKI *Průzkum, konzervace a péče o novodobé knihovní fondy – materiály a technologie* průběžně probíhala příprava rešerší k jednotlivým tématům. Byly prováděny analýzy papíru pomocí SurveNIR v rámci průzkumu novodobých fondů a byla vytvořena a předložena k certifikaci metodika na použití přístroje SurveNIR k průzkumu fyzického stavu novodobých fondů. Probíhalo testování mikrofading systému. Byl vytvořen formulář pro odstraňování opravných pásek a jejich následnou analýzu. Byl také rozpracován návrh struktury webových stránek projektu.

V rámci institucionální podpory *Oblast 4. Vývoj metodik ochrany, konzervace a restaurování knihovních fondů (historických i novodobých)* probíhala kontrola formulářů centrální báze, tvorba postupů pro průzkumníky (pH, určování materiálu aj.). Dále byl nově prováděn průzkum plastových vazeb a přebalů a jednoduché testy mechanických a optických vlastností. Byly ověřovány další metody odkyselování.

V rámci projektu NAKI dr. Z. Bartla *Tisky 16. století v zámeckých knihovnách České republiky* byl v OOKF prováděn průzkum situace ve vystavování a ochraně knih v zámeckých knihovnách, které jsou součástí návštěvnických okruhů. Studium literatury, fotodokumentace, webových prezentací objektů i prohlídky objektů jako návštěvník.

V projektu NAKI *Metodika hodnocení vlivu kvality ovzduší na knihovní a archivní fondy* (DF11P01OVV020, 2011–2015), koordinovaném Ústavem chemických procesů AV ČR, pokračovala spolupráce technologa, restaurátora a historika v nedestruktivním vyhodnocování stupně poškození papíru identických inkunábulí systémem SurveNIR a na přípravě vzorků standardů barevné vrstvy a pojiv na pergamenu.

V rámci projektu NAKI *Ochrana knižního fondu a dokumentů aplikací esenciálních olejů* pokračoval výzkum využití esenciálních olejů, konkrétně jejich čistých složek k dezinfekci knihovních fondů v modelovém depozitáři, který byl vybudován v Hostivaři.

Podrobnosti o jednotlivých činnostech oddělení lze nalézt na průběžně aktualizovaných webových stránkách Odboru ochrany knihovních fondů.

Čištění papíru pomocí hydrogelů, zde konkrétně Gellan gum.
Foto: Kristýna Boumová, Tereza Sazamová

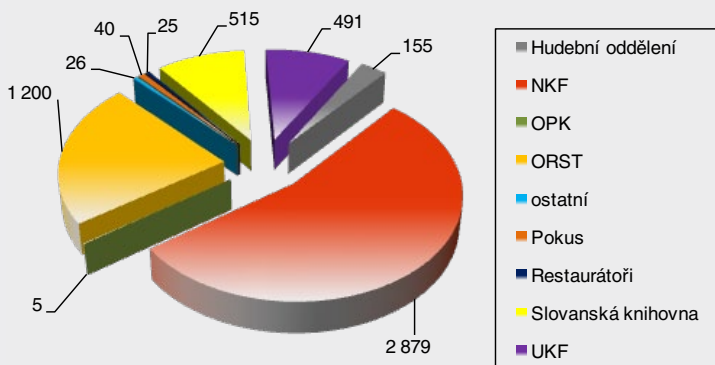
Statistické údaje OOKF za rok 2014

Exkurze, konzultace, konference, přednášky, stáže	počet
Odborné konzultace – mimo NK ČR	93
Exkurze	52
Účast na konferencích – pasivní	39
Účast na konferencích – aktivní (přednášky, postery)	23
Odborné stáže v oboru – české	5
Odborné stáže v oboru – mezinárodní	6
Organizace konferencí a workshopů	5
Vzdělávání (přednášky pro veřejnost)	5
Mikrobiologické stěry a spady	
• Stěry – v rámci NK ČR (mimo projekt <i>Hromadná digitalizace historických dokumentů ve spolupráci se společností Google</i> , dále jen projekt GOOGLE)	83
• Spady – v rámci NK ČR	2
• Stěry – pro projekt GOOGLE	331
• Stěry – mimo NK ČR	0
Dezinfekce, dezinfekce a vysoušení	
Dezinfekce v parách butanolu – v rámci NK ČR	12
Dezinfekce v parách butanolu – mimo NK ČR	71
Dezinfekce místností nebo depozitářů – mimo NK ČR	1
Vysoušení knih ve víceúčelové vakuové komoře – externí	Sušení pro Centrum pro výzkum toxických látek v prostředí, MU v Brně, ŘSD a organizaci „Junák“
Výroba ochranných obalů v OOKF	
Výroba ochranných obalů na plotru – pro interní potřebu	5 559
Výroba ochranných obalů ruční – pro interní potřebu	51
Výroba ochranných obalů na plotru – pro externí potřebu (programy VISK)	908
Výroba ochranných obalů (obálek) ruční (projekt GOOGLE)	4 956
Mechanická očista knihovních fondů	
Mechanická očista knihovních fondů (Klementinum, CD Hostivař, Neratovice)	2 166 bm
Mechanická očista knihovních fondů (projekt GOOGLE)	45 826 svazků
Mechanická očista knihovních fondů ve studovnách novodobých fondů – ve spolupráci se studenty VOŠ a SPŠ grafická	1 450 bm
Restaurování a opravy	
Opravených knih (projekt GOOGLE, kategorie 1)	49 932
Restaurování pro interní potřebu komplexní (včetně výstav, digitalizace NK ČR)	65
Restaurování pro interní potřebu komplexní (projekt GOOGLE, kategorie 2+3)	36
Restaurování pro interní potřebu částečné (včetně výstav, digitalizace NK ČR)	5
Opravených knih – interní vazba	4 817 svazků
Restaurování pro externí subjekty	1
Výstavy (restaurování, instalace, deinstalace, facility report, kontrola klimatických podmínek)	13
Analýzy pro externí subjekty	30
Průzkum fyzického stavu knih	
Průzkum historických svazků knih (výstavy, digitalizace)	53 967
Průzkum historických svazků knih (projekt GOOGLE)	53 907
Průzkum novodobých svazků knih	40 526
Projekty	
Vedení výzkumných projektů	2
Odpovědný řešitel výzkumného projektu za NK	3
Řešitel výzkumného projektu	19
Příprava projektu	1

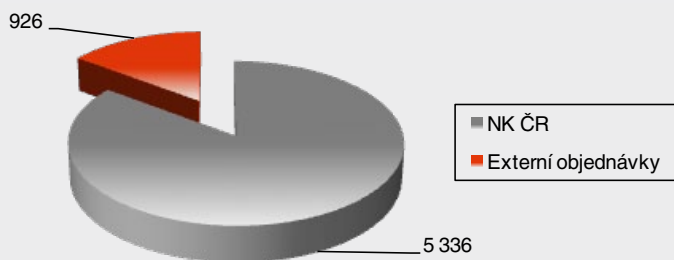

Výroba ochranných obalů za rok 2014

Pro interní potřebu

Pro externí potřebu

Archiv Národní knihovny

Archiv Národní knihovny ČR (ANK) vznikl v roce 1990. V říjnu 2007 mu byla po splnění podmínek daných zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě udělena odborem archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR akreditace. V síti veřejných archivů je zařazen do skupiny specializovaných archivů. Jeho posláním je shromažďovat, zpracovávat, chránit a zpřístupňovat archivní fondy NK a jejich právních předchůdců, jakož i fondy a sbírky soukromých osob a právnických institucí, které byly knihovně předány nebo byly vytrženy z jejich vlastních fondů. Dále metodicky řídí a kontroluje spisovou službu NK.

Fondy a sbírky ANK jsou postupně zpracovávány a zpřístupňovány prostřednictvím inventářů.

V roce 2014 převzal ANK v mimoskartačním řízení 10 evidenčních jednotek v celkovém rozsahu 0,39 bm. Ve skartačním řízení byly do archivu přijaty 3 evidenční jednotky v celkovém rozsahu 0,12 bm. Jedna inventární jednotka byla vyřazena z evidence ANK a v rámci delimitace předána do evidence Národnímu archivu. Jedná se o lístkový katalog knihovny řádu sv. Augustina, která byla vrácena řádu v církevních restitucích.

V současné době má archiv 5 225 hlavních evidenčních jednotek (3 895 nezpracovaných, 1 330 zpracovaných, z toho 1 318 inventarizovaných). V loňském roce nebyl uspořádán žádný fond, průběžně probíhalo pořádání velkého fondu Sběrka patentů a nařízení z let 1528–1849.

Fyzický stav archivních souborů – poškozeno je zhruba 73 % archiválií. Jedná se hlavně o poškození prachem (33,56 %), trhliny a přelomení (30,76 %) a křehkost a lámavost (14,68 %).

ANK spolupracoval se Židovským muzeem na chystané stálé expozici formou poskytnutí digitalizovaných archiválií. Koncem roku pak začal s přípravou výstavy o Machoňově přestavbě Klementina, jež je plánovaná na březen 2015.

Pravidelně byly publikovány články z historie knihovny do rubriky *Strípky z Archivu NK* v novém e-zpravodaji NK ČR.

Postupně byly zhotovovány v rámci ochrany archiválií ochranné obaly na fotografie, fotografická alba a tisky. Ve spolupráci s Oddělením restaurování NK byly digitalizované některé fotografie ze Sběrky fotografií 1893–2005.

ANK poskytl data do satelitního účtu kultury zpracovávaného Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu.

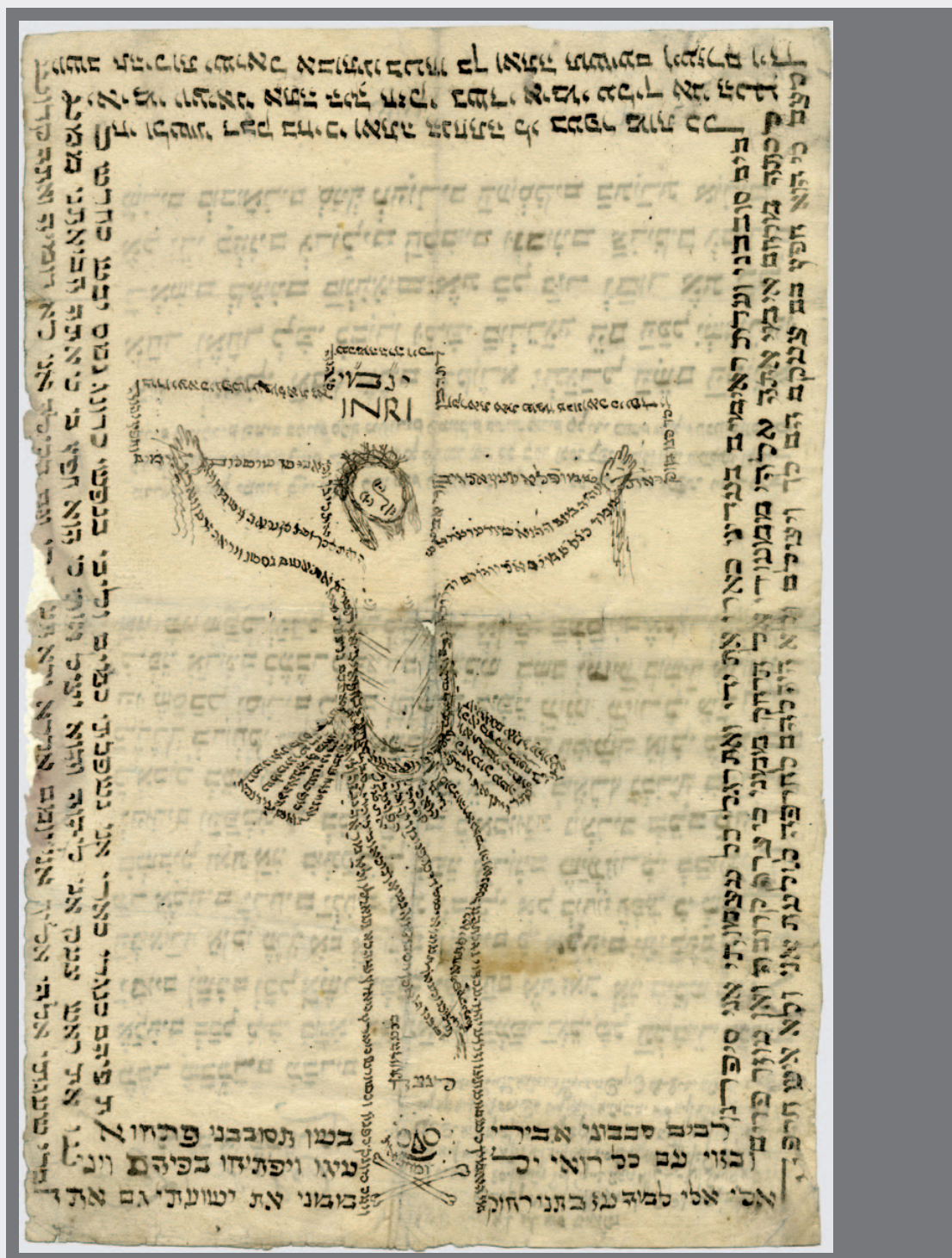
Archiv spolupracoval na vydání nového Spisového a skartačního řádu NK, který vstoupil v platnost 9. června 2014. Průběžně byly poskytovány konzultace v oblasti spisové služby pracovníkům knihovny. V rámci skartačního řízení archiv připomínkoval skartační návrhy jednotlivých útvarů, provedl odbornou prohlídku dokumentů navržených ke skartaci a vydal skartační povolení.

Celkové množství uložených archiválií

Počet fondů a sbírek	71
Běžné metry celkem	408,07
Počet evidenčních jednotek	5 225

Stupeň zpracovanosti archivních souborů (výpočet z metráže)

Zpracováno	60,56 %
Inventarizováno	57,74 %

Jedna z archiválií digitalizovaných pro Židovské muzeum – Vyznání víry a modlitba židovského neofyty Christiana Petera Löweho s prosbou o pomoc jemu a jeho rodině v době nouze, perokresba, 2. polovina 18. století. ANK, fond Cenzor a revizor židovských knih, tisků a rukopisů Praha 1700–1843, inv. č. 53.

Referát vnitřního auditu Národní knihovny

V roce 2014 se interní audit v rámci vnitřních kontrol zaměřil na tyto tři nejdůležitější oblasti v rámci NK ČR:

- audit dokumentace a řízení autoprovozu v rámci NK ČR, vedení Knihy jízd, dodržování hospodárného provozu a oprav služebních vozidel, evidence čerpání paliva do služebních vozidel v rámci NK ČR,
- dodržování zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole a prováděcí vyhlášky č. 416/2004 Sb. o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů ve vnitřním kontrolním systému,
- audit se zaměřením na systém řízení managementu v NK, na jeho přehlednost, obsah a použitelnost pro všechny zaměstnance v NK ČR.

Jako první byl v roce 2014 proveden audit řízení autoprovozu, vedení jeho dokumentace a využití služebních vozidel auditem č. A1/2014/IA. Hodnocena byla především hospodárnost služebních vozidel a čerpání pohonných hmot.

Další činností interního auditu bylo prověření vnitřního kontrolního systému NK ČR v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V rámci auditu A2/2014/IA byly prověřeny všechny funkce řídicí kontroly v NK s tím, že důraz byl položen na činnost příkazce operace, správce rozpočtu, hlavního účetního, pokladních výdajů a příjmů včetně dodržování podpisového řádu. Všechny nedostatky zjištěné interním auditorem byly postupně odstraněny a dále byla nastolena kvalitnější kritéria hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti v souladu s vyhláškou č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb.

Poslední činností referátu interního auditu v roce 2014 byl systémový audit se zaměřením na systém řízení managementu v NK, na jeho přehlednost, obsah a použitelnost pro všechny zaměstnance v NK ČR A3/2013/IA, který se týkal především fungování Intranetu NK ČR.

Všechny naplánované audity u NK ČR proběhly podle Ročního plánu interních auditů na rok 2014 a Střednědobého plánu interních auditů na roky 2014–2016.

Interní auditor rovněž revidoval, na základě aktualizovaného Pokynu MF ČR k jednotnému uplatňování závazných pravidel a doporučení pro výkon interního auditu v orgánech veřejné správy (CHJ-2), směrnice Referátu interního auditu NK i ostatní dokumenty používané v rámci provádění interního auditu v NK.

V souladu s plánem programu pro boj s korupcí podle usnesení vlády ČR č. 1199 ze dne 25. 10. 2006 interní audit využíval především preventivních protikorupčních nástrojů, a to prostřednictvím posuzování účinnosti nastavených procesních kontrol v rámci provádění interních auditů.

Na základě zjištění, které interní auditor v rámci své činnosti zaznamenal, pak lze konstatovat, že prostřednictvím funkční kontroly vedoucích pracovníků a provedených interních auditů nebyly v NK v roce 2014 zaznamenány žádné případy neekonomického nebo neefektivního nakládání s přidělenými finančními prostředky.

Nebyl zaznamenán žádný případ korupčního jednání a žádné kontrolní zjištění nebylo předáno k dalšímu řízení podle zvláštních předpisů.

Z činnosti Odboru komunikace

Kalendárium významných akcí

- 12. 1. Návštěva Dana Browna v Klementinu**
V rámci několikadenní návštěvy Prahy si historické prostory NK ČR v Klementinu prohlédl americký autor bestsellerů Dan Brown s manželkou, manažerkou a zástupci nakladatelství Argo.
- 15. 1. Průzkumy dětského čtenářství**
Workshop uspořádal Knihovnický institut NK ČR ve spolupráci se SKIP.
- 14. 2. Vzpomínkový akt k 100. výročí úmrtí Josefa Truhláře** u jeho hrobu na Olšanských hřbitovech připomněl, stejně jako výstava *Josef Truhlář a klementinská knihovna* (14. 2.–12. 4.), osobnost významného literárního historika, editora a kustoda c. k. Veřejné a universitní knihovny.
- 27. 2. České děti jako čtenáři v roce 2013**
Tisková konference NK ČR a SKIP.
- 11. 3. Slavnostní otevření nové budovy NK ČR v Hostivaři**
Tisková konference představila médiím novou budovu, v níž jsou uloženy zejména svazky Národního konzervačního fondu a dále zde sídlí pracoviště pro zpracování fondů, digitalizaci i další oddělení.
- 12.–14. 3. Mezinárodní seminář Books online v rámci programu Grundtvig**
Uspořádala NK ČR.
- 15. 3. Den otevřených dveří v nové budově NK ČR v Hostivaři**
Nová budova NK ČR v Hostivaři byla otevřena veřejnosti prostřednictvím komentovaných prohlídek technického zázemí i části pracovišť.

*Prohlídka studovny
v nové budově NK ČR
v Hostivaři.
Foto: Eva Hodíková*

- 20. 3. Zahájeno stěhování pracovišť Odboru doplňování a zpracování fondů z Klementina do nové budovy NK ČR v Hostivaři**

4. 4. **Noc s Andersenem**

14. ročník společného čtení v knihovnách, který organizuje Klub dětských knihoven a SKIP ČR, jehož se NK ČR zúčastnila již počtvrté. Tentokrát strávily v Klementinu noc děti z Dobříše, zatímco děti pracovníků NK ČR prožily pohádkové nocování na zámku a v knihovně v Dobříši. Dětem v Klementinu přišel předčítat i velvyslanec Dánského království v Praze, J. E. Christian Hoppe, generální ředitel NK ČR Tomáš Böhm a herečka Veronika Kubařová.

7. 4. **Projekce filmu Záhada kodexu XIV A 13 na MK ČR**

Dokument České televize o *Vyšehradském kodexu*, natočený ve spolupráci s NK ČR, byl slavnostně představen pozvanému publiku v Nostickém paláci za účasti ministra kultury ČR Daniela Hermana.

Pozvánka na slavnostní projekci filmu *Záhada kodexu XIV A 13*.

13.–16. 4. **Mezinárodní konference Indoor Air Quality – IAQ 2014**

Spoluorganizátorem konference v Kaiserštejnském paláci v Praze byl Odbor ochrany knihovních fondů NK ČR.

15. 4. **Referenční služba Ptejte se knihovny**

Představení projektu virtuální referenční služby v rámci programu VISK 8/B uspořádala NK ČR.

12. 5. **Rusko na křižovatce vývoje vztahů s Evropou a celým světem**

Beseda s ruským historikem prof. Andrejem Borisovičem Zubovem. Uspořádaly Dům národnostních menšin v Praze, Ruská tradice, o. s., a Slovanská knihovna.

13. 5. **Slavnostní udělení Ceny Rudolfa Medka**

Cena byla udělena odbornici na dějiny ruské emigrace v Československu Anastasii Kopřivové a přednímu světově uznávanému znalci dějin a kultury Podkarpatské Rusi Paulu Robertu Magocsimu. Uspořádaly Slovanská knihovna a Nadační fond angažovaných nestraníků.

Anastasia Kopřivová během udělení Ceny Rudolfa Medka pro rok 2014. Foto: Vadim Grivač

13. 5. **Minutes of Heads of Conservation/Collection Care Meeting**

Setkání vedoucích pracovníků restaurátorských pracovišť evropských knihoven se konalo v Královské (Národní) knihovně Nizozemí v Haagu za účasti odborníků z Odboru ochrany knihovních fondů NK ČR.

14.–16. 5. Mezinárodní sympóziium IADA 2014 „If Only I Had Known – Looking Back, Moving Forward“

Na uspořádání sympóziia Mezinárodní asociace konzervátorů knih a papíru v Amsterdamu se podílela též Jana Dřevíková z Odboru ochrany knihovních fondů NK ČR.

*Organizátoři IADA 2014.
Foto: stránky IADA*

15.–18. 5. 19. mezinárodní knižní veletrh Svět knihy Praha 2014

Prezentace vydavatelských aktivit a knihovních služeb NK ČR tradičně na stánku a nově i formou dvou prezentací v rámci doprovodného programu Literatura online, první na téma „Manuscriptorium – digitální knihovna starého písemnictví a jeho originálů“ (přednášející PhDr. Zdeněk Uhlíř) a druhá na téma „EOD – eBooks on Demand/Elektronické knihy na objednávku“ (přednášející Veronika Ševčíková a Karolína Košťálová).

*PhDr. Zdeněk Uhlíř při prezentaci Manuscriptoria v Průmyslovém paláci.
Foto: Eva Hodíková*

20. 5. Projekt Kup Book! v NK ČR

Kulturní projekt společnosti Elpida, který dává šanci starším použitým knihám.

2. 6. Jarní seminář VISK 7

Seminář v rámci Národního programu mikrofilmování a digitálního zpřístupňování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru – Kramerius. Uspořádal Odbor správy fondů NK ČR.

2.–8. 6. Ředitel Národní knihovny Arménie Tigran Zargaryan navštívil NK ČR.

3. 6. Slavjanskaja biblioteka v Nacionalnoj biblioteke Finslandii – fondy elektronnyje re-sursy i služby čitateljam (Slovanská knihovna v Národní knihovně Finska – sbírky, elektronické informační zdroje a služby uživatelům)

Přednáška ředitelky Slovanské knihovny Národní knihovny Finska Irmu Reijonen. Uspořádala Slovanská knihovna.

3. 6. Ukončení projektu Kde končí svět? v Zrcadlové kapli Klementina

Projekt vyhlásil Klub dětských knihoven SKIP, slavnostní zakončení uspořádala NK ČR a SKIP.

5. 6. Odborný seminář pro delegaci knihovníků z Prezidentské knihovny B. N. Jelcina z Petrohradu

6.–7. 6. Palladium země české v Klementinu

Historicky cenná první kopie Palladia země české, která požívá úcty originálu, zapůjčená Kolegiátní kapitulou sv. Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi a vystavená na výstavě Obrazky z pouti, učinila z Klementina na dva dny poutní místo.

17.–19. 6. Celostátní setkání knihovníků-seniorů

Setkání spojené se vzdělávacím seminářem uspořádala NK ČR a SKIP.

1. 9. Digitální knihovna Kramerius 4 zpřístupněna uživatelům NK ČR

Národní digitální knihovna (NDK) obsahuje plné texty dokumentů bohemikální produkce 19.–21. století, zdigitalizované v rámci společného projektu NK ČR a Moravské zemské knihovny; ke konci roku 2014 obsahoval Kramerius 4 téměř 98 000 monografií a 1 200 periodik, což představuje přes 26 milionů stránek.

3. 9. Projekt digitalizace v NK ČR ve spolupráci se společností Google

Tisková konference spojená s ukázkou transportu knih a práce restaurátorů v Barokním knihovním sále.

Z konference v Zasedacím sále. Foto: Eva Hodíková

30. 9. Odborný seminář pro delegaci knihovníků z Kazachstánu

14. 10. Knižní dar pro Slovanskou knihovnu – Pravoslavná encyklopedie

Slavnostní předání všech 34 dosud vydaných svazků *Pravoslavné encyklopedie* věnovaných Slovanské knihovně na základě osobního rozhodnutí Kirilla, patriarchy moskevského a veškeré Rusi. Uspořádala Slovanská knihovna.

Předání knižního daru – Pravoslavné encyklopedie – Slovanské knihovně. Foto: Eva Hodíková

- 14. 10. Návštěva ředitele Litevské národní knihovny Renaldase Gudauskase**
Účelem bylo projednání účasti v projektu EU.

- 16. 10. Knihovna roku 2014**
Udělení státní ceny MK ČR v Zrcadlové kapli Klementina.
Partneři: MK ČR, SKIP.

Knihovna roku 2014. Foto: Eva Hodíková

- 16. 10. Prezentace knihy Zmizelý svět Podkarpatské Rusi ve fotografiích Rudolfa Hůlky (1887–1961)**
Uspořádala Slovanská knihovna.

- 21.–22. 10. Výroční zasedání České národní skupiny IAML**
Zasedání, jehož součástí byl odborný seminář pod názvem „Paralela meziválečné hudby a hudby současnosti v Ostravě“, se konalo v Knihovně města Ostravy. Uspořádalo Hudební oddělení NK ČR ve spolupráci se Skupinou IAML, Janáčkovou konzervatoří a Gymnáziem v Ostravě.

*Hudební knihovníci u pomníku L. Janáčkovi v Hukvaldech, připomínajícímu premiéru Lišky Bystroušky.
Foto: Jana Blažíková*

- 31. 10. Generální ředitel Národní ústřední knihovny Tchaj-wanu (National Central Library, Taiwan) Tseng Shu-hsien s doprovodem navštívil NK ČR.**

- 10. 11. Podzimní seminář VISK 7**
Seminář v rámci Národního programu mikrofilmování a digitálního zpřístupňování dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru – Kramerius. Uspořádal Odbor správy fondů NK ČR.
- 13. 11. Ministryně kultury Arménské republiky Hasmik Poghoysan s doprovodem navštívila NK ČR během své podzimní návštěvy Prahy za účelem dojednání užší kulturní spolupráce.**

*Paní Hasmik Poghoysan, ministryně kultury Arménské republiky, při návštěvě Klementina.
Foto: Eva Hodíková*

- 26.–27. 11. Konference Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2014**
Partneři: SKIP, Národní archiv.
- 27. 11. Projekt Vytvoření Národní digitální knihovny (NDK) získal 1. místo v soutěži The Best 2014 MasterCard magazínu Egovernment v kategorii projekty centrálních úřadů.**
- 4. 12. Vánoční jarmark v Klementinu**
Výtěžek z prodeje rukodělných výrobků, zhotovených členy Klubu tvořivých knihovníků SKIP, byl předán Nadačnímu fondu Klíček na provoz dětského hospice v Malejovicích. Jarmarku se zúčastnily i chráněné dílny.

*Ukázka tvorby chráněné dílny o. s. Salet, Letná.
Foto: Eva Hodíková*

- 5.–6. 12. Prigov – Multimedia, Performative, Translingual (Dmitry Prigov's Legacy as a Multimedia Artist and Writer)**
Workshop věnovaný dílu ruského konceptuálního umělce Dmitrije Prigova. Uspořádaly Humboldt Universitát zu Berlin, Prigov Foundation a Slovanská knihovna.

- 10.–12. 12. Mezinárodní konference Restaurování a konzervace plastů a workshop From Theory to Practice – Identification, Adhering and Cleaning of Plastic Materials**
Konferenci zaměřenou na restaurování plastových knižních vazeb a seminář, který vedla Anna Laganà, expertka na restaurování a konzervaci plastových předmětů kulturního dědictví, zorganizoval Odbor ochrany knihovnických fondů v nové budově NK ČR v Hostivaři.

Školení a semináře pořádané NK ČR pro knihovníky z České republiky

Národní soustava povolání a kvalifikací (ve spolupráci s Uníí zaměstnavatelských svazů a SKIP)
Správa elektronických publikací v síti knihoven ČR. Seminář k návrhu právní úpravy (ve spolupráci s krajskými knihovnami)
Semináře k virtuální referenční službě Ptejte se knihovny
Kurzy počítačové a informační gramotnosti
Rekvalifikační knihovnický kurz
Workshop Celé Česko čte dětem (školení dobrovolníků projektu *Celé Česko čte dětem*)
Seminář grafologie s PhDr. Helenou Veličkovou (ve spolupráci se SKIP)
Workshop Benchmarking knihoven
Seminář Techniky kreativního myšlení (ve spolupráci se SKIP)
Seminář Bipartitní dialog (ve spolupráci se SKIP a Uníí zaměstnavatelských svazů)
Workshop Knihovnický systém KOHA (ve spolupráci se SKIP)
Pracovní setkání knihovníků dětských oddělení veřejných knihoven MOZEK (ve spolupráci se SKIP)
Seminář Lobbying knihoven se Zuzanou Helínsky (ve spolupráci se SKIP)
Jednání Sekce vzdělávání SKIP
Workshop Knihovnický systém Evergreen (ve spolupráci se SKIP)
Seminář Tvorba citací s dr. Krčálem (ve spolupráci se SKIP)

Setkání s ...

NK ČR představuje v průběhu roku veřejnosti zajímavé osobnosti kulturního života. V roce 2014 to byli spisovatelé: Irena Dousková, Karel Hvížďala a Iva Pekárková.

Výstavní činnost

21. 11. 2013 – 31. 1. 2014 **Pod klenbou matematického sálu. 90. let činnosti Hudebního oddělení NK ČR**

Výstava se konala k 90. výročí činnosti Hudebního oddělení v NK ČR, jehož studovna byla umístěna ve Starém matematickém sále Klementina. Představila toto hudebně dokumentační pracoviště, které se vedle činností knihovnických zabývá též výzkumem a zpracováním historických hudebních pramenů. Prezentovala pestrý fond oddělení, jeho hudebně knihovnickou, metodickou a osvětovou činnost od jeho vzniku až po dnešní dny. K výstavě byl vydán doprovodný tisk.

Výstavní chodba v přízemí

14. 1. – 2. 3. **Příběh slova, příběh myšlenky**

Unikátní prezentaci Jungmannových překladů Miltonova *Ztraceného ráje* a Chateaubriandovy *Ataly* připravila NK ČR ve spolupráci s občanským sdružením Ontogenie.

Galerie Klementinum – Výstavní sál

14. 2. – 12. 4. **Josef Truhlář a klementinská knihovna**

Výstavou si NK ČR připomněla 100. výročí úmrtí vynikajícího literárního historika, editora a kustoda c. k. Veřejné a universitní knihovny Josefa Truhláře, jenž se trvale zapsal do dějin české literatury i kodikologie pracemi o českém humanismu, stejně jako nálezovými zprávami o českých a latinských literárních památkách a jejich edicemi. Řadu statí o rukopisech publikoval v souvislosti se zpracováním rukopisného fondu dnešní NK ČR, jež vyústilo ve vydání jeho monumentálních katalogů latinských a českých rukopisů v letech 1905 a 1906. Výstava byla určena pro odbornou i širokou laickou veřejnost, velmi zajímavé byly např. poznatky o dějinách knihovny a jejím umístění v Klementinu.

Výstavní chodba v přízemí

Pracovníci ORST
při zahájení výstavy.
Foto: Eva Hodíková

24. 2. – 31. 3. **Jeden svět**

Upoutávka na Mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět. Připraveno ve spolupráci se společností Člověk v tísni při ČT.

Hala služeb

14. 3. – 18. 4. **Samizdat – tvůrčí síla odporu**

Výstava, pořádaná NK ČR ve spolupráci s knihovnou samizdatové literatury Libri prohibiti, představila samizdat jako společenský fenomén zasazený do souvislostí zejména sedmdesátých a osmdesátých let 20. století. Návštěvníci se mohli formou komentovaných prohlídek seznámit s nejvýznamnějšími edicemi a autory naší samizdatové literatury i následnou

perzekucí osob spojených s výrobou a distribucí zakázané literatury, ale i s různými způsoby technik zápisu a rozmnožování.
Galerie Klementinum – Výstavní sál

*Ukázka množení tiskovin s použitím
ručního cyklostylového rámečku.
Foto: Eva Hodíková*

19. 3. – 30. 5. **Bohumil Hrabal**

Připomenutí 100. výročí narození významného českého spisovatele.
Předsálí Všeobecné studovny

22. 4. – 28. 6. **artarchiv.cz**

Archiv výtvarného umění, který vznikl před třiceti lety jako součást činnosti soukromé Galerie H v Kostelci nad Černými lesy, je dnes jednou z největších sbírek dokumentů o současném – především českém a slovenském – výtvarném umění. Expozice představila činnost archivu (databázi abART, výstavy, vydané publikace, projekt abART z Čech do světa či Polička/Shelf) a dokumenty vybrané podle jejich typu – katalog, pozvánka, písnička, fotografie, novoročenka, typografická sbírka, parte, časopis, dětská kniha, ilustrace, diapositiv atd.
Výstavní chodba v přízemí

7. 5. – 22. 6. **Obrázky z pouťi**

Výstava, pořádaná NK ČR ve spolupráci s Muzeem Jindřichohradecka, nabídla výběr z kolekce svatých obrázků, doplněný ukázkami řemeslných výrobků inspirovaných lidovou zbožností jako např. dřevěnými plastikami svatých, podmalbami na skle, perníkovými formami, škapulíři apod. Ve dnech 6.–7. 6. byla ve spolupráci s Kolegiátní kapitulou sv. Kosmy a Damiána ve Staré Boleslavi vystavena v rámci výstavy cenná kopie Palladia země české s korunkami.
Galerie Klementinum – Výstavní sál

Foto: Eva Hodíková

11. 8. – 11. 9. **Grónské mýty a pověsti**

Putovní výstava ilustrací Martina Velíška k výboru z grónských mýtů a pověstí, který vyšel knižně v překladu Violy a Zdeňka Lyčkových v nakladatelství Argo v letech 1998 a 2007.
Výstavní chodba v přízemí

18. 9. – 9. 11. **100x Vojtěch Kubašta**

Výstava byla uspořádána u příležitosti 100. výročí narození malíře a grafika, ve světě velmi ceněného. Jeho trojrozměrné knihy, určené převážně dětem, byly přeloženy do 37 světových jazyků a vydávány ve vysokých nákladech. Výběr pro výstavu připravil ze soukromé sbírky Ladislava Janoucha Archiv výtvarného umění. Exponáty knih byly doplněny ukázkami ilustrací, prostorových pohlednic, skládaček, knižních obálek a grafických listů, vystaven byl i soubor Klementinum z roku 1945. K výstavě byl vydán leták a grafický list.
Galerie Klementinum – Výstavní sál

Foto: Eva Hodíková

25. 9. – 31. 10. **Otto Peschka / soudobý romantik**

Retrospektivní výstava umělecké tvorby děčínského rodáka, výtvarného umělce a spisovatele ukázala nejen jeho malby, ale i kresby, grafiky, kaligrafie, kované předměty a knihy.
Výstavní chodba v přízemí

6. 11. 2014 – 10. 1. 2015 **Sto ročníků Slovanského přehledu**

Výstava připravená Historickým ústavem AV přiblížila tradici i současnost ústředního historického časopisu vydávaného v České republice se zaměřením na dějiny národů střední, východní a jihovýchodní Evropy.
Předsálí Všeobecné studovny

6. 11. 2014 – 17. 1. 2015 **Knihy se těžko vystavují:**

Libor Fára (1925–1988)

Expozice, jež byla součástí otevřeného cyklu výstav s názvem *Knihy se těžko vystavují*, se soustředila na dílo Libora Fáry, malíře, sochaře a scénografa, který se věnoval rovněž knižní grafice. Pro jeho rukopis byla charakteristická výrazná, funkční typografie, výjimečný cit pro fotografii a reprodukci, úsporně minimalistická práce s barvami a geometrie. Cyklus průběžně pořádá společnost Elpida a Archiv výtvarného umění, z jehož sbírek většina vystavených knih pocházela.
Výstavní chodba v přízemí

Foto: Eva Hodíková

28. 11. 2014 – 4. 1. 2015 **Betlémy v Klementinu**

Výstava představila výběr ze sbírek Muzea betlémů v Karlštejně s důrazem na historické vyřezávané betlémy z období od baroka až do konce druhé světové války. K vidění byly i betlémy vytvořené z méně typických nebo raritních materiálů, jako např. cukr, sklo, perník a další.
Galerie Klementinum – Výstavní sál

Publikační činnost

I. Odborné texty z oblasti knihovnictví, informační vědy a knižní kultury

a) sborníky, příručky, studie, bibliografie, propagační materiály

MARC 21. Bibliografický formát. Dodatek 2

Přeložily Edita Lichtenbergová, Ludmila Benešová, Jaroslava Svobodová, Jarmila Přibyllová, Marie Balíková

Odpovědná redaktorka Edita Lichtenbergová

Dodatek 2 obsahuje překlad originálů dodatků *MARC 21. Bibliografic Format. Updates 10–18* do roku 2013, jedná se o dodatky 10 až 17. Těsně před vydáním vyšel v originále dodatek 18, z něhož byla z časových důvodů přeložena jen jedna část potřebná při práci s formalizovanými záhlavími – v polích X10 a X11 byla zavedena opakovatelnost podpole \$c (Místo konání akce).

Volné listy ve fólii jsou určeny ke vkládání do základního manuálu *MARC 21. Bibliografický formát*, vydaného NK ČR v roce 2004.

Národní knihovna ČR, Praha 2014

ISBN 978-80-7050-639-4

Metodika tvorby rozšířeného záznamu národních autorit (pro oblast zpracování tisků 16. století).

Osobní jména a korporace

Formát MARC 21

Z. Bartl, T. Nejedlý, S. Světlíková, L. Šimek

Příprava metodiky pro tvorbu autorit, kterou bude možné využívat při zpracování tisků 16. století, byla součástí grantového projektu nazvaného *Tisky 16. století v zámeckých knihovnách České republiky*, řešeného v rámci programu NAKI. Řešitelský tým projektu za NK ČR pod vedením PhDr. Z. Bartla připravil tuto metodiku s ohledem na specifika tisků 16. století a v návaznosti na platnou (obecnou) metodiku tvorby autorit (*Metodika tvorby a kontroly jmenných autorit ve formátu MARC 21. Osobní jména a Metodika tvorby a kontroly jmenných autorit ve formátu MARC 21. Korporace*). Autoři metodiky také čerpali z výsledků projektu *Národní autority v prostředí muzeí a galerií – interoperabilita s NK ČR*, resp. ze zkušeností řešitelského týmu tohoto projektu.

Národní knihovna ČR, Praha 2014

ISBN 978-80-7050-646-2

Národní knihovna České republiky.

Výroční zpráva 2013

Výroční zpráva instituce shrnuje podstatné události a oblasti činnosti v roce 2013.

Národní knihovna ČR, Praha 2014, dostupné z:

<http://www.nkp.cz/soubory/ostatni/vz2013.pdf>

ISSN 1804-8625 (Online)

National Library of the Czech Republic.

Annual Report 2013

Překlad Kateřina Millerová

Anglická verze výroční zprávy NK ČR za rok 2013.

Národní knihovna ČR, Praha 2014, dostupné z:

<http://www.en.nkp.cz/files/other/ar2013.pdf>

ISSN 1804-8633 (Online)

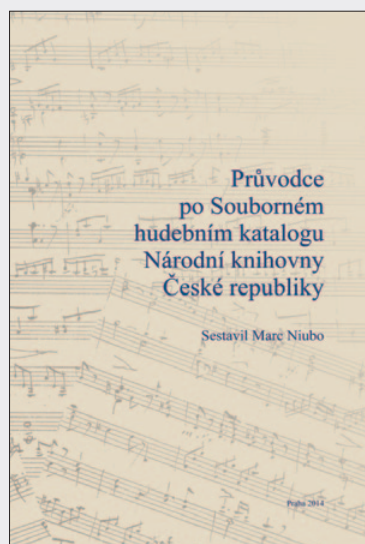
Průvodce po Souborném hudebním katalogu Národní knihovny České republiky

Sestavil Marc Niubo

Publikace byla připravena k 50. výročí nepřetržité činnosti Souborného hudebního katalogu, jehož vykonavatelem je hudební oddělení NK ČR. Tento soupis je výsledkem ústřední evidence hudebních památek uložených ve sbírkách a fondech knihoven, muzeí, archivů a církevních institucí na území České republiky. Má charakter bohaté hudebně dokumentační základny, která poskytuje detailní informace o přímých rukopisných i tištěných hudebních pramenech. V době, kdy se dosud nezpracované hudební prameny předávají do elektronické databáze RISM, seznamuje zájemce s historií světově jedinečné soupisové akce a představuje přehledného průvodce klasickým katalogem. Publikace obsahuje komentovaný soupis všech hudebních sbírek, které v jeho rámci byly do roku 2013 zpracovány, a je určena odborné veřejnosti, zejména knihovnám, muzeím, archivům a dalším institucím, jež ve svých fondech uchovávají historické hudební prameny.

Národní knihovna ČR, Praha 2014

ISBN 978-80-7050-642-4

Překnížkováno. Co čteme a kupujeme (2013)

Jiří Trávníček

Kniha shrnuje výsledky třetího statistického výzkumu čtenářů a čtení v České republice, který organizovala v roce 2013 NK ČR spolu s Ústavem pro českou literaturu AV ČR. Hlavním tématem výzkumu byl knižní trh — kolik knih kupujeme, kolik peněz za ně vydáváme, podle čeho si je vybíráme, proč je nekupujeme, které instituce z knižní branže známe. V knize dochází i na čtení, čtení digitální, veřejné knihovny, naše oblíbené knihy a mnohé další.

Ve spolupráci s NK ČR vydalo vydavatelství Host, Brno 2014.

ISBN 978-80-7491-256-6 (Host, Brno)

ISBN 978-80-7050-637-0 (Národní knihovna ČR, Praha)

Rovný přístup

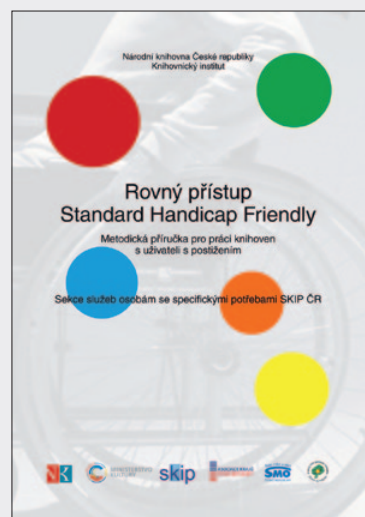
Standard Handicap Friendly

Metodická příručka zaměřená na problematiku přístupnosti knihoven a jejich služeb pro osoby se specifickými potřebami se zabývá tématem důležitým nejen z hlediska etiky a potřeby respektování lidské důstojnosti, ale i požadavku na rovnost příležitostí vyjádřeného v Listině základních práv i v Knižovním zákoně (zákon č. 257/2001 Sb.), jenž stanovuje povinnost veřejných knihoven zajistit přístup k informacím všem osobám bez rozdílu. Potřeba dostupnosti služeb knihoven se však zdaleka netýká jen lidí s postižením, ale také příslušníků jazykových či národnostních menšin, lidí se zdravotními omezeními či psychickými poruchami, seniorů aj. Tato užitečná příručka, obsahující i návod, jak získat certifikát Handicap Friendly, by měla pracovníkům knihoven pomoci zlepšovat dostupnost knihoven a jejich služeb pro znevýhodněné uživatele.

Národní knihovna ČR – Knihovnický institut, Praha 2014

ISBN 978-80-7050-641-7 (tištěná verze)

ISBN 978-80-7050-643-1 (elektronická verze)

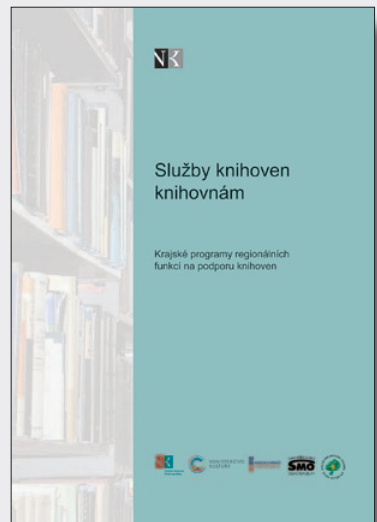

Služby knihoven knihovnám

Krajské programy regionálních funkcí na podporu knihoven

Krajské a další jimi pověřené knihovny poskytují knihovnám ve svém regionu řadu služeb souhrnně nazývaných regionální funkce knihoven. Jejich hlavním cílem je umožnit každému obyvateli České republiky přístup ke kulturním hodnotám, podpořit rozvoj vzdělanosti a zkvalitnit kulturní a společenský život i těch nejmenších obcí. Tyto služby jsou pro knihovnu bezplatné, náklady na jejich zajištění krajskými a pověřenými knihovnami jsou financovány z rozpočtu kraje. V roce 2012 vydala NK ČR pro zřizovatele knihoven publikaci *Standard pro dobrou knihovnu*. V tomto dokumentu je uveden přehled služeb, které by měla nabízet každá knihovna, usilující o poskytování kvalitních služeb svým uživatelům. Příručka *Služby knihoven knihovnám* naproti tomu seznamuje s podpůrnými službami pro obecní knihovny, které napomáhají doporučeného standardu dosáhnout. Národní knihovna ČR – Knihovnický institut, Praha 2014
ISBN 978-80-7050-635-6 (tištěná verze)
ISBN 978-80-7050-638-7 (elektronická verze)

b) periodika

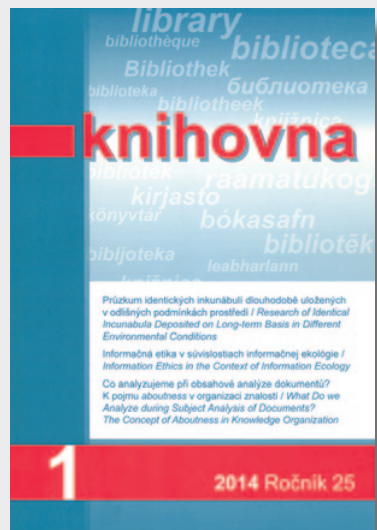
Knihovna

Roč. 25, č. 1, 2 (2014)

Odborný časopis pro obor knihovnictví a informační věda s přesahem do hraničních oborů.

Národní knihovna ČR, 2005–. Periodicita 2x ročně.

ISSN 1801-3252

Knihovna plus

Roč. 10, č. 1, 2 (2014)

Elektronický časopis pro obor knihovnictví a informační věda a související obory.

Národní knihovna ČR, 2005–. Periodicita 2x ročně.

Dostupný z: <http://knihovna.nkp.cz>

ISSN 1801-5948

O. K. – Ohlášené knihy

Roč. 22, č. 1–24 (2014)

Elektronické periodikum přinášející přehled o knihách ohlášených Národní agentuře ISBN v ČR, Národní agentuře ISMN v ČR a Agentuře CIP. Jedná se o expresní informace určené knihovnám, nakladatelům, knihkupcům a distributorům.

Národní knihovna ČR, 2005–. Periodicita 24x ročně.

Dostupný z: <http://sigma.nkp.cz/web/ok.htm>

ISSN 1801-6391

Přirůstky odborné literatury ve fondu Slovanské knihovny

Roč. 24 (40), č. 1–4 (2014)

Elektronický čtvrtletník, který informuje o nových titulech ve fondu Slovanské knihovny. Knihy jsou tříděny tematicky podle Mezinárodního desetinného třídění.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, 2005–. Periodicita 4x ročně.

Dostupný z: http://www.nkp.cz/slk_novinky

ISSN 1802-3797

II. Publikace Slovanské knihovny

Katalog starých ruských tisků z fondů Slovanské knihovny tištěných azbukou. Díl III: 1788–1795

Sestavila Františka Sokolová

Třetí svazek katalogu starých ruských tisků z fondů Slovanské knihovny zahrnuje tituly z let 1788–1795, a tak chronologicky navazuje na předchozí dva svazky, které vyšly v NK ČR v letech 2004 a 2008. Bibliografie obsahuje záznamy o knihách vydaných v období historicky, politicky a kulturně převratném – v době Francouzské revoluce a těsně před ní.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna. Praha 2014 (Bibliografie Slovanské knihovny, sv. 81)

ISBN 978-80-7050-632-5

Marina Cvetajevová

Verše Čechám / Stichi k Čechii

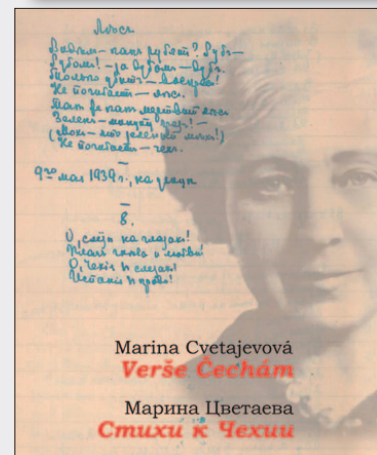
Přeložil Jiří Turek

Úvodní slovo napsal prof. Vladimír Svatoň

Paralelní rusko-české vydání veršů Mariny Cvetajevové (1892–1941), básnířky s pohnutým osudem. Verše napsané v Paříži v letech 1938–1939 čerpají ze životních osudů autorky a jejích vzpomínek na Československo, v němž žila v letech 1922–1925. Knižka nevelkého rozsahu je určena široké kulturní veřejnosti. Dvojazyčné vydání umožňuje srovnat podobu originálních veršů s kvalitou českého překladu. Jde o vůbec první kompletní vydání tohoto básnického cyklu v češtině.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2014 (Publikace Slovanské knihovny, sv. 73)

ISBN 978-80-7050-631-8

Soupis pramenů k dějinám národů Ruska, Ukrajiny a Běloruska do roku 1945 z archivů České republiky

Díl VIII: Specializované archivy

Úvod napsaly Lucie Hájková a Blanka Szunyogová

Závěrečnou redakci soupisu provedla a rejstřík sestavila Marie Iljašenko

Osmý, závěrečný díl soupisu je věnován archiváliím vztahujícím se k této problematice a uloženým ve specializovaných archívech, které byly v době vzniku soupisu nazývány archivy zvláštního významu. Podkladem pro tento svazek, stejně jako pro všechny předcházející, byly údaje, které pořídily archivy

na základě pokynu tehdejší Archivní správy Ministerstva vnitra ČSR ve druhé polovině sedmdesátých a v první polovině osmdesátých let 20. století. Soupis tehdy zůstal pouze v rukopise a zahrnoval prameny z oblasti politické, ekonomické, kulturní a dalších na celém území tehdejšího Sovětského svazu, na němž dnes existuje několik nezávislých států. Současné vydání soupisu se omezuje na území Ruska, Ukrajiny a Běloruska, tedy států na teritoriu Evropy. Přestože nemohla být vzhledem k velkému rozsahu podchycených dokumentů provedena úplná věcná revize regestů, a soupis tak většinou odráží tehdejší stav zpracování archivních fondů a sbírek, došlo při vytváření tohoto svazku k částečné revizi, například názvy jednotlivých fondů byly upraveny podle celostátní evidence Národního archivního dědictví. Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2014 (Bibliografie Slovanské knihovny, sv. 80) ISBN 978-80-7050-636-3

Zmizelý svět Podkarpatské Rusi ve fotografiích Rudolfa Hůlky (1887–1961)

The Lost World of Subcarpathian Rus' in the Photographs of Rudolf Hůlka (1887–1961)

Hana Opleštilová, Lukáš Babka

Úvodní slovo napsal Edward Kasinec

Česko-anglická publikace představuje dokumentárně velmi cenný výběr fotografií z rozsáhlé sbírky čítající téměř 4 400 obrazových materiálů, kterou v průběhu první třetiny 20. století vytvořil český ministerský úředník, překladatel ukrajinské literatury a amatérský fotograf Rudolf Hůlka. V jeho fotografickém díle se nám dochovala velmi pestrá směs obrazových materiálů, která poskytuje jedinečné svědectví o životě v meziválečném Československu a některých dalších částech Evropy a severní Afriky. Hůlkova sbírka, kterou spravuje Slovanská knihovna, tak zejména ve vztahu k dějinám, kultuře a etnografii historického území Podkarpatské Rusi – jedné ze čtyř samosprávných zemí Československa v letech 1919–1939 – významně rozšiřuje dosud známé zdroje obrazových dokumentů. Fotografie jsou badatelsky unikátním materiálem etnografického charakteru, který zaznamenává krásu přírodních scenérií, proměny krajiny vlivem lidské činnosti, rozmanitost lidských aktivit a tradic, dobových oděvů a lidových výrobků, malebnost, ale současně tvrdost každodenního zápasu o holé živobytí v karpatských vesnicích, na samotách i ve městech. Nevelkou, ale pozoruhodnou část sbírky tvoří snímky městských i venkovských židovských obyvatel.

Národní knihovna ČR – Slovanská knihovna, Praha 2014 (Publikace Slovanské knihovny, sv. 74) ISBN 978-80-7050-630-1

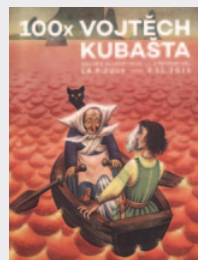
III. Ostatní

100x Vojtěch Kubašta

Katalog k výstavě pořádané v NK ČR ve dnech 18. září až 9. listopadu 2014 u příležitosti 100. výročí narození Vojtěcha Kubašty, ve světě velmi ceněného malíře a grafika.

Národní knihovna ČR, Praha 2014

ISBN 978-80-7050-640-0

Stolní kalendář „Česká kniha v reklamě“ na rok 2015

Kalendář ukazuje proměny nakladatelské a knihkupecké reklamy od roku 1791 do roku 1948. Představuje fond nakladatelské reklamy Knihovny Národního muzea – ediční plány, reklamy na jednotlivé knižní tituly, nakladatelské plakáty. Jako každoročně také upozorňuje na knihovnické akce připravované pro rok 2015.

Národní knihovna ČR, Praha 2014, rozměr 29 x 15 cm

Přílohy

Dárci

Národní knihovna ČR děkuje nejen všem uvedeným dárcům, ale i dalším občanům, kteří knihovnu obdarovali anonymně.

Knižní dary

A

A2

Praha, Česko

Abašnik Vladimír

Charkov, Rusko

ADALBERT STIFTER VEREIN

Mnichov, Německo

AKADEMIE VĚD ČR, v. v. i.

Praha, Česko

AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE
I HERCEGOVINE

Sarajevo, Bosna a Hercegovina

ALBERTINA ICOME PRAHA, s. r. o.

Praha, Česko

Aleksandrovo Jekatěrina

Moskva, Rusko

Aleksejev Jevgenij

Jekatěrinburg, Rusko

Amosov A. A.

Sykytyvkar, Rusko

A-R EDITIONS, Inc.

Middleton, USA

Armejeva L. A.

Moskva, Rusko

ASOCIACE MUZEÍ A GALERIÍ ČR

Praha, Česko

ASSOCIATION INTERNATIONALE DE BIBLIOPHILIE

Paříž, Francie

ASSOCIATION OF RUSSIAN-AMERICAN
SCHOLARS IN THE USA

Richmond, USA

ASTRONOMICKÝ INSTITUT SLOVENSKÉ

AKADEMIE VĚD

Tatranská Lomnica, Slovensko

Auská Blanka

Praha, Česko

AV PRON, spol. s r. o.

Plzeň, Česko

B

Babiščevič Aleksandr

Brest, Bělorusko

Babka Lukáš

Praha, Česko

Bača Jurij

Prešov, Slovensko

Bačvarov Janko

Sofie, Bulharsko

Bądrowski Dariusz

Vratislav, Polsko

Bajgarová Jitka

Praha, Česko

Baloun Karel

San Francisco, USA

Banáry, Boris

Žilina, Slovensko

Barbarunova Zoja

Praha, Česko

Bárdiová Marianna

Banská Bystrica, Slovensko

Baron Roman

Praha, Česko

Bartoň Josef

Praha, Česko

Bartoňková Hana

Olomouc, Česko

Bartoňová Miroslava

Brno, Česko

Bäumler Harald

Amberg, Německo

Beisswenger Martin

Moskva, Rusko

Bělohávek Alexander

Praha, Česko

Beran Jan
Praha, Česko
Bezgodov Aleksej
Velikij Novgorod, Rusko
Bielik Peter
Bratislava, Slovensko
Bílek Radko
Praha, Česko
BLANKA PRAGENSIS FÖRLAG
Norrköping, Švédsko
Blekastad-Topičová Milada
Oslo, Norsko
Bobková Drahomíra
Rumburk, Česko
Bobyleva Valerija
Talin, Estonsko
Boček Pavel
Brno, Česko
Borák Mečislav
Opava, Česko
Borozan Elefteria
Cetinje, Černá Hora
BOŠNJAČKI INSTITUT-FONDACIJA ADILA
ZULFIKARPAŠIĆA
Sarajevo, Bosna a Hercegovina
Brauneis Walter
Vídeň, Rakousko
Brejník Bohuslav
Praha, Česko
Brejník Milan
Praha, Česko
Bubeníková Miluša
Praha, Česko
Buča Andrej
Minsk, Bělorusko
Buha T. B.
Kyjev, Ukrajina
Buňatová Marie
Praha, Česko
Burgrová Katarina
Prešov, Slovensko

C
Cadorini Giorgio
Kolín, Česko
CARL FRIEDRICH VON SIEMENS STIFTUNG
Mnichov, Německo

CARPATHO-RUSYN RESEARCH CENTER
Glassport, USA
CENTRE EUROPÉEN D'ENSEIGNEMENT
ET DE RECHERCHE EN ÉTHIQUE
Štrasburk, Francie
CENTRO INTERNAZIONALE STUDI DI
ESTETICA
Palermo, Itálie
CENTR' RUSSKAJA EMIGRACIJA
Sankt Petěrburg, Rusko
CENTRUL CREAȚIEI POPULARE MARAMURES
Baia Mare, Rumunsko
CENTRUM INFORMAČNÍCH A
KNIHOVNICKÝCH SLUŽEB VŠE
Praha, Česko
CENTRUM SPIRITUALITY VÝCHOD-ZÁPAD
MICHALA LACKA
Košice, Slovensko
CEVRO INSTITUT
Praha, Rusko
COMMISSARIAT GÉNÉRAL AUX RELATIONS
INTERNATIONALES DE LA COMMUNAUTÉ
FRANÇAISE DE BELGIQUE
Brusel, Belgie
COMUNE DI BOLZANO
Bolzano, Itálie

Č

Čapnin Sergej
Moskva, Rusko
Černý Jaroslav
Smiřice, Česko
ČESKÁ NÁRODNÍ RADA UKRAJINY
Kyjev, Ukrajina
ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
Praha, Česko
ČESKOBRASTRSKÁ CÍRKEV EVANGELICKÁ
Praha, Česko
ČESKÝ ROZHLAS
Praha, Česko
Čižmárová Mária
Prešov, Slovensko

D

David Jaroslav
Ostrava, Česko
Davies Richard
Leeds, Velká Británie

Demenok Jevgenij
Oděsa, Ukrajina
DIAKONIE ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE
EVANGELICKÉ
Brno, Česko
Dlouhý Jan
Praha, Česko
DOBROVOLNÝ SVAZEK OBCÍ BROUMOVSKO
Broumov, Česko
Dojkov Jurij
Archangelsk, Rusko
DOM RUSSKOGO ZARUBEŽ'JA IM. A.
SOLŽENICYN
Moskva, Rusko
Dorovský Ivan
Brno, Česko
Drbal Alexandr
Praha, Česko
Dugački Vlatka
Záhřeb, Chorvatsko
DŮM NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN
Praha, Česko
Dutčak Violetta
Kyjev, Ukrajina
Dvořák Viktor
Moravské Budějovice, Česko

E

ECONOMIA, a. s.
Praha, Česko
EDITURA UNIVERSITARĂ
Bukurešť, Rumunsko
EMP MUSIC, s. r. o.
Zlín, Česko
ESPERO PUBLISHING
Praha, Česko
ETNOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko
EUROPEAN AZERBAIJAN SOCIETY
Londýn, Velká Británie
EUROPEAN NETWORK REMEMBRANCE AND
SOLIDARITY
Varšava, Polsko

F

FAKULTA SLOVANSKÝCH STUDIÍ SOFIJSKÉ
UNIVERZITY
Sofie, Bulharsko

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD UNIVERZITY
KARLOVY V PRAZE
Praha, Česko
Feřtek Vladimír
Praha, Česko
Fialová Ingeborg
Olomouc, Česko
Filipovičová-Ptáková Elvíra
Praha, Česko
FILOZOFICKÁ FAKULTA KATOLÍCKEJ
UNIVERZITY V RUŽOMBERKU
Ružomberok, Slovensko
FILOZOFICKÁ FAKULTA MASARYKOVY
UNIVERZITY V BRNĚ
Brno, Česko
FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE
Praha, Česko
FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY
PALACKÉHO V OLOMOUCI
Olomouc, Česko
FILOZOFICKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko
Fišmeister Miroslav
Brno, Česko
Fleishman Lazar
Stanford, USA
Fodoran Florin
Rumunsko
FONDAZIONE PER LE SCIENZE RELIGIOSE
GIOVANNI XXIII
Boloňa, Itálie
FORSCHUNGSSTELLE OSTEUROPA BREMEN
Brémy, Německo
Franke Berthold
Berlín, Německo
Fridrich Bruk
Tampere, Finsko

G

Galejeva Tamara
Jekatěrinburg, Rusko
GALLERY SILVER PLANNING
Ósaka, Japonsko
Gallik Ján
Nitra, Slovensko
GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

GENDER STUDIES, o. p. s.

Praha, Česko

GERMAN HISTORICAL INSTITUTE

Washington, USA

Gis Zdeněk

Praha, Česko

GOETHE-INSTITUT PRAG

Praha, Česko

GOSUDARSTVENNYJ ARCHIV ROSSIJSKOJ
FEDERACII

Moskva, Rusko

GOVERNMENT PR AND MEDIA OFFICE

Lublaň, Slovinsko

Grießenbeck Roma von

Německo

Grosspietsch Christoph

Salcburk, Rakousko

H

Habaj Michal

Bratislava, Slovensko

Hanušová Květoslava

Praha, Česko

Hartl Karla

Toronto, Kanada

Hauner Milan

Madison, USA

Hermann-Schneider Hildegard

Innsbruck, Rakousko

Herrmann Konrad

Berlín, Německo

Hlaváček Petr

Praha, Česko

Hodulák Vladan

Brno, Česko

HOKKAIDO UNIVERSITY

Sapporo, Japonsko

Honlová Květa

Praha, Česko

Horňáček Milan

Olomouc, Česko

Horovyj Ruslan

Kyjev, Ukrajina

Hostovská Olga

Praha, Česko

Hrabáková Marta

Praha, Česko

Hrala Milan

Česká Třebová, Česko

Hricáková Olga

Bratislava, Slovensko

Hrochová Jaroslava

Praha, Česko

Hrušková Štěpánka

Lipnice, Česko

HRVATSKI DRŽAVNI ARHIV

Záhřeb, Chorvatsko

HRVATSKO FILOLOŠKO DRUŠTVO

Záhřeb, Chorvatsko

HURIKÁN RECORDS

Praha, Česko

CH

Chisamutdinov Amir

Vladivostok, Rusko

Chlebina Anna

Praha, Česko

I

INSTITUT BOHUSLAVA MARTINŮ

Praha, Česko

INSTITUT DE HAUTES ÉTUDES

INTERNATIONALES ET DU DÉVELOPPEMENT

Ženeva, Švýcarsko

INSTITUT D'ÉTUDES SLAVES

Paříž, Francie

INSTITUT FÜR ÖSTERREICHISCHE

GESCHICHTSFORSCHUNG

Vídeň, Rakousko

INSTITUTE OF PALEOBIOLOGY POLISH

ACADEMY OF SCIENCES

Varšava, Polsko

INSTITUT SLAVJANOVEDENIJA RAN

Moskva, Rusko

INSTITUTUL NATIONAL DE INVENTICA

Jasy, Rumunsko

INSTITUT VSEOBŠČEJ ISTORII RAN

Moskva, Rusko

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ

Varšava, Polsko

INTERNATIONAAL INSTITUUT VOOR SOCIALE

GESCHIEDENIS

Amsterdam, Nizozemsko

INTERNATIONAL ART VILLAGE

Tokio, Japonsko

INTERNATIONAL CIVIL AVIATION
ORGANIZATION
Montreal, Kanada
INTERNATIONALE VERENIGING VOOR
NEERLANDISTIEK
Tilburg, Nizozemsko
INTERNATIONAL LABOUR OFFICE
Ženeva, Švýcarsko
IRS-HERITAGE
Baku, Ázerbájdžán
Ivanič Peter
Nitra, Praha
Ivanova Dimena
Sofie, Bulharsko

J

Jäger Wolfgang
Bruchköbel, Německo
Jandová Jarmila
Česko
Janković Branimir
Záhřeb, Chorvatsko
Jasinković Martin
Košice, Slovensko
Jašková Anna
Prešov, Slovensko
Jensterle-Doležal Alenka
Praha, Česko
JIHOČESKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA V ČESKÝCH
BUDĚJOVICÍCH
České Budějovice, Česko
Jirásek Karel
Praha, Česko
Jurčević Katica
Záhřeb, Chorvatsko

K

KABINET DĚJIN VĚDY ÚSTAVU PRO SOUDOBE
DĚJINY AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko
KABINET PRO KLASICKÁ STUDIA AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko
Kadeřábková Miluše
Blaženice, Česko
Kadlec Jaromír
Olomouc, Česko
Kakovska Fani
Sofie, Bulharsko

Kaleta Petr
Praha, Česko
KAMEŇ VYDAVATELSTVÍ
Codogno, Itálie
Kamiński M. K.
Varšava, Polsko
Karas Hana
Ivano-Frankivsk, Ukrajina
Karpus Anatolij
Rjazaň, Rusko
Kasinec Edward
New York, USA
Káša Petr
Prešov, Slovensko
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE
Praha, Česko
Kiebusinski Ksenya
Toronto, Kanada
Kindlerová Anežka
Praha, Česko
Kindlerová Rita
Praha, Česko
Kindlová Ivana
Praha, Česko
Kirill patriarcha moskevský a veškeré Rusi
Moskva, Rusko
Klinghammer Rudolf
Wesseling, Německo
KNIHOVNA DOLNÍ BOUSOV
Dolní Bousov, Česko
KNIHOVNA EDUARDA PETIŠKY
Brandýs nad Labem, Česko
KNIHOVNA FILOZOFICKÉ FAKULTY
UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE
Praha, Česko
KNIHOVNA FILOSOFICKÉHO ÚSTAVU AV ČR,
v. v. i.
Praha, Česko
KNIHOVNA GENDER STUDIES, o. p. s.
Praha, Česko
KNIHOVNA IBTS
Praha, Česko
KNIHOVNA JÁNA LANGOŠE ÚSTAVU PRO
STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ
Praha, Česko
KNIHOVNA JANA PALACHA
Praha, Česko

KNIHOVNA MATĚJE JOSEFA SYCHRY
Žďár nad Sázavou, Česko

KNIHOVNA NÁRODNÍHO TECHNICKÉHO
MUZEA
Praha, Česko

KNIHOVNA ORIENTÁLNÍHO ÚSTAVU AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko

KNIHOVNA ROMÁNSKÝCH STUDIÍ
FILOZOFICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE
Praha, Česko

KNIHOVNA VÁCLAVA ČTVRTKA V JIČÍNĚ
Jičín, Česko

KNIHOVNA VOJENSKÉHO HISTORICKÉHO
ÚSTAVU
Praha, Česko

Kodet Roman
Plzeň, Česko

KONGRES POLÁKŮ V ČESKÉ REPUBLICE
Český Těšín, Česko

Kopecký Miroslav
Olomouc, Česko

Kopičková Jaroslava
Praha, Česko

Kopřivová Anastasia
Praha, Česko

KOREANISCHE ZENTRALE FÜR TOURISMUS
Frankfurt nad Mohanem, Německo

Kornějevskij Denis
Perm, Rusko

Kostecký Jaroslav
Praha, Česko

Kourová Pavlína
Praha, Česko

Kouřimská Lenka
Praha, Česko

Kovalev Michail
Saratov, Rusko

KRAJSKÁ KNIHOVNA KARLOVY VARY
Karlovy Vary, Česko

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE
Liberec, Česko

Králik Roman
Nitra, Slovensko

Kramarzová Barbara
Praha, Česko

Kravčenko L. O.
Kyjev, Ukrajina

Kraveckij Aleksandr
Moskva, Rusko

Krines Jan
Praha, Česko

KRNAP
Vrchlabí, Česko

Krumphanzl Robert
Praha, Česko

Krupa Kazimierz
Řešov, Polsko

Krupovič Elina
Praha, Česko

Kříž Vladimír
Praha, Česko

Kšicová Danuše
Brno, Česko

Kubec Jaroslav
Praha, Česko

Kuciánová Anna
Martin, Slovensko

Kujundžiski Aleksandar
Skopje, Makedonie

Kupčynskij Oleh
Kyjev, Ukrajina

L

Langrová Marie
Praha, Česko

LASTAVICA, o. s.
Praha, Česko

Latko Ivan
Užhorod, Ukrajina

Lehárová Daniela
Praha, Česko

LEIBNIZ-INSTITUT FÜR
AGRARENTWICKLUNG IN
TRANSFORMATIONSÖKONOMIEN
Halle, Německo

1. LÉKAŘSKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE
Praha, Česko

LEOPOLD MUSEUM
Vídeň, Rakousko

LIETUVOS MOKSLU AKADEMIJOS
VRUBLEVSKIUI BIBLIOTEKA
Vilnius, Litva

Linda Jaromír
Bělehrad, Srbsko

Lipin N. A.
Moskva, Rusko
LITOPYS UPA
Lvov, Ukrajina
Locke Brian S.
Illinois, USA
LOTOS, s. r. o.
Praha, Česko
Lupták Milan
Praha, Česko
Lushnycky Alexander
Moylan, USA
Lyshenyk Nikolaj
Karlovy Vary, Česko

M

Magid Sergej
Praha, Česko
Magocsi Paul Robert
Toronto, Kanada
Machalová Mária
Prešov, Slovensko
Machonin Jan
Praha, Česko
Málková Jitka
Plzeň, Česko
Mansurov Boris
Moskva, Rusko
Manzurenko Vitalij
Lvov, Ukrajina
Mariti Eva
Bratislava, Slovensko
MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ
Brno, Česko
MATICE VELEHRADSKÁ
Velehrad, Česko
Matrosov Jaroslav
Dněpropetrovsk, Ukrajina
MEĎUNARODNI FORUM BOSNA
Sarajevo, Bosna a Hercegovina
Meisheng Wang
Čína
Melichov, M. V.
Syktyvkar, Rusko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA A INFORMAČNÍ
CENTRUM DOLNÍ BOUSOV
Dolní Bousov, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA ANTONÍNA MARKA
TURNOV
Turnov, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA BRTNICE
Brtnice, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA ČELÁKOVICE
Čelákovice, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA JIHLAVA
Jihlava, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA JINDŘICHŮV HRADEC
Jindřichův Hradec, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA KAMENICE NAD LIPOU
Kamenice nad Lipou, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA KRALUPY NAD
VLTAVOU
Kralupy nad Vltavou, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA LITVÍNŮV
Litvínov, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA LOKET
Loket, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA PÍSEK
Písek, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA PRAHA
Praha, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA SOKOLOV
Sokolov, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA TŘEBÍČ
Třebíč, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA VARNSDORF
Varnsdorf, Česko
MĚSTSKÁ KNIHOVNA V ČESKÉM KRUMLOVĚ
Český Krumlov, Česko
MĚSTSKÉ INFORMAČNÍ A KULTURNÍ
STŘEDISKO
Krnov, Česko
MEZINÁRODNÍ KOMISE PRO OCHRANU LABE
Magdeburk, Německo
Michalík Jan
Olomouc, Česko
Mikulová Helena
Praha, Česko
Milenkovič Denicija
Skopje, Makedonie
MINISTERSTVO KULTURE REPUBLIKE
HRVATSKE
Záhřeb, Chorvatsko
MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY
Praha, Česko

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ
REPUBLIKY
Praha, Česko

MIPP INTERNATIONAL
Brooklyn, USA

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA MIKROREGIONU
BUCHLOV
Buchlov, Česko

MÍSTNÍ KNIHOVNA LÍŠŤANY
Louny, Česko

Miška Jan Jaroslav
Ostrava, Česko

Miška Jan Johan Jaroslav
Praha, Česko

MLADÁ FRONTA, a. s.
Praha, Česko

Moklecova I. V.
Moskva, Rusko

MORAVSKÁ ZEMSKÁ KNIHOVNA
Brno, Česko

Mucha Petr
Praha, Česko

Mujanović Mihad
Praha, Česko

MULTISONIC, a. s.
Praha, Česko

Muratov Aleksandr
Praha, Česko

Mušynka Mykola
Prešov, Slovensko

MUZEUM JAROMĚŘ
Jaroměř, Česko

N

NACIONALNA I UNIVERZITETSKA BIBLIOTEKA
BIH
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

NADAČNÍ FOND ANGAŽOVANÝCH
NESTRANÍKŮ
Praha, Česko

NAKLADATELSTVÍ ACADEMIA
Praha, Česko

NAKLADATELSTVÍ MAKEDONIKA LITERA
Skopje, Makedonie

NAKLADATELSTVÍ PAVEL MERVART
Červený Kostelec, Česko

NAKLADATELSTVÍ REVOLVER REVUE
Praha, Česko

NAKLADATELSTVÍ TABERNAKUL
Skopje, Makedonie

NÁRODNÍ AGENTURA PRO EVROPSKÉ
VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY
Praha, Česko

NÁRODNÍ INSTITUT PRO DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ
Plzeň, Česko

NÁRODNÍ LÉKAŘSKÁ KNIHOVNA
Praha, Česko

NÁRODNÍ TECHNICKÁ KNIHOVNA
Praha, Česko

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM
Praha, Česko

NÁRODOHOSPODÁŘSKÝ ÚSTAV JOSEFA
HLÁVKY
Praha, Česko

NATIONAL LIBRARY OF TURKEY
Ankara, Turecko

NATIONAL UNIVERSITY OF POLITICAL
STUDIES AND PUBLIC ADMINISTRATION
Bukurešť, Rumunsko

NEMOCNICE S POLIKLINIKOU KARVINÁ-RÁJ
Karviná, Česko

Neuman Shalom T.
New York, USA

Nikitenko Naděžda
Kyjev, Ukrajina

NIPPON FOUNDATION
Tokio, Japonsko

Niubo Marc
Praha, Česko

NUCLEUS HK
Hradec Králové, Česko

O

OBECNÍ ÚŘAD ZDECHOVICE
Zdechovice, Česko

OBŠČESTVO MEMORIAL
Moskva, Rusko

OBŠČESTVO VOZVRAŠČENIJE
Moskva, Rusko

ODBORNÁ KNIHOVNA MINISTERSTVA FINANCÍ
ČR
Praha, Česko

Oganěšjanová Danuše
Praha, Česko

OKRESNÍ KNIHOVNA V LOUNECH
Louny, Česko

Opleštilová Hana
Praha, Česko
Osovskij Oleg Jefimovič
Saransk, Rusko
ÖSTERREICHISCHE
NATIONALBIBLIOTHEK
Vídeň, Rakousko
OSTRAVSKÁ UNIVERZITA V OSTRAVĚ
Ostrava, Česko
Ostřanská Dagmar
Praha, Česko

P

Padjak Valerij
Užhorod, Ukrajina
Pałys Piotr
Opole, Polsko
PAMÁTNÍK NÁRODNÍHO PÍSEMNICTVÍ
Praha, Česko
Pastrňák Petr
Vídeň, Rakousko
Pavlitová-Muchová Martina
Lvov, Ukrajina
Pavliv Oleh
Ivano-Frankivsk, Ukrajina
Pavlović Tanja
Novi Sad, Srbsko
PEDAGOGICKÁ FAKULTA OSTRAVSKÉ
UNIVERZITY
Ostrava, Česko
PEDAGOŠKI INŠTITUT
Lublaň, Slovinsko
Pejčoch Ivo
Praha, Česko
Petöczová Janka
Bratislava, Slovensko
Pirk Dmytro
Dněpropetrovsk, Ukrajina
Pletneva A. A.
Moskva, Rusko
Pljutto P. A.
Moskva, Rusko
Polansky Patricia
Honolulu, USA
Polka Pavel
Praha, Česko
POLSKÝ INSTITUT
Praha, Česko

Poročkina Irina
Sankt Petěrburg, Rusko
Pospíšil Ivo
Brno, Česko
PRAŽSKÉ ARCIBISKUPSTVÍ
Praha, Česko
PREŠOVSKÁ UNIVERZITA V PREŠOVE
Prešov, Slovensko
PRO HELVETIA
Curych, Švýcarsko
Procházka Karel
Kladno, Česko
Prokuratova Jelena
Syktyvkar, Rusko
Průcha Václav
Praha, Česko
PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA UNIVERZITY
KARLOVY V PRAZE
Praha, Česko
PUŠKINSKIJ DOM
Sankt Petěrburg Rusko

R

RADŮZA RECORDS
Kladno, Česko
RAKOUSKÝ KULTURNÍ INSTITUT
Praha, Česko
Recinová Pavla
Praha, Česko
REGIONÁLNA ROZVOJOVÁ AGENTÚRA
SKALICA
Skalica, Slovensko
Reiman Michal
Berlín, Německo
RENAISSANCE BOOKS
Kent, Velká Británie
ROMANIAN INSTITUTE FOR HUMAN
RIGHTS
Bukurešť, Rumunsko
ROMANIAN ORTHODOX DIOCESE OF
NORTHERN EUROPE
Stockholm, Švédsko
Ross Norman A.
New York, USA
RUSSKAJA TRADICIJA
Praha, Česko
Růžička Michal
Olomouc, Česko

Růžičková Dora
Olomouc, Česko
Rybakov Sergej
Moskva, Rusko
Rydlo J. M.
Bratislava, Slovensko
Rychlík Jan
Praha, Česko

Ř

Řeháková Michaela
Praha, Česko
Řezníček Ladislav
Praha, Česko

S

SAGE PUBLICATION
Londýn, Velká Británie
SÄCHSISCHE AKADEMIE DER
WISSENSCHAFTEN ZU LEIPZIG
Lipsko, Česko
SARATOVSKIJ GOSUDARSTVENNYJ
UNIVERSITET
Saratov, Rusko
Sedova Jelena
Voroněž, Rusko
Seidlová Dana
Praha, Česko
Serhijenko Tatjana
Užhorod, Ukrajina
SEVEROČESKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA ÚSTÍ
NAD LABEM
Ústí nad Labem, Česko
Schelle Karel
Brno, Česko
Sichálek J.
Holešov, Česko
Siljan Rade
Skopje, Makedonie
Skarupská Helena
Olomouc, Česko
SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Opava, Česko
SLOVÁCKÉ MUZEUM
Uherské Hradiště, Česko
SLOVENSKÁ AKADÉMIA VIED
Bratislava, Slovensko
SLOVENSKÁ KNIHOVNA
Bratislava, Česko
Smilevski Vele
Skopje, Makedonie
SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko
SOJUZ RUSSKOJAZYČNYCH PISATELEJ V ČR
Praha, Česko
SOKA GAKKAI INTERNATIONAL
Tokio, Japonsko
Sokolnickij Jevgenij
Sankt Petěrburg, Rusko
Soukal Jaromír
Mnichovo Hradiště, Česko
Soukup Daniel
Olomouc, Česko
Soušková Dana
Hradec Králové, Česko
Spivak Monika
Moskva, Rusko
SPOLEČNOST BRATŘÍ ČAPKŮ
Praha, Česko
SPOLOČNOSŤ PRO HISTORIA
Bratislava, Slovensko
Srbková Ivana
Praha, Česko
STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV
Česká Lípa, Česko
STÁTNÍ VĚDECKÁ KNIHOVNA ÚSTÍ NAD LABEM
Ústí nad Labem, Česko
STIFTUNG PANORAMA ALTÖTTING
Altötting, Německo
Strada Vittorio
Benátky, Itálie
Stropko Ivan
Užhorod, Ukrajina
STUDENTSKÝ SPOLEK BABYLON
Praha, Česko
SUDETENDEUTSCHES INSTITUT
Mnichov, Německo
Sühning Peter
Berlín, Německo
Suchánek Vladimír
Olomouc, Česko
Sumová Tereza
Praha, Česko
SUPRAPHON, a. s.
Praha, Česko

Sůva Vladimír
Praha, Česko
Svatoň Vladimír
Praha, Česko
SVAZ ČESKÝCH KNIHKUPCŮ A NAKLADATELŮ
Praha, Česko
Svědiroh Pavel
Dlouhoňovice, Česko
Svoboda Josef
Toronto, Kanada
Svoboda Olga
Praha, Česko
Szabó Imrich
Bratislava, Slovensko

Š

Šárovec Martin
Praha, Česko
Šchedrovickij Petr
Moskva, Rusko
Ščur Maksim
Praha, Česko
Širjajeva Alina
Praha, Česko

T

Tafatová Věra
Praha, Česko
Tarant Zbyněk
Plzeň, Česko
Táatar, Marius
Oradea, Rumunsko
TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Liberec, Česko
Todev Ilja
Sofie, Bulharsko
Tokareva Jevgenija
Moskva, Rusko
TONSTUDIO JAROMÍR RAJCHMAN
Dolní Bojanovice, Česko
Tóth Sándor János
Komárno, Slovensko
TRNAVSKÁ UNIVERZITA V TRNAVE
Trnava, Slovensko
Truchlá Klára
Praha, Česko
Tydlitátová Věra
Plzeň, Česko

U

UNITED NATIONS DEPARTEMENT
OF PUBLIC INFORMATION
New York, USA
UNIVERSAL MUSIC, s. r. o
Praha, Česko
UNIVERZITA HRADEC KRÁLOVÉ
Hradec Králové, Česko
UNIVERZITA KONŠTANTÍNA FILOZOFA
Nitra, Slovensko
UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ
BYSTRICI
Banská Bystrica, Slovensko
UNIVERZITA OBRANY
Brno, Česko
UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Olomouc, Česko
UNIVERZITA PARDUBICE
Pardubice, Česko
UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA“
Jasy, Rumunsko
UNIVERSITATEA „1 DECEMBRIE 1918“ DIN
ALBA IULIA
Alba Iulia, Rumunsko
UNIVERSITÄT GRAZ
Graz, Rakousko
UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
Zlín, Česko
UNIVERZITNÍ KNIHOVNA OSTRAVSKÉ
UNIVERZITY
Ostrava, Česko
ÚŘAD PRO ZASTUPOVÁNÍ STÁTU VE VĚCECH
MAJETKOVÝCH
Praha, Česko
ÚSTAV ARCHEOLOGICKÉ PAMÁTKOVÉ PÉČE
SEVEROZÁPADNÍCH ČECH
Most, Česko
ÚSTAV PAMĚTI NÁRODA
Bratislava, Slovensko
ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ AV ČR, v. v. i.
Praha, Česko
ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ
Praha, Česko
ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ
Praha, Česko
ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA FILOZOFICKÉ FAKULTY
MASARYKOVY UNIVERZITY V BRNĚ
Brno, Česko

V

- Vacek Jiří
Praha, Česko
- Vaculčík Viktor
Bratislava, Slovensko
- Valášková Naďa
Praha, Česko
- Vaněčková Galina
Praha, Česko
- Vasilevič Georgij
Michajlovskoje, Rusko
- VĚDECKÁ KNIHOVNA OLOMOUC
Olomouc, Česko
- VELVYSLANECTVÍ BOSNY A HERCEGOVINY
V ČR
Praha, Česko
- VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V SOULU
Soul, Korejská republika
- VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY
V TAŠKENTU
Taškent, Republika Uzbekistán
- VELVYSLANECTVÍ INDICKÉ REPUBLIKY
V PRAZE
Praha, ČR
- VELVYSLANECTVÍ KOREJSKÉ REPUBLIKY
V PRAZE
Praha, Česko
- VELVYSLANECTVÍ TURECKÉ REPUBLIKY
V PRAZE
Praha, Česko
- Vengerov Alexej
Moskva, Rusko
- Venulejová Sylvie
Praha, Česko
- Verbin Jevgenij
České Budějovice, Česko
- Vilímek Vítězslav
Ostrava, Česko
- Vlasák Jan
Praha, Česko
- Vlašić Anita
Mostar, Bosna a Hercegovina
- Vlašić Marija
Praha, Česko
- Vlašić Zrinka
Záhřeb, Chorvatsko
- Vlček Radomír
Brno, Česko
- Voit Petr
Praha, Česko
- VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV
Bratislava, Slovensko
- VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV
Praha, Česko
- Vojnovyč Anna
Rivne, Ukrajina
- Vokáč Čmolík Jiří
Praha, Česko
- Volkova Tatjana
Syktyvkar, Rusko
- Vološko Natalija
Pohreby, Ukrajina
- Vomáčková Martina
Řež, Česko
- Vozár Ondřej
Praha, Česko
- Vozčikov Vjačeslav A.
Bijsk, Rusko
- Vrba Jaroslav
Praha, Česko
- VÝBOR NÁRODNÍ KULTURY
Praha, Česko
- Vyhlas Jakub
Praha, Česko
- VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ
UNIVERZITA OSTRAVA
Ostrava, Česko
- VYSOKÁ ŠKOLA DANUBIUS
Sládkovičovo, Slovensko
- VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ
Praha, Česko
- VYSOKÁ ŠKOLA TECHNICKÁ A EKONOMICKÁ
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
České Budějovice, Česko
- VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
Brno, Česko
- VÝZKUMNÝ ÚSTAV PRÁCE A SOCIÁLNÍCH
VĚCÍ, v. v. i.
Praha, Česko

W

- Weeraperuma Susunaga
Les Arcs-sur-Argens, Francie
- WIENBIBLIOTHEK IM RATHAUS
Vídeň, Rakousko

Y

YONHAP NEWS AGENCY
Soul, Korejská republika

Z

Zacharieva Irina
Sofie, Bulharsko

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Plzeň, Česko

ZASTOUPENÍ EVROPSKÉ KOMISE V ČR
Praha, Česko

ZASTOUPENÍ FRANCOUZSKÉHO
SPOLEČENSTVÍ A VALONSKÉHO REGIONU
BELGIE
Praha, Česko

Zelenková Anna
Brno, Česko

ZEMALJSKI MUZEJ BOSNE I HERCEGOVINE
Sarajevo, Bosna a Hercegovina

Zitser Ernest A.
Durham, USA

Zubakova Larisa
Kaluga, Rusko

Zubko Peter
Bratislava, Slovensko

Zubov Andrej
Moskva, Rusko

Ž

Žížala Petr
Praha, Česko
Žížalová Vlasta
Praha, Česko

Finanční dary

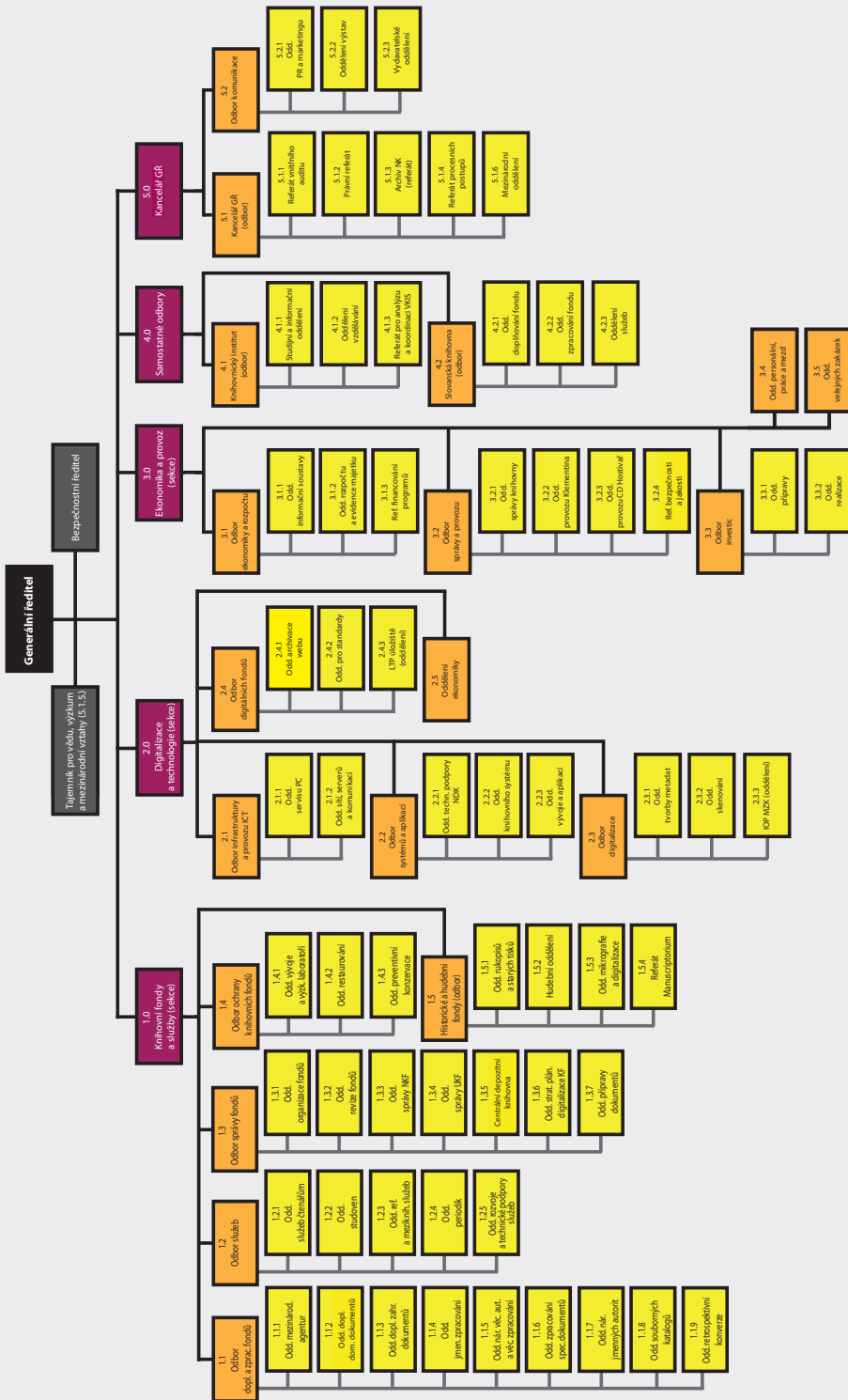
NADAČNÍ FOND ANGAŽOVANÝCH
NESTRANÍKŮ
Praha, Česko

SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY
OF CANADA
Kanada

UKRAINIAN CANADIAN RESEARCH
& DOCUMENTATION CENTRE
Kanada

Organizační struktura k 31. 12. 2014

Zaměstnanci

Abessi Lenka
Adamaitis Zuzana
Andresová Ivana
Auská Blanka
Babka Lukáš
Baďura František
Bachmannová Helena
Balčev Nikolay
Balíková Marie
Barová Olga
Bartáková Areti
Bartl Zdeněk
Bartoň Martin
Bartůňková Eva
Bařinová Kristýna
Bášová Simona
Ben Ammarová Jana
Beňa Tomáš
Beneš Libor
Benešová Ludmila
Benešová Marie
Beňová Ladislava
Beránková Viera
Bernovská Radka
Bilwachs Miloš
Bjačková Barbora
Blažíková Jana
Blinková Eva
Böhm Tomáš
Boldan Kamil
Borková Hana
Bornová Hana
Borovičková Helena
Borská Věra
Bosáková Zdenka
Boumová Kristýna
Broum Jan
Bubeničková Darina
Burda Tomáš
Burešová Irena
Cerhová Jana
Cеровská Ludmila
Cetkovská Šárka
Císařová Smítková Alena
Coufalová Alžběta
Cubr Ladislav
Culková Jitka
Cvachová Hana
Černý Vladimír
Čížek Antonín
Čoudek Adam
Damborská Lenka
Danielová Jaroslava
Dědičová Karolína
Dernovšková Jana
Dimitrová Rumjana
Dlabal Miloš
Dobrovolný Jiří
Dočkal Tomáš
Dohnal František
Dolejš Daniel
Doležal Radek
Doležalová Helena
Doležalová Veronika
Dostál Miloš
Dostálková Eva
Doupovcová Anna
Drnková Vašáková Zuzana
Dřevíkovská Jana
Dvořáčková Světlana
Dvořák Alen
Dvořák Michal
Dvořáková Helena
Dvořáková Jana
Egnerová Zuzana
Enderlová Jana
Fenciková Daniela
Ferkl Zdeněk
Fialová Alena
Fialová Barbora
Fialová Jana
Fialová Renata
Fidlerová Radana
Fišerová Jaroslava
Fojtíková Jana
Foltýn Tomáš
Forman Jaroslav
Forstová Eva
Francl Jan
Fraňková Pavla
Frolíková Eva
Frydrychová Ester
Fuková Květuše
Fülleová Zdenka
García Štěpánka
Garncarzová Marcela
Geislerová Jitka
Giebisch Roman
Ginzlová Eva
Goldšmídová Jaroslava
Gregorová Dagmar
Gregůrek Tomáš
Hajáková Monika
Hájek Josef
Hájková Jana
Hájková Kristýna
Hajná Kateřina
Hálečková Šárka
Handlová Radomíra
Handlová Šárka
Harasimowicz Marta Maria
Haraštová Simona
Harvanová Valentína
Haváčková Tatiana
Havlínová Ivana
Havlová Jaroslava
Havránková Lucie
Hedvíková Květa
Hejnová Lenka
Hejnová Miroslava
Hejzlarová Julie
Hekrdlová Kateřina
Hemola Hanuš
Himalová Jana
Hlinomazová Zora
Hlušíčková Hana
Hodíková Eva
Hofbauerová Petra
Hochmalová Zuzana
Holancová Eva
Holanová Denisa
Holman Jan
Holmanová Zdeňka
Hora Michal
Horák Jan
Horáková Adéla
Horníčková Miluše
Horský Miroslav
Hortová Jarmila
Horynová Milada
Hořejš Michael
Hošková Magdalena
Houdková Hana
Houdková Tamara
Hrabáková Marta
Hradská Martina
Hrdlička Karel

Hrdličková Helena
Hrdličková Markéta
Hrochová Jaroslava
Hrušková Monika
Hřebecká Dana
Hůlek Julius
Huňová Jana
Hybšová Jindřiška
Chalupníčková Petruška
Chlubna František
Chomiaková Ladislava
Churaň Martin
Chýlová Petra
Ilgnerová Romana
Iljašenko Marie
Indrák Michal
Issová Barbora
Ivanovová Zina
Jančár Rostislav
Janiš Dan
Jankovcová Alena
Jankovcová Ivana
Jankovská Jaroslava
Janoušková Alena
Janoušková Jeanne
Javoríková Petra
Jebavá Helena
Jelínková Daniela
Jenčíková Jarmila
Jenčová Zuzana
Jeřábek Antonín
Jeřábková Eva
Ježková Zuzana
Jindrová Jiskra
Jindrová Kateřina
Jirasová Zdeňka
Jiroušek Václav
Jiřík František
Juřicová Jitka
Kacarovská Dita
Kacvinská Irena
Kadlec Martin
Kadlecová Věra
Kafková Pavlína
Kalačová Ivana
Kalivodová Veronika
Kantová Klára
Kapsa Václav
Karel Jan
Kárná Milena
Kasalová Karolína
Kastnerová Alena

Kašpárková Ivana
Kašťáková Tereza
Kaucká Eva
Kendeová Miroslava
Kestřánková Světlana
Kindl Daniel
Kindlerová Anežka
Kindlerová Rita
Kindlová Ivana
Klečka Ladislav
Klimek Tomáš
Klocová Andrea
Knoll Adolf
Knollová Eva
Knollová Světlana
Koháčková Jarmila
Kohoutová Ludmila
Kolaříková Pavla
Kolářová Eva
Kolářová Helena
Kolevová Magdalena
Konečná Alexandra
Konůpková Marie
Kopečná Zuzana
Kopp Petr
Kordičová Hana
Korhoň Miloš
Kostarová Kateřina
Kostecký Jaroslav
Kostlánová Vlasta
Košťálová Karolína
Kotrba Pavel
Kotrč Vladimír
Koudelková Zuzana
Kovářová Hana
Kozlová Lenka
Krajíc Pavel
Král Martin
Králíková Veronika
Králová Magda
Kramaržová Barbara
Kramplová Markéta
Krásný Miloš
Krátká Nikola
Krčová Veronika
Krebes Jiří
Kreibich Rudolf
Kremserová Viola
Krinková Helena
Kroneislová Jana
Kroutil Jan

Křemének Jaroslav
Křenek Karel
Křesalová Alena
Kříž Karel
Kříž Martin
Kubalová Taťána
Kubantová Jaroslava
Kubelková Marie
Kubičková Hana
Kubištová Hana
Kubištová Jarmila
Kulík Ondřej
Kulíková Lenka
Kunštát Zdeněk
Kupcová Pavla
Kůsová Stanislava
Kutmon Jitka
Kvasnica Jaroslav
Kvasničková Alena
Kvašová Zuzana
Kvisová Lenka
Lapáčková Kateřina
Látal Petr
Látalová Jana
Léharová Daniela
Lehovec Ondřej
Lehrl Ondřej
Leitnerová Gabriela
Lemut Vostrá Ingrid
Lichtenbergová Edita
Ljubka Ivan
Ljubková Irena
Ljubková Kristýna
Lodrová Iveta
Lučan Jiří
Ludvíček Josef
Luhan Jiří
Luhan Jiří
Luhanová Radmila
Lukáčová Anastazia
Lukavec Jan
Macenauer Pavel
Macoszek Zdeněk
Magid Sergej
Mach David
Machalová Romana
Machotka Jaroslav
Machová Anna
Májová Klára
Malá Linda
Malotová Miroslava
Mamolatová-Vrbová Iva

Maňáková Irena
Maňásková Gabriela
Manoušková Zdenka
Marečková Helena
Marek Jindřich
Marešová Jana
Maříková Kateřina
Mašková Jarmila
Matěcha Petr
Matějovič Jan
Matušík Zdeněk
Matušková René
Měchurová Zdenka
Mevaldová Radka
Michajlov Jiří
Michl Jan
Mika David
Mikšovská Nataša
Miláček Ivo
Militká Jana
Milnerová Zuzana
Minářů Václav
Mirajová Petra
Mišurcová Eva
Mixová Kristýna
Mládek Michal
Mlynáriková Eliška
Mlýnková Kateřina
Modráková Renáta
Moles Hana
Molitorisová Denisa
Moravcová Běla
Morvayová Anna
Motis Vratislav
Mráz Marcel
Mrázková Monika
Mrázová Kristýna
Mrázová Marta
Muchková Marcela
Navrátil Jan
Nedvědová Simona
Nejedlý Tomáš
Nejepsa Jan
Němcová Eva
Němec Michal
Němec Radoslav
Nemeškalová Hana
Neoralová Jitka
Nepraš Radek
Nerglová Anna
Nešev Toma
Neuman Jiří

Neuvirt Jiří
Niubo Marc
Nová Hana
Novák Jiří
Nováková Jana
Nováková Kateřina
Nováková Ludmila
Nováková Šárka
Nováková Zuzana
Novotná Helena
Novotná Zdeňka
Novotný Jan
Novotný Jaroslav
Obuszáková Markéta
Olšanová Ivana
Ondroušek Zdeněk
Opavová Tereza
Opleštilová Hana
Pajerová Stanislava
Palánková Lucie
Paličková Tereza
Panenková Jitka
Panizza Zoja
Paráková Linda
Pašková Jaromíra
Päts Ene
Pavlík Jiří
Pazourová Michaela
Peisertová Hana
Pejsová Jitka
Pelant Vojtěch
Peldřimovská Lenka
Pernica Jan
Pešková Libuše
Petrášková Zuzana
Petrošová Yvona
Pilař Jindřich
Pilíková Irena
Pillerová Vladana
Píplová Petra
Pitašová Barbora
Plechátová Pavlína
Plesníková Hana
Plešingerová Taťjana
Podhájecká Taťjana
Podhradská Narcisa
Podrazilová Lenka
Pochylá Marie
Pokorná Ludmila
Poláková Dana
Poláková Renata
Polednová Zuzana

Polišenský Jiří
Popelka Tomáš
Pospíchalová Dana
Pospíchalová Lucie
Pospíšilová Jana
Prášková Alena
Preisler Josef
Prchalová Jitka
Procházka Jaroslav
Procházka Josef
Procházka Rudolf
Procházková Jarmila
Procházková Veronika
Prosecká Zdenka
Provazníková Radka
Průcha Jan
Příbyl Jaromír
Příbylová Jarmila
Příbylová Monika
Pšenčný Tomáš
Ptáčková Vladimíra
Puczková Jana
Pupcsik Michal
Purnoch Michal
Qubaiová Jarin
Radneva Maria
Rákocy Veronika
Rakytová Tünde
Rejdrová Tereza
Rezek František
Richter Vít
Richterová Alena
Roháčková Kateřina
Rohrová Dana
Roskovská Lucie
Rumlenová Adéla
Růžička Martin
Růžičková Dagmar
Růžičková Štěpánka
Rychetská Miroslava
Ředinová Milena
Řeháková Michaela
Sadílek Jan
Saková Magda
Salátová Renáta
Salava Miroslav
Sazamová Tereza
Sedláčková Jaroslava
Sedliská Hana
Sekrtová Jana
Servítová Magdalena
Schistková Anna

Siwek Macáková Martina
Skákalová Věra
Sklenářová Veronika
Slavíková Klára
Smetana Daniel
Smetanová Dana
Smolek Pavel
Sobalík Petr
Sobotka Jan
Sokolová Eva
Sokolová Jolanta
Součková Magda
Spáčil Jiří
Srbková Ivana
Stankiewiczová Dana
Stárková Jana
Stavěl Jan
Stehlík Tomáš
Stejskalová Kristýna
Stodolová Soňa
Stoudková Renáta
Straka Pavel
Stříbrná Vlastimila
Stuchlíková Eva
Stýblová Barbora
Suchá Očková Jana
Suková Markéta
Sunegová Darina
Sůvová Michala
Světlíková Svojmila
Svoboda Jaroslav
Svoboda Tomáš
Svobodová Eliška
Svobodová Eva
Svobodová Jaroslava
Svobodová Milada
Syrovátková Helena
Szymanská Olga
Šaffek Martin
Šašková Hřibová Lucie
Šebek Petr
Šebrle Petr
Šedivá Eliška
Šejnová Hana
Ševců Ivana
Ševčíková Veronika
Šifta Ondřej
Šimek Libor
Šimral Martin
Škochová Jarmila
Šlégrová Dagmar
Šmídová Jana

Šmidt Pavel
Šmidtová Jana
Šnejdarová Dina
Šnýdr Mirko
Špačková Jana
Šrůt Rudolf
Štágllová Vlasta
Šťastná Petra
Šťastný Jaroslav
Šteflová Jitka
Štěpánová Bedřiška
Štěpničková Jiřina
Štorová Jana
Šubrová Eva
Šulc Jaroslav
Šulcová Lucie
Šváblová Jaroslava
Švejda Jan
Táborová Veronika
Táborská Helena
Tadialová Elisabeth
Tafatová Věra
Tašková Jana
Tážká Adéla
Tejnecká Pavlína
Tichá Ivana
Tichý Luděk
Tkáčová Anna
Tomanová Iveta
Tomášková Eva
Tovaryš Zdeněk
Trajkovová Libuše
Trpálková Veronika
Truchlá Klára
Tvrdý Přemysl
Uhlíř Petr
Uhlíř Zdeněk
Ulverová Radana
Uvíra Adam
Vacek Jiří
Vackářová Jana
Vacková Ludmila
Vácha Martin
Vajnerová Hana
Válková Lenka
Vančatová Běla
Vandasová Anna
Vaněček Bohumír
Vaňková Milena
Vaňoučková Lucie
Váša Alexandr

Vašek Zdeněk
Vávrová Petra
Vejražková Jana
Venulejová Sylvie
Vernerová Irena
Viceníková Jana
Vidlička Pavel
Vlašic Marija
Vojáčková Pavlína
Vojtíšková Helena
Vokurková Kateřina
Volejníková Andrea
Volner Filip
Vonásková Věra
Vondráčková Michaela
Vondráková Soňa
Voráčková Markéta
Vostrovská Vladislava
Votípka Karel
Vozková Markéta
Vráblíková Vendula
Vřešťalová Dana
Vyhnanek Petr
Vychodil Bedřich
Vyskočilová Zdenka
Warausová Zuzana
Wildová Zdeňka
Wolfvová Pavlína
Zahořík Radovan
Zalejská Alena
Zálešáková Jana
Zavadilová Kateřina
Zděnková Libuše
Zdražil Vít
Zeinertová Olga
Zelinka Jakub
Zemánková Ladislava
Zemanová Martina
Zemanová Věra
Zima Jan
Zsilák Michal
Zubačová Martina
Zusková Kamila
Žabička Petr
Žemličková Anna
Žížala Martin

Zkratky

Aleph	Automated Library Expandable Program of Hebrew University
ANK	Archiv Národní knihovny
AV ČR	Akademie věd České republiky
bm	běžný metr
CASLIN	Czech and Slovak Library Information Network / Česká a slovenská knihovní informační síť
CDH/NK ČR, Hostivař	Centrální depozitář Hostivař
CERL	Center for Empirical Research in the Law
ČDK	Česká digitální knihovna
ČNB	Česká národní bibliografie
EDS	EBSCO Discovery Service
EOD	eBooks on Demand (Elektronické knihy na objednávku)
FRM	Fond reprodukce majetku
INTERPI	Interoperabilita v paměťových institucích
IOP	Integrovaný operační program
ISBN	International Standard Book Number / Mezinárodní standardní číslo knihy
ISMN	International Standard Music Number
ISSN	International Standard Serial Number
JIB	Jednotná informační brána
KI	Knihovnický institut
KIV	oborová brána Knihovnictví a informační věda – portál
k. j.	knihovní jednotka
KNAV	Knihovna Akademie věd
KNM	Knihovna Národního muzea
LTP	Long-Term Preservation
MARC 21	Machine Readable Cataloguing
MDT – MRF	Mezinárodní desetinné třídění – Master Reference File
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MK ČR	Ministerstvo kultury České republiky
MK SR	Ministerstvo kultury Slovenské republiky
MŠMT ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MU	Masarykova univerzita v Brně
MUS	oborová brána Musica – portál
MZK	Moravská zemská knihovna v Brně
NAKI	Národní kulturní identita
NDK	Národní digitální knihovna
NK ČR	Národní knihovna České republiky
NKC	elektronický katalog Národní knihovny
NKF	Národní konzervační fond
NPÚ	Národní památkový ústav
ODZF	Odbor doplňování a zpracování fondů NK ČR
OOKF	Odbor ochrany knihovních fondů NK ČR
OPK	Oddělení preventivní konzervace NK ČR
ORST	Oddělení rukopisů a starých tisků NK ČR
OS	Odbor služeb NK ČR
OSF	Odbor správy fondů NK ČR
PČR	Policie České republiky
PDA	Patron Driven Acquisition (akvizice řízená uživatelem)
PSK	Ptejte se knihovny
RDA	Resource Description and Access (Zpracování a zpřístupnění zdrojů)
RISM	Répertoire International des Sources Musicales
RIV	Registr informací o výsledcích státem podporovaného výzkumu a vývoje
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SKC	Souborný katalog ČR
SKF	Studijní knihovní fond
SKIP	Svaz knihovníků a informačních pracovníků
SLK	online katalog Slovenské knihovny
ÚIACH AV	Ústav analytické chemie AV ČR, v. v. i.
ÚCHP AV	Ústav chemických procesů AV ČR, v. v. i.
UKF	Univerzální knihovní fond
ÚOOZ	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu
URN:NBN	Uniform Resource Name (identifikátor digitálního dokumentu)
ÚSTR	Ústav pro studium totalitních režimů
ÚVI	ústřední vládní instituce
VaVal	Strategické dokumenty o výzkumu, vývoji a inovacích
VISK	Veřejné informační služby knihoven
VKOL	Vědecká knihovna v Olomouci
VÚGTK	Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v. v. i.

Důležité údaje a kontakty

Národní knihovna ČR, Klementinum

Klementinum 190, 110 00 Praha 1
221 663 + linka příslušného oddělení
221 663 111 (ústředna)
posta@nkp.cz (elektronická podatelna)
ID datové schránky: 5qt8sy8
<http://www.nkp.cz>
<http://klementinum.cz>
<http://www.facebook.com/narodni.knihovna>

221 663 262, přímá linka 222 220 358 (sekretariát generálního ředitele)
sekret.ur@nkp.cz
221 663 275 (ředitelka Odboru komunikace)
public.ur@nkp.cz
221 663 293 (ředitelka Odboru služeb)
jana.hunova@nkp.cz

Národní knihovna ČR, Hostivař

Centrální depozitář, Sodomkova 2/1146, 102 00 Praha 15
281 013 111 (ústředna)
221 663 521 (Odbor správy fondů)
281 013 226, 227 (Odbor ochrany knihovních fondů)
221 663 306 (Národní agentura ISBN, Oddělení mezinárodních agentur NFS)

Slovanská knihovna

221 663 356 (půjčovna)
sluzby.sk@nkp.cz
<http://www.nkp.cz/slk>

Referenční centrum

Oddělení referenčních a meziknihovních služeb
221 663 252 (Referenční centrum)
centrum@nkp.cz; reference@nkp.cz
221 663 202 (meziknihovní služby)
mvs@nkp.cz

Hala služeb

221 663 244 (informace o výpůjčkách)
221 663 248 (informace o fondech a službách)
221 663 131 (reprografické zakázky)
hala.os@nkp.cz; pujcovna.os@nkp.cz

Darovací konto Národní knihovny ČR

123-85535011/0100
Komerční banka, Staroměstské nám. 24, Praha 1

Zřizovatel Národní knihovny České republiky

Partneři Národní knihovny České republiky

Národní knihovna České republiky
Výroční zpráva 2014

Odpovědná redaktorka: Irena Maňáková

Redakční zpracování: redakce Vydavatelského oddělení NK ČR

Návrh obálky, grafická úprava a sazba: Alena Křesalová

Fotografie: Jana Blažíková, Kristýna Boumová, Jana Dřevíková, Vadim Grivač, Eva Hodíková, Petra Vávrová,
Tereza Sazamová

Vydala Národní knihovna České republiky

Praha 2015

ISBN 978-80-7050-650-9

ISSN 1804-8625 (Online)